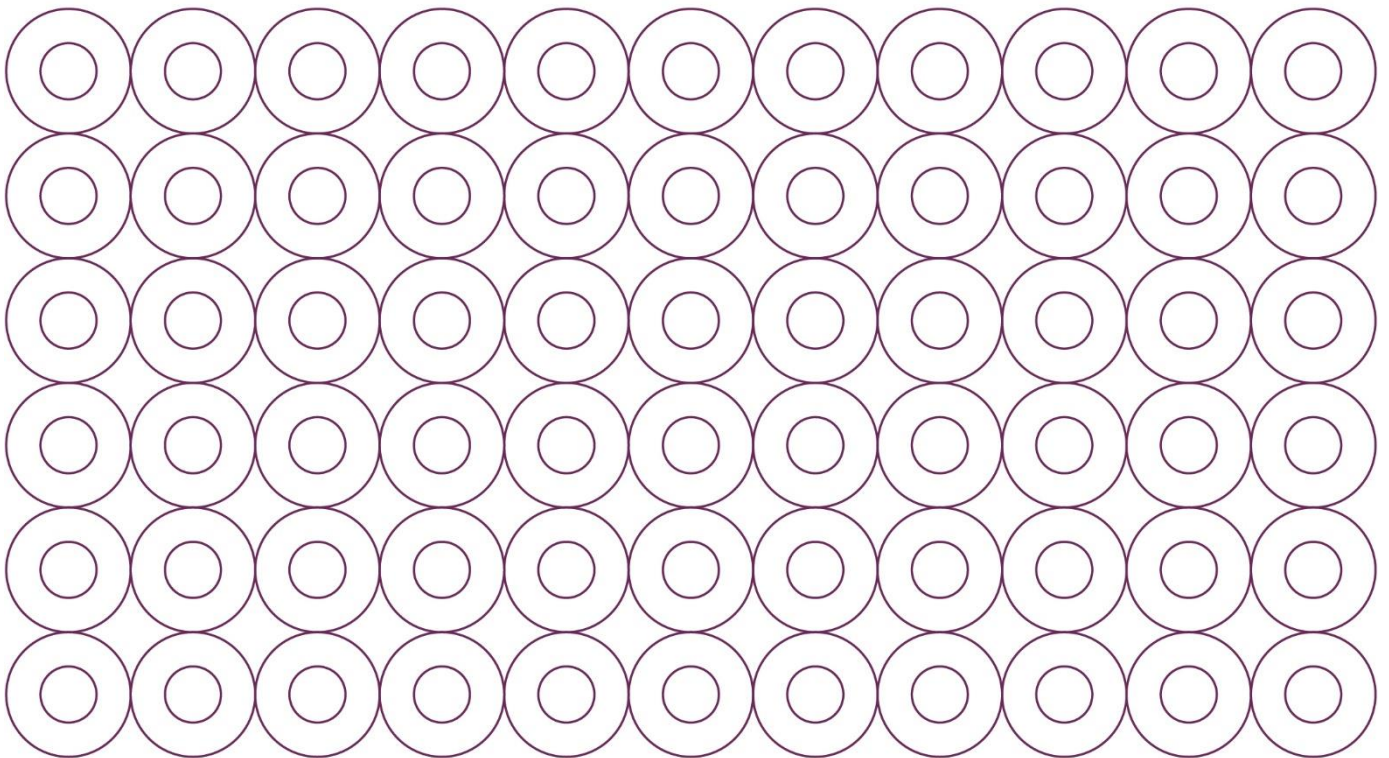

Uppföljning av gymnasieskolan 2023

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

ISSN: 1103-2421

ISRN: SKOLV-R-2023:2-SE

Skolverket, Stockholm 2023

Innehåll

Sammanfattning	8
Inledning	9
Underlag – material och källor	9
Disposition	10
Nationell bild av gymnasieskolan	11
Sökande till gymnasieskolan.....	11
Elever i gymnasieskolan	16
Betyg och studieresultat.....	22
Etableringsstatus efter gymnasieskolan	27
Förändringar i gymnasieskolan	29
Sammantagen bedömning.....	29
Grundläggande behörighet på yrkesprogram	29
Ämnesbetygsreformen i gymnasieskolan	30
Övriga studier om gymnasieskolan	31
Grundskolebetygens betydelse för resultaten i gymnasieskolan.....	31
Barn från Ukraina i svensk grund- och gymnasieskola.....	31
Redovisning per program – yrkesprogram	32
Barn- och fritidsprogrammet	33
Elever på programmet	33
Avslutad gymnasieutbildning	37
Efter avslutad gymnasieutbildning	40
Elevernas bakgrund.....	41
Kommentar om barn- och fritidsprogrammet	43
Bygg- och anläggningsprogrammet	44
Elever på programmet	44
Avslutad gymnasieutbildning	47
Efter avslutad gymnasieutbildning	51
Elevernas bakgrund.....	53
Kommentar om bygg- och anläggningsprogrammet.....	54
EI- och energiprogrammet.....	55
Elever på programmet	55
Avslutad gymnasieutbildning	58
Efter avslutad gymnasieutbildning	62

Elevernas bakgrund	63
Kommentar om el- och energiprogrammet	64
Fordons- och transportprogrammet	66
Elever på programmet	66
Avslutad gymnasieutbildning	69
Efter avslutad gymnasieutbildning	73
Elevernas bakgrund	74
Kommentar om fordons- och transportprogrammet.....	76
Försäljnings- och serviceprogrammet (f.d. Handels- och administrationsprogrammet).....	77
Elever på programmet	77
Avslutad gymnasieutbildning	80
Efter avslutad gymnasieutbildning	83
Elevernas bakgrund	84
Kommentar om försäljnings- och serviceprogrammet (f.d. handels- och administrationsprogrammet)	85
Hantverksprogrammet	86
Elever på programmet	86
Avslutad gymnasieutbildning	89
Efter avslutad gymnasieutbildning	93
Elevernas bakgrund	95
Kommentar om hantverksprogrammet	96
Hotell- och turismprogrammet	97
Elever på programmet	97
Avslutad gymnasieutbildning	100
Efter avslutad gymnasieutbildning	104
Elevernas bakgrund	105
Kommentar om hotell- och turismprogrammet.....	106
Industritekniska programmet	107
Elever på programmet	107
Avslutad gymnasieutbildning	110
Efter avslutad gymnasieutbildning	114
Elevernas bakgrund	115
Kommentar om industritekniska programmet	116
Naturbruksprogrammet	118
Elever på programmet	118

Avslutad gymnasieutbildning	121
Efter avslutad gymnasieutbildning	125
Elevernas bakgrund	126
Kommentar om naturbruksprogrammet	127
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	129
Elever på programmet	129
Avslutad gymnasieutbildning	132
Efter avslutad gymnasieutbildning	136
Elevernas bakgrund	137
Kommentar om restaurang- och livsmedelsprogrammet	138
VVS- och fastighetsprogrammet	140
Elever på programmet	140
Avslutad gymnasieutbildning	143
Efter avslutad gymnasieutbildning	147
Elevernas bakgrund	148
Kommentar om VVS- och fastighetsprogrammet	149
Vård- och omsorgsprogrammet	151
Elever på programmet	151
Avslutad gymnasieutbildning	153
Efter avslutad gymnasieutbildning	157
Elevernas bakgrund	157
Kommentar om vård- och omsorgsprogrammet	158
Riksrekryterande program med egna examensmål	160
Innehåll och inriktningar på riksrekryterande utbildningar med egna examensmål.....	161
Elever på utbildningarna	163
Examen och etablering	164
Redovisning per program – Högskoleförberedande program	166
Ekonomiprogrammet	167
Elever på programmet	167
Avslutad gymnasieutbildning	170
Efter avslutad gymnasieutbildning	173
Elevernas bakgrund	173
Kommentar om ekonomiprogrammet	174
Estetiska programmet.....	176
Elever på programmet	176

Avslutad gymnasieutbildning	179
Efter avslutad gymnasieutbildning	183
Elevernas bakgrund	184
Kommentar om estetiska programmet.....	185
Humanistiska programmet	186
Elever på programmet	186
Avslutad gymnasieutbildning	189
Efter avslutad gymnasieutbildning	192
Elevernas bakgrund	192
Kommentar om humanistiska programmet	193
Naturvetenskapsprogrammet.....	194
Elever på programmet	194
Avslutad gymnasieutbildning	197
Efter avslutad gymnasieutbildning	200
Elevernas bakgrund	200
Kommentar om naturvetenskapsprogrammet.....	201
Samhällsvetenskapsprogrammet	203
Elever på programmet	203
Avslutad gymnasieutbildning	206
Efter avslutad gymnasieutbildning	210
Elevernas bakgrund	210
Kommentar om samhällsvetenskapsprogrammet.....	211
Teknikprogrammet	213
Elever på programmet	213
Avslutad gymnasieutbildning	216
Efter avslutad gymnasieutbildning	220
Elevernas bakgrund	220
Kommentar om teknikprogrammet.....	221
Vidareutbildning – tekniskt fjärde år	223
Kommentar om vidareutbildningen med ett fjärde tekniskt år	226
Redovisning per program – Introduktionsprogram	227
Individuellt alternativ	228
Eleverna på programmet	228
Avslutad gymnasieutbildning	230
Elevernas bakgrund	232
Programinriktat val.....	233

Eleverna på programmet	233
Avslutad gymnasieutbildning	235
Elevernas bakgrund	237
Språkintroduktion	238
Eleverna på programmet	238
Avslutad gymnasieutbildning	240
Elevernas bakgrund	242
Yrkesintroduktion.....	243
Eleverna på programmet	243
Avslutad gymnasieutbildning	245
Elevernas bakgrund	247
Bilaga: Förklaringar och definitioner	248

Sammanfattning

Läsåret 2022/23 går cirka 364 000 elever i gymnasieskolan. Enligt Skolverkets prognos kommer antalet elever att fortsätta öka till ca 390 000 elever läsåret 2027/28. I denna prognos har vi dock inte tagit med eventuella konsekvenser av vad en långvarig konflikt i Ukraina kan innebära för elevantalet i det svenska skolsystemet.

Samhällsvetenskapsprogrammet är det vanligaste förstahandsvalet för eleverna, följt av ekonomiprogrammet. El- och energiprogrammet är det vanligaste förstahandsvalet bland yrkesprogrammen men fordons- och transportprogrammet ligger på en nära andraplats. Läsåret 2022/23 är el- och energiprogrammet det yrkesprogram med flest elever, följt av bygg- och anläggningsprogrammet samt fordons- och transportprogrammet. Samtliga tre program har ökat jämfört med föregående år.

Det är totalt 37 300 elever som studerar på ett introduktionsprogram läsåret 2022/23. Flest elever läser programmet individuellt alternativt följt av språkintröduktion. Minst antal elever bland introduktionsprogrammen finns på yrkesintröduktion.

Våren 2022 slutförde 69 procent av de elever som påbörjade en gymnasieutbildning 2019 ett nationellt program med en examen och 6 procent slutförde med ett studiebevis om 2 500 poäng. Av de elever som påbörjade sina studier på ett av de 18 nationella programmen hösten 2019 var det 80 procent av eleverna som tagit examen inom tre år. Andelen elever som tar examen inom tre år från högskoleförberedande program minskat för första gången sedan den första kullen elever gick ut Gy 2011. Andelen som tar examen inom tre år från yrkesprogram fortsätter däremot att öka.

Tre år efter gymnasieexamen hade 75 procent av ungdomarna en etablerad ställning på arbetsmarknaden eller studerade på högskolan.

Tre år efter examen från ett högskoleförberedande program var andelen ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden 21 procent. Motsvarande andel för ungdomar som läste ett yrkesprogram var 58 procent. Ungdomarna som hade läst ett högskoleförberedande program var dock i större utsträckning högskolestuderande, andelen var 58 procent.

Svensk gymnasieskola rymmer även ett antal riksrekryterande program med egna examensmål: flygteknikutbildningen, tågteknikutbildningen, marinteknikutbildningen, sjöfartsutbildningen, dansarutbildningen och utbildningen samiska näringar. Dessa program är utbildningar som inte rymms inom de nationella programmen men som ändå är av ett nationellt intresse. Dessa utbildningar finns redovisade i ett eget avsnitt i denna uppföljning. Två av utbildningarna saknar elever, tågteknikutbildningen och utbildningen samiska näringar. Övriga utbildningar redovisas med elevstatistik samt resultatstatistik.

Inledning

Med gymnasireformen Gy 2011 infördes från och med hösten 2011 den nuvarande gymnasieskolan. Syftet med reformen var bland annat att i högre grad än tidigare förbereda elever för arbetslivet respektive för högre studier, förtydliga innehållet i de olika programmen samt öka genomströmningen.

Föreliggande rapport är Skolverkets årliga statistiska uppföljning av utvecklingen i gymnasieskolan. I rapporten samlar vi all tillgänglig statistik programvis, och kommenterar utvecklingen i gymnasieskolan och situationen för respektive program.

Rapporten har sammanställts av undervisningsrådet Anna Niia i samarbete med undervisningsråden Max Lundin, Lukas Ryan och Carrie Robson på enheten för gymnasie- och vuxenutbildningsstatistik på Skolverkets analysavdelning. De undervisningsråd på Skolverkets läroplansavdelning som ansvarar för respektive gymnasieprogram har bidragit med programvisa texter.

Underlag – material och källor

I den programvisa redovisningen i rapporten sammanfattas Skolverkets statistik om elever på respektive program, med utgångspunkt från rapporterade uppgifter om förstahandsval till gymnasieskolan och elevuppgifter per den 15 oktober för åren 2016 till 2022. Även Skolverkets statistik om genomströmning och studieresultat i gymnasieskolan läsåren 2013/14 till 2021/22 samt statistik över de ungdomar som lämnade gymnasieskolan läsåret 2016/17 och vad dessa ungdomar hade för etableringsstatus tre år efter avslutade gymnasiestudier redovisas.¹

Utöver sammanställningen av den aktuella statistiken per gymnasieprogram kommenterar vi situationen inom respektive program. Kommentarererna är skrivna utifrån Skolverkets erfarenheter från samarbetet med de nationella programråden för gymnasial yrkesutbildning och referensskolor, vilka beskrivs närmare i bilaga 1 under rubriken Källor.² Även möten i samband med nätverksträffar, workshops och arbete med Skolverkets uppdrag har bidragit till bilden av utvecklingen inom programmen.

¹ Tidsserier som sträcker sig från 2011 och framåt finns i 2021 års rapport: Uppföljning av gymnasieskolan 2021. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=8008>

² Erfarenheter från programråd och referensskolor är inte nödvändigtvis är representativa för programmen i ett nationellt perspektiv

Disposition

Rapporten inleds med en övergripande bild av gymnasieskolans elever, hur elevernas studier fortskrider samt genomströmningen och deras inträde på arbetsmarknaden. Det inledande avsnittet belyser även de aktuella förändringar som genomförs eller avses att genomföras i gymnasieskolan. Även ett avsnitt med andra studier som Skolverket gjort av gymnasieskolan beskrivs kort i avsnittet.

Sedan följer en redovisning av Skolverkets statistik med kommentarer för vart och ett av gymnasieskolans program. Denna genomgång omfattar i tur och ordning de tolv yrkesprogrammen, riksrekryterande program med egna examensmål, de sex högskoleförberedande programmen, det fjärde tekniska året, samt de fyra introduktionsprogrammen.

I rapportens bilaga har vi samlat förklaringar och definitioner av de mått och de begrepp som presenteras. Dessa definitioner är viktiga för att tolka den statistik som vi presenterar i rapporten.

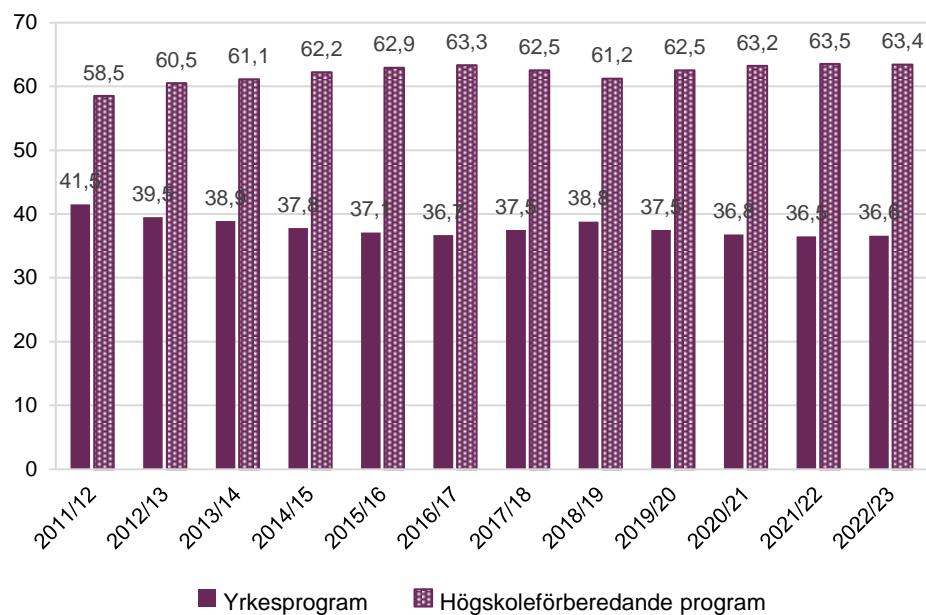
Nationell bild av gymnasieskolan

Den svenska gymnasieskolan består av nationella program, introduktionsprogram samt riksrekryterande program med egna examensmål. De nationella programmen består av tolv yrkesprogram och sex högskoleförberedande program. De högskoleförberedande programmen ska förbereda eleverna för fortsatta studier på universitet eller högskola. Yrkesprogrammen ska i stället göra eleverna redo att påbörja en anställning eller gå vidare till yrkeshögskola efter avslutad gymnasieutbildning. De nationella programmen är treåriga.³ De elever som inte uppnår behörighetskraven för ett nationellt program eller riksrekryterande program med egna examensmål har möjlighet att läsa ett introduktionsprogram.

Sökande till gymnasieskolan

Inför läsåret 2022/23 sökte 128 000 elever till gymnasieskolans nationella program. Närmare två av tre elever (64 procent) sökte till ett högskoleförberedande program. Andelen sökande till yrkesprogram var 36 procent.

Diagram 1. Andel (procent) sökande till ett nationellt program 2011/12 - 2022/23.

Introduktionsprogrammen ingår inte i sökandestatistiken.

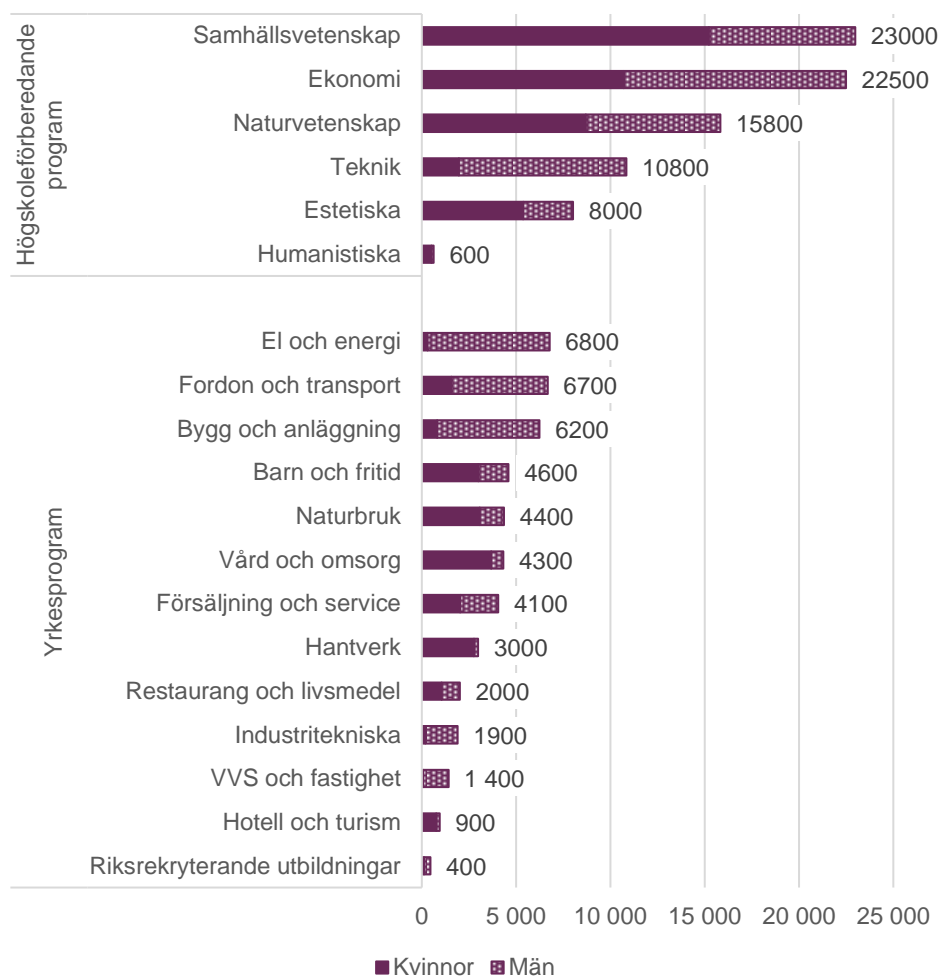
Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåren 2011/12–2022/23.

³ 16 kap. 2–5 och 15 §§ skollagen (2010:800).

Sökande per program

Samhällsvetenskapsprogrammet fortsätter att vara det vanligaste förstahandsvalet för eleverna följt av ekonomiprogrammet. El- och energiprogrammet var det vanligaste förstahandsvalet bland yrkesprogrammen följt av fordons- och transportprogrammet.

Diagram 2. Antal sökande till respektive nationellt program inför läsåret 2022/23.

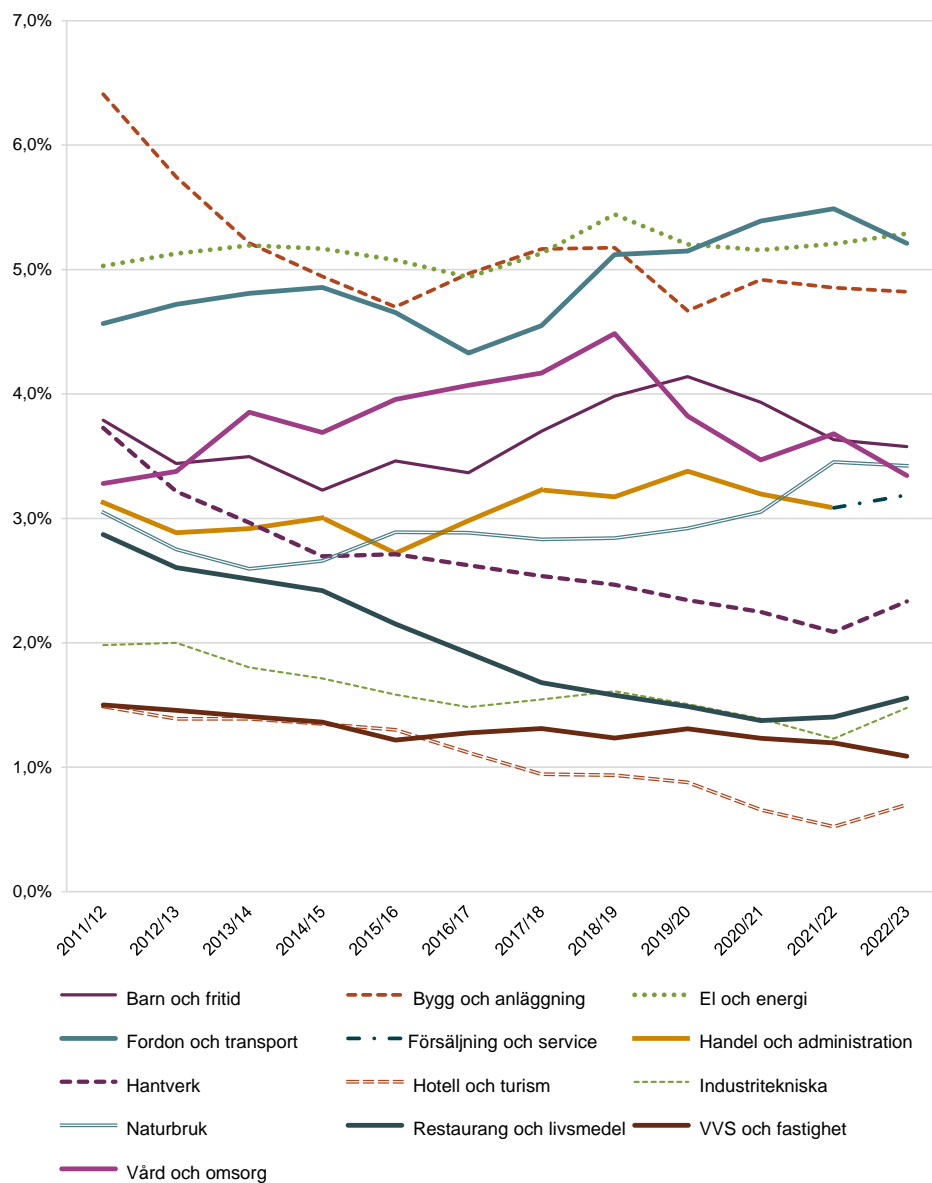

Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåret 2022/23.

Sökande till yrkesprogram

El- och energiprogrammet är tillbaka till att vara det förstahandsval som störst andel söker till bland yrkesprogrammen, om än med liten marginal före fordons- och transportprogrammet.

Diagram 3. Andel (procent) som sökte respektive yrkesprogram i första hand, läsåren 2011/12 – 2022/23.

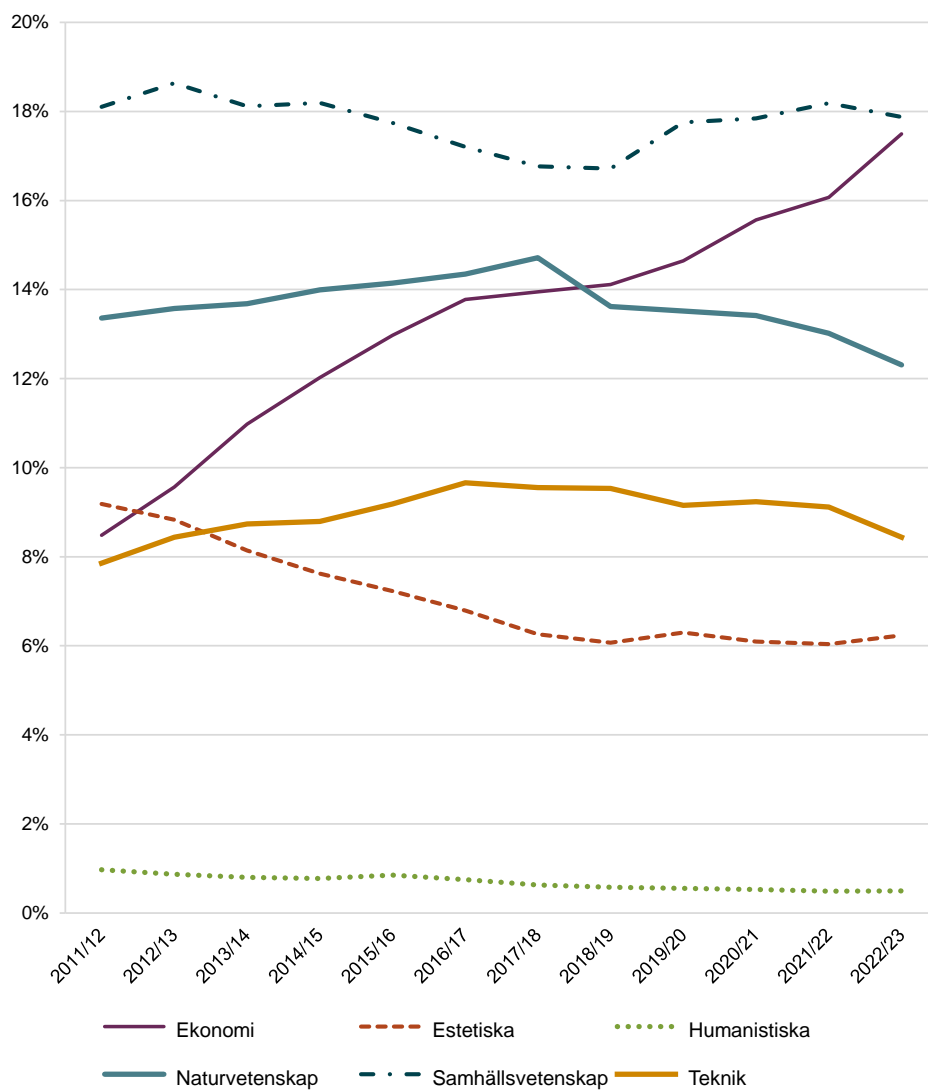

Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåren 2011/12 - 2022/23.

Sökande till högskoleförberedande program

Samhällsvetenskapsprogrammet har fortsatt flest förstahandssökande. Andelen sökande ökar tydligt för ekonomiprogrammet jämfört med föregående läsår, en ökning med nästan 2 procentenheter. Andelen sökande ökar även något för estetiska programmet jämfört med föregående läsår.

Diagram 4. Andel (procent) som sökte respektive högskoleförberedande program i första hand, läsåren 2011/12 – 2022/23.

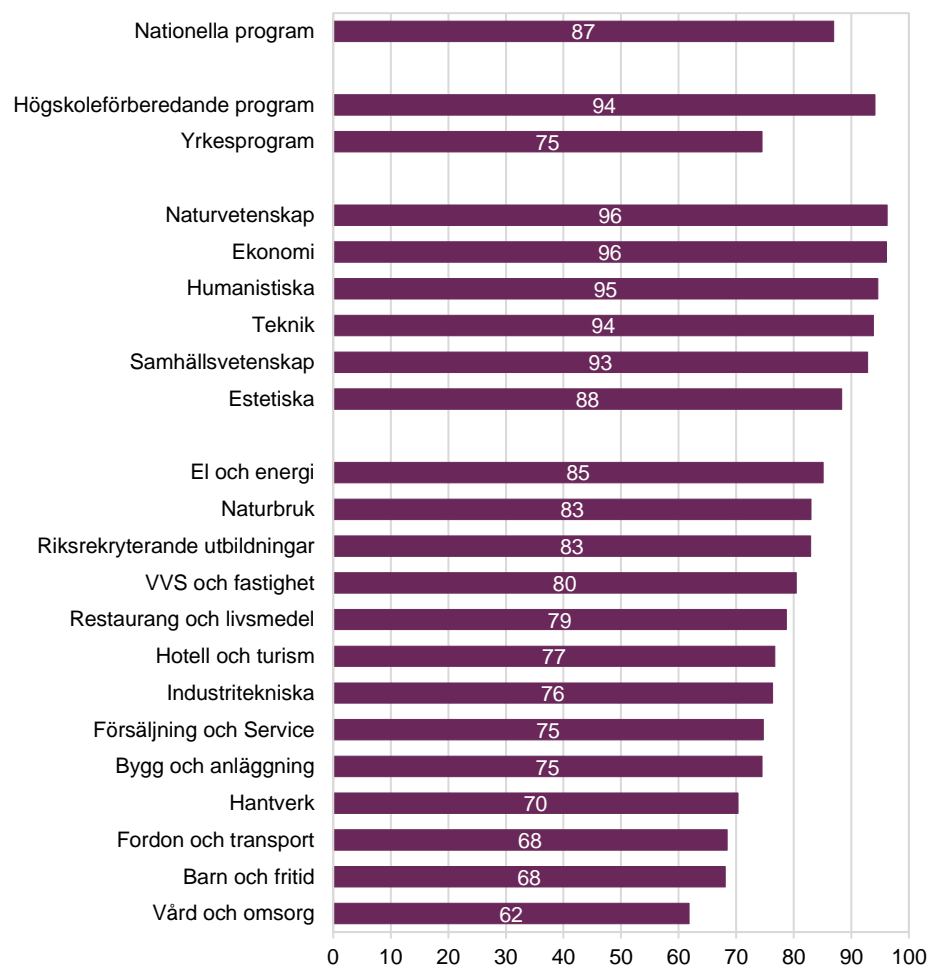

Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåren 2011/12 - 2022/23.

Behörighet till sökt program

Nästan nio av tio (87 procent) av eleverna var behöriga till det nationella program de sökt i första hand inför läsåret 2022/23.

Diagram 5. Andel (procent) behöriga sökande till respektive nationellt program inför läsåret 2022/23.

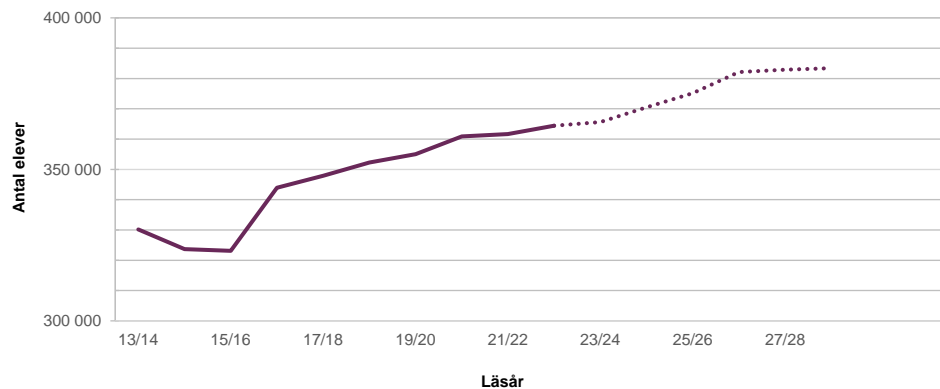

Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåret 2022/23.

Elever i gymnasieskolan

Läsåret 2022/23 går cirka 364 000 elever i gymnasieskolan. Nedan visas utvecklingen under de senaste 10 åren och en prognos för de kommande 6 åren. Prognosen tar dock inte höjd för eventuella konsekvenser av vad en långvarig konflikt i Ukraina kan innebära för elevantalet i det svenska skolsystemet.

Diagram 6. Antal elever i gymnasieskolan läsåren 2013/14–2022/23 samt prognos för läsåren 2023/24–2028/29.

Källa: Gymnasieskolan, Skolenheter och elever, tabell 4A för läsåren 2013/14–2022/23. Om Skolverkets prognos, se Bilaga 1.

Läsåret 2022/23 är sjunde året i rad som antalet gymnasieelever ökar. Jämfört med föregående läsår är det 2 760 fler elever i gymnasieskolan innevarande läsår, vilket motsvarar en ökning med nästan 1 procent. Under de kommande läsåren beräknar Skolverket en fortsatt ökning av antalet elever i gymnasieskolan med ungefär 20 000 elever till läsåret 2028/29.

De flesta eleverna i gymnasieskolan går på ett högskoleförberedande program.

Tabell 1. Antal elever uppdelat på kön och programtyp i gymnasieskolan läsåret 2022/23.

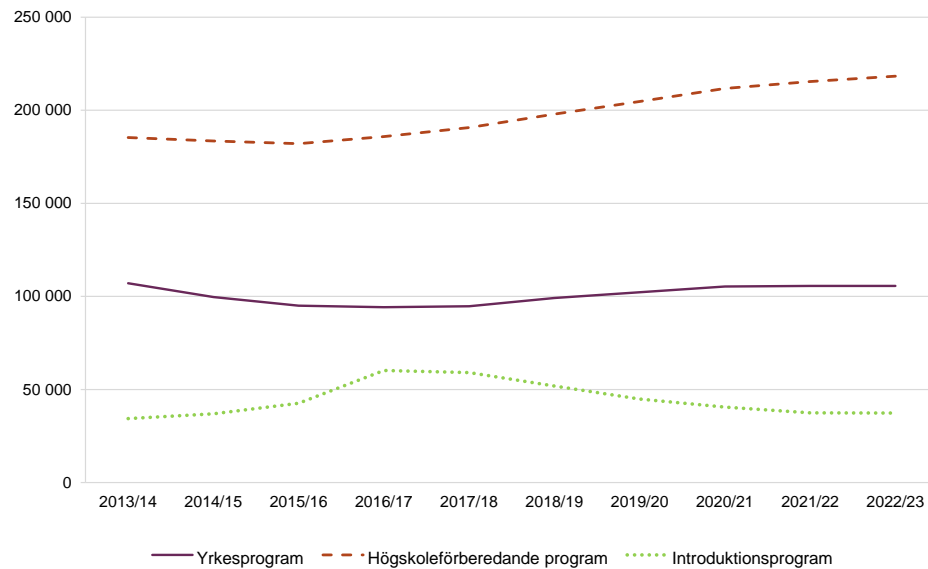
	Totalt	Kvinnor	Män
Gymnasieskolan totalt	361 234	175 092	186 142
Yrkesprogram	105 637	42 919	62 718
Högskoleförberedande program	218 293	115 321	102 972
Introduktionsprogram	37 304	16 852	20 452

Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåret 2022/23.

Läsåret 2022/23 är drygt 221 000 elever registrerade på ett högskoleförberedande program, knappt 106 000 elever på ett yrkesprogram och 37 300 elever på ett introduktionsprogram. Det är fler kvinnor än män som går på de högskoleförberedande programmen, medan männen är fler på yrkesprogrammen och introduktionsprogrammen.

Diagrammet nedan visar hur antalet elever på olika typer av program har förändrats under de senaste läsåren.

Diagram 7. Antal elever i gymnasieskolan läsåren 2013/14–2022/23 fördelat på typ av program.

Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåren 2013/14–2022/23

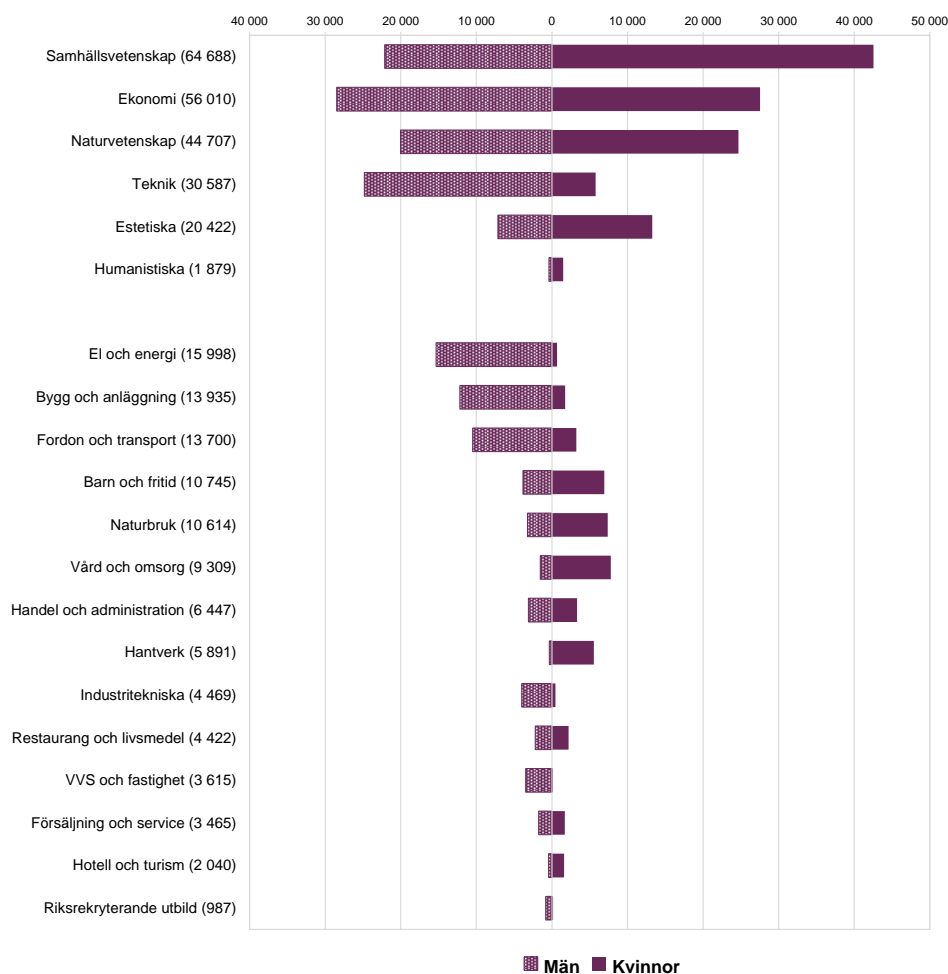
Elever på högskoleförberedande program har ökat med 2 870 elever sedan föregående läsår, vilket motsvarar cirka 1 procent. Elever på yrkesprogram och introduktionsprogram är i stort sett oförändrat sedan föregående läsår.

En stor andel av eleverna i gymnasieskolan, cirka 69 procent, går i en gymnasieskola som har en offentlig huvudman och 31 procent går i en gymnasieskola med enskild huvudman.

Elever på de nationella programmen

Totalt läser 327 000 elever på ett nationellt program. Till de nationella programmen räknas de tolv yrkesprogrammen och de sex högskoleförberedande programmen. Av eleverna på nationella program är det 32 procent som läser ett yrkesprogram och 68 procent som läser ett högskoleförberedande program. De tre största nationella programmen är samtliga högskoleförberedande. Diagrammet nedan visar antalet elever på nationella program läsåret 2022/23, per program och kön.

Diagram 8. Antal elever på de nationella programmen läsåret 2022/23 fördelat på program och kön.

Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåret 2022/23. Kommentar: från läsåret 2022/23 har handels- och administrationsprogrammet blivit försäljnings- och serviceprogrammet. Förändringen gäller för utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2022. För elever som påbörjat handels- och administrationsprogrammet före detta är utgångspunkten att de slutför den utbildning de påbörjade och därför avser antalet elever på programmet endast skolår 2 och 3. Antal elever på försäljnings- och serviceprogrammet avser enbart skolår 1

Samhällsvetenskapsprogrammet har flest elever, 64 700. På ekonomiprogrammet läser 56 000 elever och på naturvetenskapsprogrammet läser 44 700 elever. De tre största yrkesprogrammen är el- och energiprogrammet med 16 000 elever, bygg- och anläggningsprogrammet med 13 900 elever och fordons- och transportprogrammet med 13 700 elever.

Fördelningen mellan kvinnor och män är relativt jämn på två av de högskoleförberedande programmen: ekonomiprogrammet och naturvetenskapsprogrammet. Humanistiska programmet har en hög andel kvinnor (79 procent). Även samhällsvetenskapsprogrammet och estetiska programmet har en något högre andel kvinnor än män (66 respektive 65 procent). På teknikprogrammet är andelen män (81 procent) betydligt högre än andelen kvinnor.

På yrkesprogrammen som helhet går fler män än kvinnor och det är ofta större skillnader mellan andelen män respektive kvinnor på de enskilda yrkesprogrammen jämfört med på de högskoleförberedande programmen. Flera yrkesprogram har en betydligt större andel män än kvinnor. På el- och energiprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet är hela 96 procent män. De yrkesprogram som har jämnast fördelning av kvinnor och män är restaurang- och livsmedelsprogrammet samt försäljnings- och serviceprogrammet.

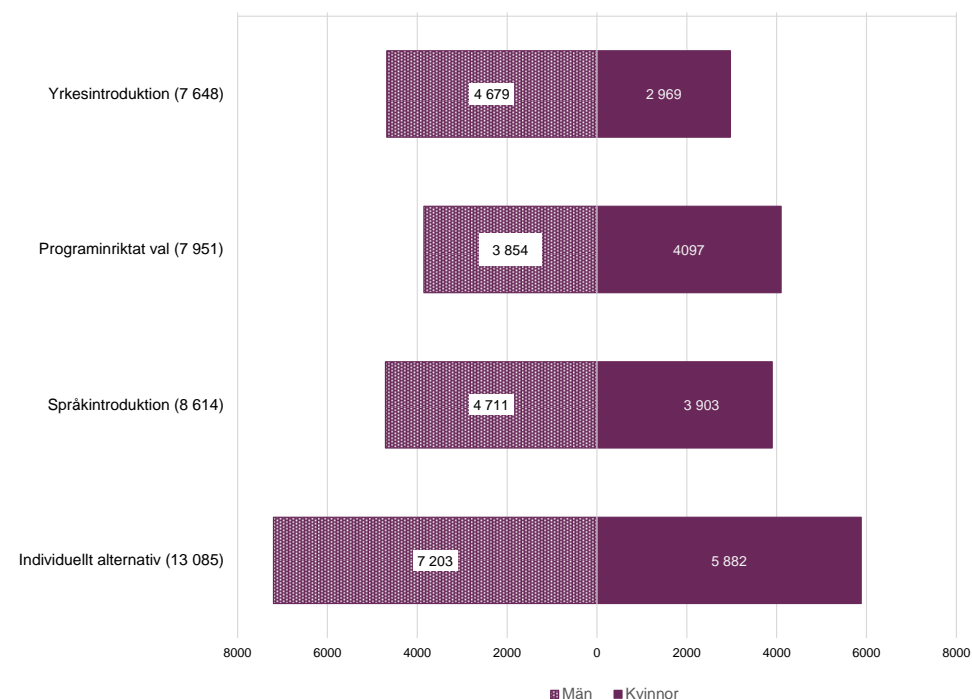
En stor andel av eleverna på de nationella programmen, cirka 67 procent, går i en gymnasieskola som har en offentlig huvudman.

Elever på introduktionsprogrammen

Introduktionsprogrammen ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program eller leda till att de kan få ett arbete. Från och med höstterminen 2019 finns det fyra introduktionsprogram.

Läsåret 2022/23 studerar totalt 37 300 elever på ett introduktionsprogram. Hur eleverna läsåret 2022/23 är fördelade mellan de olika introduktionsprogrammen framgår av diagrammet nedan.

Diagram 9. Antal elever på introduktionsprogrammen läsåret 2022/23 fördelat på program och kön.

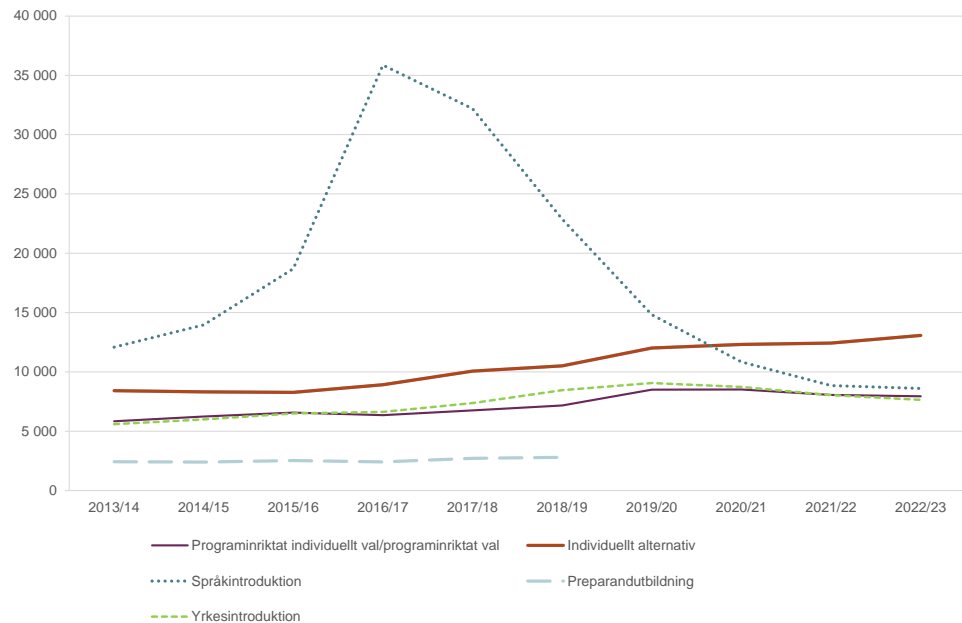
Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåret 2022/23. Elever som är rapporterade på preparandutbildning (6 elever) ingår enbart i redovisningar av totaluppgifter för gymnasieskolan och introduktionsprogrammen.

Individuellt alternativ är det största introduktionsprogrammet med totalt 13 100 elever. Det näst största introduktionsprogrammet är språkintroduktion med 8 610 elever och minst antal elever bland introduktionsprogrammen finns på

yrkesintroduktion med 7 650 elever. På samtliga introduktionsprogram, förutom programinriktat val, är det fler män än kvinnor.

Majoriteten av eleverna på introduktionsprogrammen, cirka 81 procent, går i en gymnasieskola som har en offentlig huvudman.

Diagram 10. Antalet elever på introduktionsprogram läsåren 2013/14–2022/23.

Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåren 2013/14–2022/23.

Antalet elever på introduktionsprogram ökade fram till läsåret 2016/17 för att sedan börja minska. Läsåret 2022/23 minskar antalet elever på introduktionsprogram för sjätte året i rad, även om det senaste årets minskning är liten.

Att antalet elever på introduktionsprogram har minskat kraftigt över tid beror till stor del på att det är färre elever som läser på språkintröduktion. Jämfört med föregående läsår har andelen elever på språkintröduktion minskat med nästan 3 procent. På yrkesintroduktion minskar antalet elever mest jämfört med föregående år, en minskning med 408 elever som motsvarar ungefär 5 procent. Elever på programinriktat val har minskat med 116 elever (1 procent). Individuellt alternativ är det enda introduktionsprogram där elevantalet ökar jämfört med förra läsåret, med cirka 651 elever (5 procent).

Avbrott, studieuppehåll och byte av program

Genom att följa nybörjarelever över tid, dvs. de elever som går första året och inte varit registrerade i gymnasieskolan tidigare, kan vi presentera statistik över elevernas avbrott, studieuppehåll, byten av program samt vilka som är kvar i samma utbildning.⁴

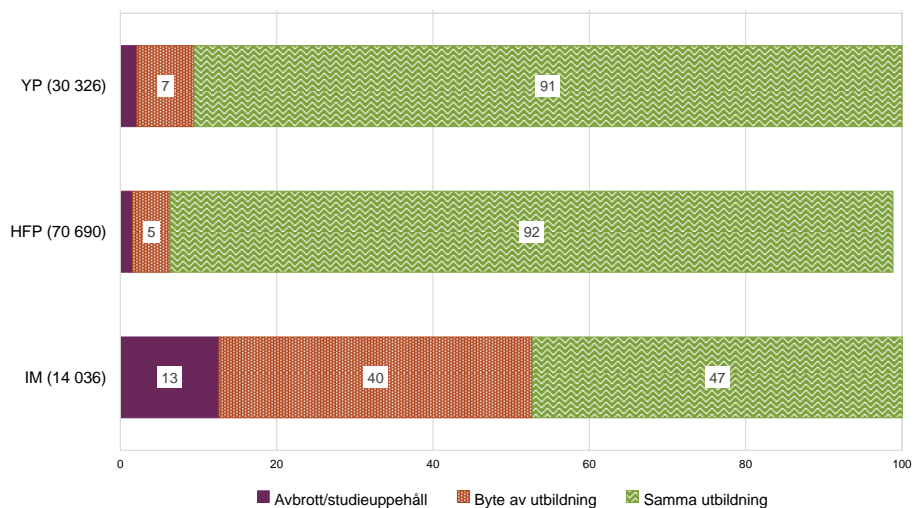
⁴ Elever som har tillfälliga personnummer ingår inte i redovisningen. Se avsnittet Om statistiken. Eftersom många elever på språkintröduktion har tillfälliga personnummer påverkas statistiken om språkintröduktion mest.

Av nybörjareleverna på nationella program läsåret 2021/22 är 93 procent kvar på samma program ett år senare, läsåret 2022/23. Elever som började på ett högskoleförberedande program är i något högre utsträckning kvar på samma program, 93 procent, jämfört med 91 procent på yrkesprogram. Det är ungefär lika vanligt att kvinnor och män är kvar på samma program, både på högskoleförberedande program och yrkesprogram, även om det kan vara skillnader på de enskilda programmen.

Av de elever som läsåret 2021/22 påbörjat ett nationellt program är det 6 procent som bytt program till läsåret 2022/23. På yrkesprogram är det 7 procent som bytt program och på högskoleförberedande program är det 5 procent. Det är vanligare att elever som påbörjar sin utbildning på ett yrkesprogram byter till ett annat yrkesprogram. Elever som påbörjar ett högskoleförberedande program byter i större utsträckning till ett annat högskoleförberedande program. Det är något vanligare att män byter program än att kvinnor gör det, men det finns en skillnad mellan programtyperna. Kvinnor som börjat på yrkesprogram byter i något större utsträckning än män. På högskoleförberedande program är det något vanligare att män byter program än att kvinnor gör det.

Andelen elever som påbörjat sin utbildning på ett nationellt program och året efter avbrutit eller gjort studieuppehåll är knappt 2 procent. Det är en ökning jämfört med föregående år och är nu tillbaka på samma nivå som innan pandemin.

Diagram 11. Studieflöden mellan första och andra studieåret för nybörjarelever på yrkesprogram, högskoleförberedande program och introduktionsprogram, läsåret 2021/22 till 2022/23 (antal nybörjarelever i parentes).

Källa: Gymnasieskolan, Studiefloeden mellan första och andra studieåret, nybörjare ht 2020, tabell 6A för läsåret 2022/23. HFP avser högskoleförberedande program, YP avser yrkesprogram.

Av nybörjareleverna på introduktionsprogram läsåret 2021/22 är 47 procent kvar på samma program ett år senare, läsåret 2022/23. Föregående läsår var motsvarande andel 50 procent. Elever som började på språkintröduktion läsåret 2021/22 är i högst utsträckning kvar på samma program, 57 procent.

Cirka 40 procent av nybörjareleverna hade bytt till ett annat program läsåret 2022/23, vilket är detsamma som motsvarande andel för föregående läsår. Det är vanligare att elever byter till ett yrkesprogram än att de byter till ett annat introduktionsprogram.

Andelen nybörjarelever som avbrutit eller tagit ett studieuppehåll till läsåret 2022/23 är cirka 13 procent. Högst andel elever som avbrutit eller tagit ett studieuppehåll är det bland elever som började på individuellt alternativ, 16 procent. Minst andel finns bland elever som började på programinriktat val, där 6 procent inte var registrerade i gymnasieskolan året därpå.

Betyg och studieresultat

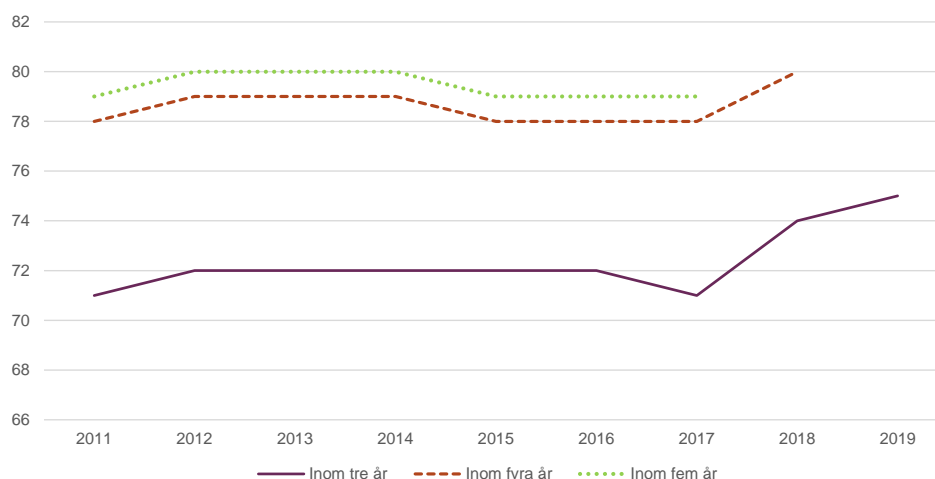
För att uppnå examen i gymnasieskolan behöver en elev ha betyg i kurser som motsvarar 2 500 poäng och uppnå godkända betyg i 2 250 poäng. Därutöver behöver vissa specifika kurser samt gymnasiearbetet vara godkända för examen.⁵

Genomströmning

Genomströmningen av elever avser andelen elever som har slutfört gymnasieskolan inom en viss tid från att de påbörjade sina gymnasiestudier. I normalfallet behöver en elev som börjar på ett nationellt program tre år för att slutföra sina gymnasiestudier. Elever som byter utbildning, gör studieuppehåll eller börjar på ett introduktionsprogram kan behöva ett fjärde eller femte studieår för att slutföra ett nationellt program i gymnasieskolan. Därutöver finns det elever som behöver längre tid på sig att slutföra gymnasieutbildningen av andra orsaker samt elever som avbryter sina studier.

⁵ 16 kap. 26–27 §§ skollagen samt 8 kap. 5–6 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) samt 16 kap. 26 och 28 §§ skollagen samt 8 kap. 7 § gymnasieförordningen.

Diagram 12. Andelen elever som slutfört gymnasieskolan inom 3, 4 och 5 år, startår 2011–2019. Procent.

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 3 för läsåret 2020/21–2021/22, modifierad tabell 3 för läsåren 2013/14–2019/20, modifierad tabell 15 för läsåret 2013/14. Elever som saknade svenskt personnummer när de började gymnasieskolan finns inte med i beräkningarna på grund av att det inte går att följa dessa elever över tid i statistiken.

Hösten 2019 började 113 700 ungdomar gymnasieskolan i år 1, varav 16 600 på ett introduktionsprogram. Våren 2022 – tre år senare – slutförde 69 procent av dessa elever gymnasieskolan med gymnasieexamen och 6 procent slutförde med ett studiebevis om 2 500 poäng. Följer man en elevkull över fem års tid är det 73 procent som slutfört gymnasieskolan med examen.

Av de elever som påbörjade sina studier på ett av de 18 nationella programmen hösten 2019 var det 80 procent av eleverna som tagit examen inom tre år. Det är en marginell ökning jämfört med år 2021. Utvecklingen skiljer sig dock åt för de båda programtyperna. Andelen elever som tar examen inom tre år från högskoleförberedande program har minskat från 82 procent år 2021 till 81 procent år 2022. Det är första gången sedan den första kullen elever gick ut Gy 2011 som andelen med examen minskat på högskoleförberedande program. Andelen elever med examen inom tre år har minskat på 4 av 6 av högskoleförberedande program. Störst förändring har skett på samhällsvetenskapsprogrammet där andelen elever med examen inom tre år har minskat, från 82 procent år 2020 till knappt 81 procent. På naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet har andelen elever med examen inom tre år, till skillnad mot övriga högskoleförberedande program, ökat år 2022 jämfört med år 2021.⁶

Andelen som tar examen inom tre år från yrkesprogram har fortsatt att öka från 75 procent år 2021 till 76 procent år 2022. Andelen med examen har ökat på 8 av 12 program år 2022. Största ökningen av andelen med examen har skett på fordons- och transportprogrammet där 74 procent av eleverna tog examen 2022 jämfört med 71 procent år 2021. Andelen med examen inom tre år har ökat med 2 procentenheter på naturbruksprogrammet vilket är en förhållandevis kraftig ökning. Det till elevantalet största yrkesprogrammet, el- och energiprogrammet, är det yrkesprogram som har den högsta examensfrekvensen år 2022, 82 procent,

⁶ PM Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2022, tabell 5.

med en ökning av andelen med examen med 1 procent jämfört med år 2021. Vård- och omsorgsprogrammet är det yrkesprogram som har den lägsta examensfrekvensen av samtliga yrkesprogram trots en ökning av andelen med examen jämfört med år 2021. De program där examen minskat är hantverksprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, hotell- och turismprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet.⁷

På både högskoleförberedande program och yrkesprogram skedde stora öknningar av andelen elever som tog examen år 2020 och 2021 jämfört med året före, år 2019. På samhällsvetenskapsprogrammet skedde en mycket kraftig ökning av examen mellan åren 2020 och 2021 då även undervisningen var starkt påverkad av covid-19-pandemin och nationella prov var inställda. För eleverna som gick ut år 2020 och 2021 men även år 2022 var skolan påverkad av covid-19-pandemin. Denna ökning har fortsatt på yrkesprogram även år 2022, medan den stannat av eller minskat på högskoleförberedande program.

Skolverkets uppföljningar visar att efter fem år har omkring hälften av de elever som påbörjar ett introduktionsprogram gått över till ett nationellt program och 22 procent har tagit examen. Ytterligare 6 procent har ett studiebevis om minst 2 500 poäng.⁸

Grundläggande behörighet

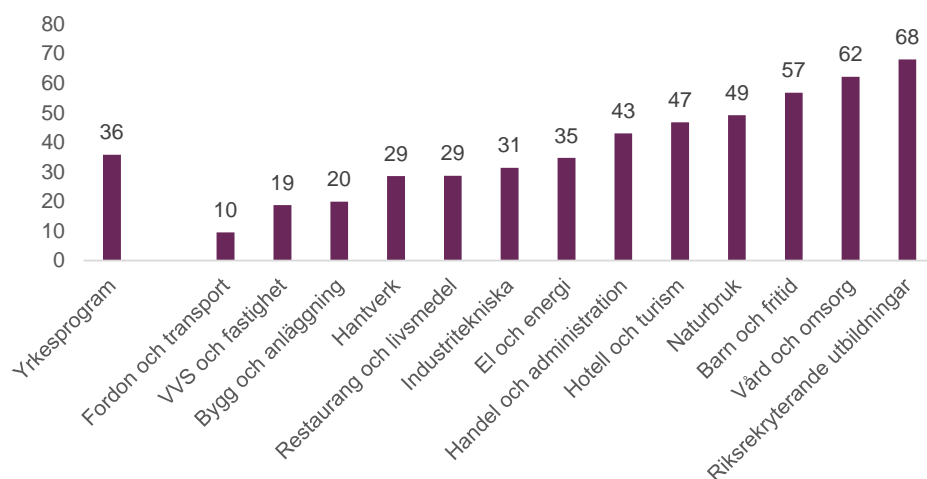
Elever i Gy 2011 som får examen från högskoleförberedande program får per automatik också grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Elever med examen från ett yrkesprogram kan inom ramen för yrkesprogrammen läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet, men kurserna är inte obligatoriska som på de högskoleförberedande programmen. För de elever som påbörjar ett yrkesprogram efter 1 juli 2023 kommer den grundläggande behörigheten att ingå i programmet. Eleverna på yrkesprogram kommer ha möjlighet att välja bort dessa kurser och fortfarande kunna få en yrkesexamen.

Våren 2022 var det totalt 27 500 elever som gick ut med examen från ett yrkesprogram. Av dessa har 36 procent lämnat gymnasieskolan med en grundläggande behörighet. Det finns en mycket stor variation mellan olika yrkesprogram i hur vanligt det är att läsa in grundläggande behörighet.

⁷ PM Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2022, tabell 4.

⁸ www.skolverket.se – skolutveckling – statistik – sök statistik – SOS – Gymnasieskolan – Betyg och studieresultat – 2021/22.

Diagram 13. Andel (procent) elever med yrkesexamen våren 2022 som har grundläggande behörighet till högskoleutbildning redovisade per yrkesprogram.

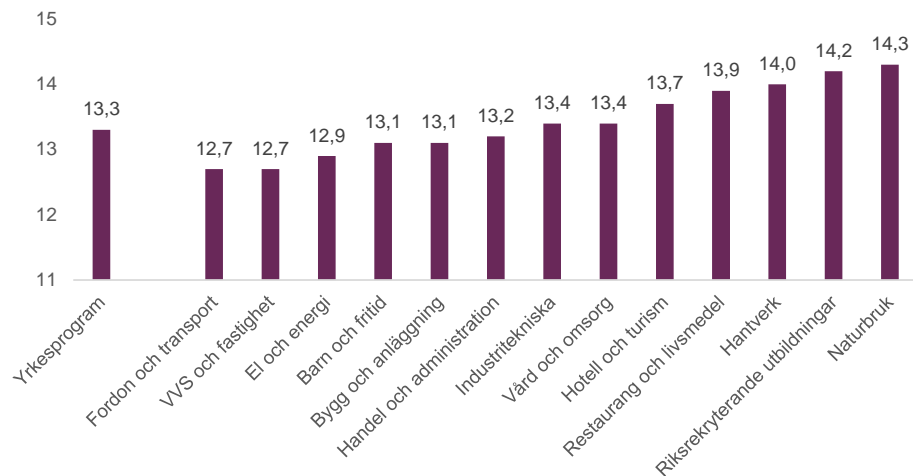
Källa: Gymnasieskolan, betyg, Tabell 2B för läsåret 2021/22.

De riksrekryterande utbildningarna med egna examensmål, som brukar räknas till yrkesprogrammen, samt vård- och omsorgsprogrammet är de yrkesprogram där förhållandevis många elever med examen läst in grundläggande behörighet, 68 respektive 62 procent av eleverna. Det yrkesprogram där minst andel av eleverna med examen läst in grundläggande behörighet är fordons- och transportprogrammet, där tio procent av eleverna med examen också hade grundläggande behörighet till högskoleutbildning.

Genomsnittlig betygspoäng

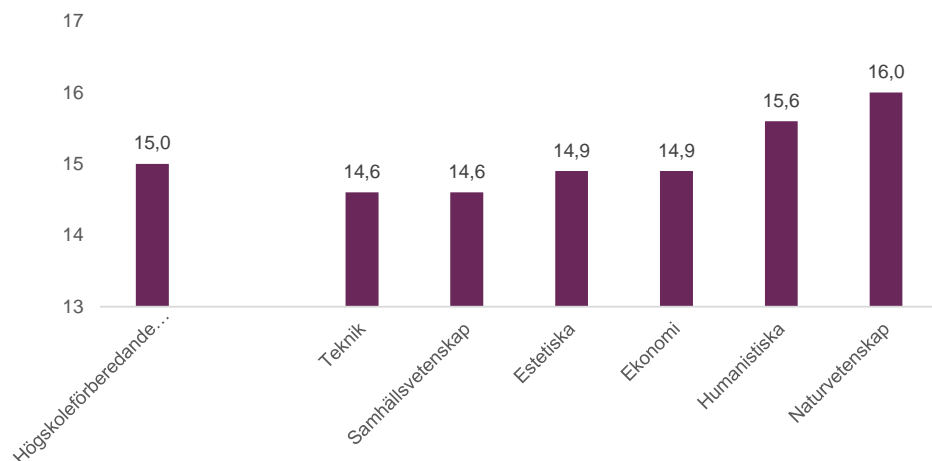
Våren 2022 slutförde 95 200 elever ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst betygsatta 2 500 poäng. Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga dessa elever var 14,5 poäng. Den genomsnittliga betygspoängen har ökat med 0,5 poäng totalt åren 2014–2022. Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga 30 700 elever som slutförde yrkesprogram med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng våren 2022 var 13,3. Den genomsnittliga betygspoängen för de 65 500 elever som slutförde högskoleförberedande program med examen och studiebevis om minst 2 500 poäng våren 2022 var 15,0.

Diagram 14. Genomsnittlig betygspoäng på yrkesprogram redovisat för respektive program, våren 2022 (elever med examen samt studiebevis om minst 2 500 poäng)

Källa: Gymnasieskolan, betyg, Tabell 2D för läsåret 2021/22

Diagram 15. Genomsnittlig betygspoäng för högskoleförberedande program för respektive program, våren 2022 (elever med examen samt studiebevis om minst 2 500 poäng)

Källa: Gymnasieskolan, betyg, Tabell 2D för läsåret 2021/22

Av de elever som har läst ett yrkesprogram är det elever som har gått naturbruksprogrammet som har högst genomsnittlig betygspoäng (14,3) följt av elever på de riksrekryterande utbildningarna (14,2). Lägst betyg har elever som läst fordons- och transportprogrammet (12,7), VVS- och fastighetsprogrammet (12,7) och el- och energiprogrammet (12,9). Av de elever som har läst ett högskoleförberedande program är det eleverna på naturvetenskapsprogrammet som har högst genomsnittlig betygspoäng (16,0) följt av eleverna på humanistiska programmet (15,6). Lägst genomsnittlig betygspoäng bland de högskoleförberedande programmen har eleverna på teknikprogrammet (14,6) och samhällsvetenskapsprogrammet (14,6).

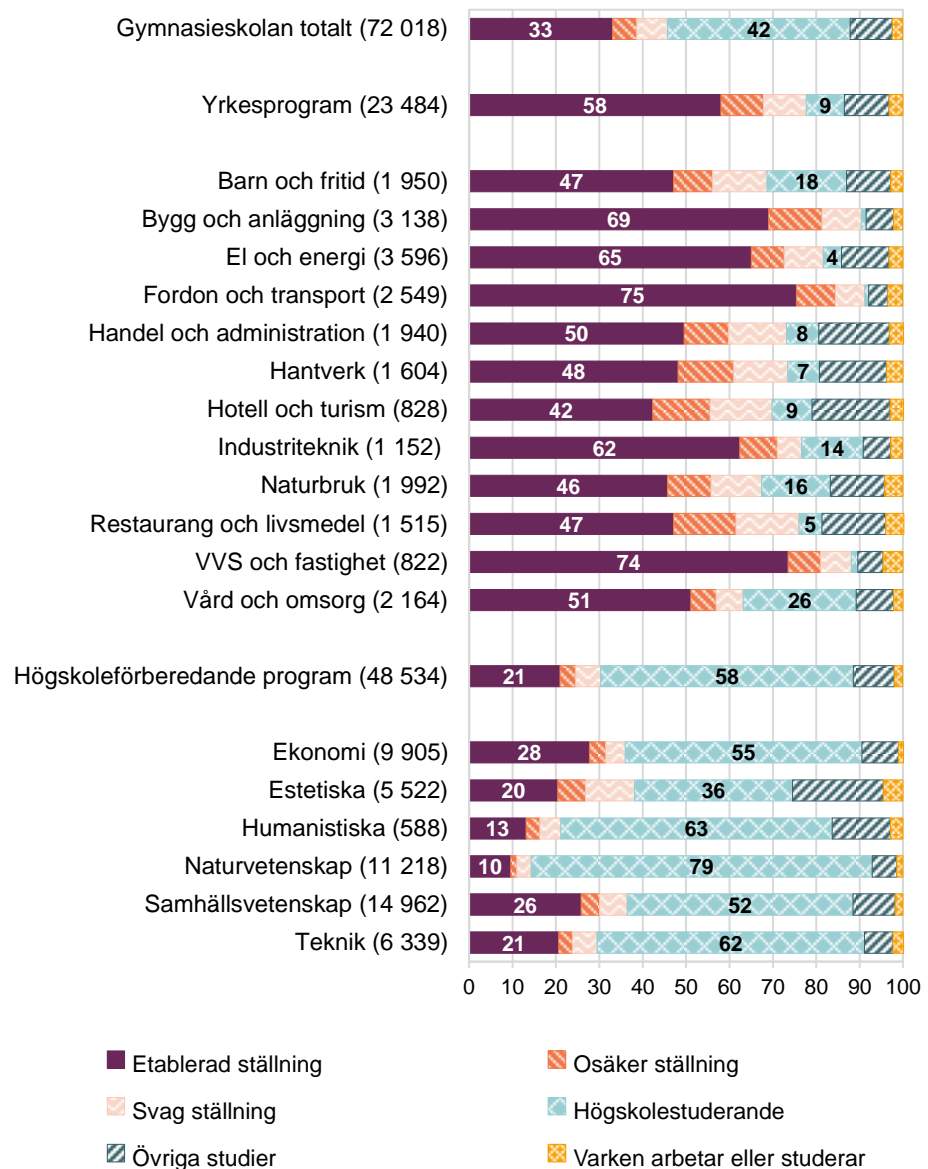
Etableringsstatus efter gymnasieskolan

Statistiken om etableringsstatus efter tre år omfattar ungdomar som slutförde sin utbildning läsåret 2016/17 och var folkbokförda den 31 december 2020.

Uppgifterna redovisas per program för ungdomar som slutförde sina studier med examen.

Tre år efter gymnasieexamen hade 75 procent av ungdomarna en etablerad ställning på arbetsmarknaden eller studerade på högskolan.

Diagram 16. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) per program tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde med examen läsåret 2016/17.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2B.

Diagrammet visar att av de 72 000 ungdomar som slutförde antingen yrkesprogram eller högskoleförberedande program hade 33 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden, medan 42 procent hade påbörjat högskolestudier.

Tre år efter yrkesexamen var andelen ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden 58 procent. Motsvarande andel för ungdomar som läste högskoleförberedande program var 21 procent. Som förväntat var ungdomarna som läst högskoleförberedande program i stället i större utsträckning högskolestuderande, andelen var 58 procent.

Fordons- och transportprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet var de program där högst andel ungdomar hade en etablerad ställning tre år efter examen. Efter dessa program hade 75 respektive 74 procent av ungdomarna en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Det yrkesprogram som hade högst andel högskolestuderande var vård- och omsorgsprogrammet. Ungefär en fjärdedel av ungdomarna studerade på högskolan tre år efter examen från detta program.

För ungdomar som tog examen från högskoleförberedande program var det vanligast att studera på högskola efter naturvetenskapsprogrammet. Av dessa ungdomar studerade 79 procent på högskola tre år efter examen. Tre år efter examen från ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet hade 28 respektive 26 procent av ungdomarna en etablerad ställning på arbetsmarknaden medan 55 respektive 52 procent studerade på högskola. Efter estetiska programmet var 21 procent av ungdomar i övriga studier där studier på folkhögskola ingår.

Förändringar i gymnasieskolan

Sammantagen bedömning

Från den 1 juli 2022 gäller ändringar i skollagen med nya bestämmelser för betygssättning⁹. Begreppet betygsriterier ersätter kunskapskrav. Läraren ska få större möjligheter att göra en sammantagen bedömning och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper med hjälp av betygsriterierna.

De nya bestämmelserna innebär också att formuleringen om att läraren ska utnyttja all tillgänglig information vid betygssättning tas bort ur läroplanerna. Regeringens avsikt är att lärare och elever ska få större möjligheter att sätta tydliga gränser för sitt arbete och att minska stress kopplad till omprov och sena inlämningar.

För betygen D–A gäller att läraren sätter det betyg som sammantaget bäst motsvarar elevens kunskaper. Även om elevens kunskaper varierar något inom spannet E–A, så är det den sammantaget bäst motsvarande nivån som också är den som blir betyget. Läraren sätter betyget C eller A när elevens kunskaper sammantaget bäst motsvarar betygsriterierna för något av dessa betyg. Läraren sätter betyget B eller D om den sammantagna bedömningen är att elevens kunskaper bäst motsvarar en nivå mellan betygen A och C eller C och E. För betyget E måste elevens kunskaper motsvara minst samtliga delar av betygsriterierna för betyget E. Om det inte finns något underlag för att bedöma en elevs kunskaper i en kurs eller ett ämne, på grund av att eleven varit frånvarande, sätts inget betyg. Detta markeras med ett streck (–) i betygs katalogen. Om lärarens underlag däremot är tillräckligt för att med säkerhet kunna bedöma en elevs kunskaper i förhållande till någon del av betygsriterierna ska läraren sätta betyget F.

Helt nya betygsriterier formuleras i samband med att Skolverket tar fram nya ämnesplaner i ämnesbetygsreformen 2025.

Grundläggande behörighet på yrkesprogram

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som ska ge elever på yrkesprogram ökade möjligheter att få grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå. De kurser som krävs för sådan grundläggande behörighet ska ingå i programstrukturen för alla yrkesprogram. Detta avser kurserna engelska 6 samt svenska 2/svenska som andraspråk 2 och svenska 3/svenska som andraspråk 3. Elever ska alltså inte behöva läsa utökat program eller använda det individuella valet eller programfördjupningen för att uppnå grundläggande behörighet.

⁹ Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevens kunskaper (prop. 2021/22:36)

För att säkra elevers rätt att läsa det som krävs för grundläggande behörighet utan att minska yrkesinnehållet ska också programmets omfattning utökas, både vad gäller antalet gymnasiepoäng och garanterad undervisningstid. Barn- och fritidsprogrammet, hotell- och turismprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet kommer att omfatta 2700 gymnasiepoäng. Övriga yrkesprogram kommer att omfatta 2800 gymnasiepoäng. Elever ska dock ha möjlighet att välja bort delar av det som krävs för grundläggande behörighet. En elev som väljer bort kurser enligt de nya bestämmelserna kommer fortfarande att få en yrkesexamen och ska inte anses följa ett reducerat program.

Förändringen omfattar även yrkesprogram med avvikelser som exempelvis särskilda varianter, utbildningar med egna examensmål och nationellt godkända idrottsutbildningar enligt 5 kap. gymnasieförordningen (2010:2039).

Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas på utbildning som påbörjas höstterminen 2023.

Ämnesbetygsreformen i gymnasieskolan

Skolverket har fått i uppdrag att förbereda ett införande av ämnesbetyg.¹⁰ Uppdraget omfattar att ta fram nya styrdokument för en ämnesutformning av gymnasial utbildning, det vill säga gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Riksdagen beslutade i februari 2022 om ändringar i betygssystemet.¹¹ De ändringar avseende ämnesbetyg som beslutades ska tillämpas på utbildningar som börjar efter 30 juni 2025.

Syftet med ämnesbetygsreformen är att ge bättre förutsättningar för fördjupat lärande, lärande över tid och motivation för eleverna att genomföra utbildningen. Ämnesbetygen ska bättre spegla elevers kunskaper i ämnet som helhet än separata kursbetyg.

I arbetet har Skolverket den 16 september 2022 redovisat förslag på gymnasiegemensamma ämnesplaner, examensmål, programmål och delar av programstrukturerna till regeringen.¹² Skolverket samarbetar fortsatt med experter och referensgrupper, samt har dialoger med de nationella programråden för yrkesutbildning. Arbetet ska resultera i omstrukturerade, moderniserade och relevanta ämnen och program som främjar mer långsiktigt lärande och motverkar fragmentisering.

¹⁰ Regeringens dnr U2020/06271 (delvis), U2021/01369 (delvis), U2021/02806.

¹¹ Prop. 2021/22:36, bet. 2021/22:UbU7, rskr. 2021/22:156.

¹² Skolverket (2022). *Redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet*, dnr. 2020:1822.

Övriga studier om gymnasieskolan

Grundskolebetygens betydelse för resultaten i gymnasieskolan

Skolverket publicerade 2022 en studie av hur elevernas slutbetyg i grundskolan påverkar deras resultat i gymnasieskolan.¹³ Det är en registerstudie som utgår från de cirka 88 200 elever som slutförde årskurs 9 våren 2017 och samma höst började på något av gymnasieskolans nationella program.

En av rapportens huvudresultat är att elevens genomsnittliga betyg från grundskolan (meritvärdet) och vilket nationellt program en elev väljer, eller antas till, har stor betydelse för om eleven ska ta gymnasieexamen inom tre år. Det gäller speciellt för elever med lite lägre betyg, där andelen med examen är dubbelt så hög för elever på yrkesprogram jämfört med elever på högskoleförberedande program.

Syftet med studien är att öka och fördjupa kunskapen om hur slutbetygen i grundskolan påverkar utfallet i gymnasieskolan.

Barn från Ukraina i svensk grund- och gymnasieskola

Skolverket genomförde under 2022 en undersökning med syftet att få en lägesbild av hur många barn mellan 6 och 17 år som flytt till Sverige undan den ryska invasionen av Ukraina, som går i svensk grundskola eller gymnasieskola.¹⁴ Undersökningen avser även förskoleklass samt grundsärskola och gymnasiesärskola. De barn som flytt undan kriget i Ukraina har inte skolplikt men de som är under 18 år har rätt att påbörja och gå i skola i Sverige.

Undersökningen visade att fyra av fem ukrainska barn fanns i skolan. Skolverket jämförde antalet som var inskrivna som elever eller hade sökt en skolplats i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan med antalet 6–17-åringar som enligt Migrationsverkets statistik tagits emot i kommunerna.

Att göra jämförelser med Migrationsverkets statistik innebär en viss osäkerhet, eftersom antalet personer som Migrationsverket har registrerat som mottagna inte nödvändigtvis behöver överensstämma med det faktiska antal som befinner sig i kommunen. Därtill kan antalet barn som är aktuella att skrivas in som elever förändras snabbt över tid. Det är därför viktigt att betrakta undersökningens resultat som en lägesbild.

¹³ Skolverket (2022). *Grundskolebetygens betydelse för resultaten i gymnasieskolan*.

¹⁴ Skolverket (2022). *Barn från Ukraina i svensk grund- och gymnasieskola*. Se även Skolverket (2022). *Skolsituationen i de kommuner som tagit emot flest barn och unga från Ukraina*.

Redovisning per program – yrkesprogram

Barn- och fritidsprogrammet

Efter examen från barn- och fritidsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta med barn, ungdomar eller vuxna inom pedagogiska och sociala yrkesområden eller i fritids- och friskvårdssektorn. Inom programmet ska eleverna också ges möjligheter att läsa kurser som förbereder för högskolestudier inom dessa områden. Programmet har tidigare haft tre inriktningar: *fritid och hälsa*, *pedagogiskt arbete* och *socialt arbete*. De elever som har påbörjat programmet efter 1 juli 2021 och idag läser år 1 eller år 2 på programmet kan välja mellan två inriktningar: *fritid och hälsa* eller *pedagogiskt och socialt arbete*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 3 603 elever som påbörjade studier på programmet. De två senaste åren har andelen sökande till programmet legat kring 3,6 procent vilket är något mindre än sökande läsåret 2017/18, 3,7 procent. Totalt är det under innevarande läsåret nästan 10 745 elever som läser på programmet. 1 357 av dessa är lärlingar. Av de elever som läser första året på programmet utgörs 3,2 procent av samtliga elever i år 1 på nationella program vilket är samma andel jämfört med föregående år och på liknande nivå som läsåret 2017/18.

Tabell 2. Elever på barn- och fritidsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	4 305	4 966	5 167	4 909	4 536	4 594
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	3,7	4,0	4,1	3,9	3,6	3,6
Antal nybörjarelever i år 1	2 435	2 888	2 981	3 112	2 936	2 965
Andel (%) nybörjare	78,1	79,9	80,1	82,1	82,0	82,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	188,7	190,9	192,9	190,6	189,9	188,4
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,3	2,7	2,8	2,8	2,7	2,6
på nationella program	3,1	3,4	3,4	3,4	3,2	3,2
på yrkesprogram	9,4	10,2	10,6	10,5	10,0	9,7
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	3 168	3 705	3 746	3 813	3 601	3 603
varav antal elever i år 2	2 753	2 955	3 531	3 645	3 715	3 455
varav antal elever i år 3	2 667	2 731	2 936	3 542	3 678	3 687
Totalt antal elever samtliga år	8 588	9 391	10 213	11 000	10 994	10 745
Antal lärlingar	677	878	1 064	1 215	1 338	1 357
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	59,9	60,8	62,2	63,1	64,2	64,4
Andel (%) män	40,1	39,2	37,8	36,9	35,8	35,6
Andel (%) svensk bakgrund	77,0	75,4	75,1	74,6	75,3	75,7
Andel (%) utländsk bakgrund	23,0	24,6	24,9	25,4	24,7	24,3
Andel (%) offentlig huvudman	81,9	82,6	82,6	81,6	80,5	79,6
Andel (%) enskild huvudman	18,1	17,4	17,4	18,4	19,5	20,4
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	63,2	61,8	60,2	58,5	56,8	55,3
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	36,8	38,2	39,8	41,5	43,2	44,7

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Programmets största inriktning är *pedagogiskt arbete* och läsåret 2022/23 omfattar det 64 procent av eleverna i år 3. Programmet innefattar även inriktningarna *fritid och hälsa* vilket 29 procent av eleverna läser samt *socialt arbete* som 7 procent av eleverna läser.

Tabell 3. Elever med registrerad inriktning i år 3 på barn- och fritidsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 666	2 731	2 936	3 542	3 662	3 667
Andel av eleverna i år 3	100	100	100	100	99,6	99,5
Fritid och hälsa antal elever	804	798	878	1 018	1 040	1 051
Andel (%) av eleverna	30,2	29,2	29,9	28,7	28,4	28,7
Andel (%) av kvinnorna	16,2	14,9	16,4	16,3	15,7	16,3
Andel (%) av männen	51,7	50,9	52,0	48,7	52,4	51,4
Pedagogiskt arbete antal elever	1 559	1 645	1 805	2 219	1 559	2 343
Andel (%) av eleverna	58,5	60,2	61,5	62,6	58,5	63,9
Andel (%) av kvinnorna	73,4	74,6	75,6	75,6	73,4	77,3
Andel (%) av männen	35,4	38,5	38,3	41,8	35,4	39,2
Socialt arbete antal elever	303	288	253	305	303	273
Andel (%) av eleverna	11,4	10,5	8,6	8,6	11,4	7,4
Andel (%) av kvinnorna	10,4	10,5	8,0	8,1	10,4	6,4
Andel (%) av männen	12,9	10,6	9,6	9,4	12,9	9,4

Tabell 4. Barn- och fritidsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	134	139	141	146	148	146
Antal skolenheter som har programmet i år 1	188	199	215	216	224	228
varav offentlig huvudman	149	161	169	167	174	174
varav enskild huvudman	39	38	46	49	50	54

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 228 skolenheter. Antalet skolenheter som erbjuder programmet har ökat under de senaste fem åren. Ökningen har skett hos både enskild och offentlig huvudman. Antalet kommuner i vilka programmet ges har ökat och finns idag i 146 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 90 procent. Majoriteten av de elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent, och omkring 2 procent har gått till ett högskoleförberedande program. Eleverna som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 5 procent.

Tabell 5. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför barn- och fritidsprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	2 240	2 435	2 888	2 981	3 112	2 936
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	90,1	89,5	91,2	90,8	92,3	89,9
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,2	4,6	4,3	5,0	4,0	4,6
Bytt till högskoleförberedande program	2,3	2,1	1,6	2,2	1,5	2,0
Bytt till introduktionsprogram	0,8	1,6	0,7	0,5	0,3	0,9
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,5	2,2	2,1	1,4	1,8	2,6
Efter två år						
Elever kvar på samma program	87,0	86,7	88,9	88,7	89,5	
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,0	4,6	4,2	5,2	3,8	
Bytt till högskoleförberedande program	2,5	2,2	1,9	2,4	1,6	
Bytt till introduktionsprogram	0,8	1,0	0,7	0,5	0,4	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,8	5,5	4,4	3,2	4,7	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	75,0	74,1	76,8	79,0		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 6. Genomströmning för nybörjarelever på barn- och fritidsprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	2 096	2 157	2 240	2 435	2 888	2 981
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,6	8,0	7,1	7,3	6,6	8,8
...slutfört med examen från samma program	69,3	64,7	68,0	66,9	70,4	70,3
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	70,7	66,3	69,4	68,7	71,6	72,3
...efter fyra år	74,4	70,3	73,4	73,8	75,3	
...efter fem år	74,9	70,8	73,8	74,5		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	74,5	70,7	72,3	73,6	74,9	76,4
...är män	64,4	59,4	65,0	60,8	65,9	64,8
...har svensk bakgrund	73,7	70,1	72,6	72,9	75,4	75,8
...har utländsk bakgrund	55,0	44,3	54,9	49,5	55,8	56,0
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	70,9	66,2	70,4	69,3	72,1	72,7
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	69,5	67,0	64,2	66,0	69,1	70,0
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,0	65,5	67,1	66,4	70,0	69,2
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	74,4	68,7	73,9	73,1	74,7	77,1

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Andelen elever med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 då 69 procent slutförde programmet med examen. Efter tre års utbildning är det, år 2019 cirka 70 procent av eleverna som påbörjade programmet som också har slutfört programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 79 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 7. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på barn- och fritidsprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	2 262	2 203	2 342	2 480	3 115	3 221
Andel (%) med examen	86,5	85,9	87,4	87,1	88,6	86,3
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	13,5	14,1	12,6	12,9	11,4	13,8
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	53,8	50,3	48,5	47,0	47,5	49,0
Genomsnittlig betygspoäng	12,8	12,9	13,0	13,0	13,1	13,1
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	88,5	87,7	88,8	89,1	90,4	88,4
Andel (%) av män	83,2	83,1	85,2	83,8	85,5	82,0
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	89,0	88,0	90,6	90,3	91,5	89,7
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	75,8	76,5	76,9	76,5	80,7	75,3
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	87,2	85,5	88,3	86,7	89,2	86,3
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	83,5	87,8	83,8	89,2	86,0	85,9
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	85,3	84,8	84,9	85,9	87,4	83,3
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	89,5	88,4	91,6	89,5	91,0	90,7

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 86 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har minskat jämfört med de elever som slutförde programmet 2017 av vilka 87 procent slutförde programmet med examen. Det var 49 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 47 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 18 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *socialt arbete*, 59 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *pedagogiskt arbete*, 26 procent.

Tabell 8. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Barn- och fritidsprogrammet	1 950	1 249	701	47,1	45,7	49,6	18,4	22,5	11
Fritid och hälsa	636	248	388	48,7	48,4	49	14
Pedagogiskt arbete	1 084	856	228	44,4	43,6	47,4	22,5	25,9	9,6
Socialt arbete	230	145	85	55,7	53,8	58,8	10,9

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 9. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Fritid och hälsa (1087)	Andel (%)
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	19
Butikspersonal	11
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	7
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	6
Idrottsutövare och fritidsledare m.fl.	6
Övriga (67 st)	51

Tabell 10. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Pedagogiskt arbete (1 502)	Andel (%)
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	53
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	11
Butikspersonal	7
Grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare	6
Vårdbiträden	3
Övriga (53 st)	21

Tabell 11. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Socialt arbete (447)	Andel (%)
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	25
Andra bevaknings- och säkerhetsyrken	25
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	15
Butikspersonal	..
Vårdbiträden	..
Övriga (38 st)	27

För den största gruppen, elever som läst inriktningen *pedagogiskt arbete*, är barnskötare och elevassistenter m.fl. den vanligaste yrkesgruppen, 53 procent. För de elever som har läst inriktningen *fritid och hälsa* är det 19 procent av de etablerade ungdomarna som befinner sig inom yrkena barnskötare och elevassistenter m.fl. För den minsta inriktningen på programmet, *socialt arbete*, är det 25 procent av ungdomarna med examen från programmet som är etablerade inom skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl. samt andra bevaknings- och säkerhetsyrken.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 64 procent kvinnor. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 77 procent, att läsa inriktningen pedagogiskt arbete medan männen på programmet i störst utsträckning, 51 procent, läser inriktningen fritid och hälsa.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 76 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 65 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 88 procent erhållit en examen. Av männen var det 82 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 24 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 20 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har i likhet med andelen fristående skolenheter ökat jämfört med år 2017.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 70 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 73 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 86 procent erhållit en

examen. Av elever hos offentlig huvudman var det även här 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 24 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 23 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 56 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 75 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 45 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 37 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 77 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 69 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 83 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om barn- och fritidsprogrammet

Efterfrågan på de kompetenser som barn- och fritidsprogrammet utbildar till är fortsatt hög och antalet kommuner i vilka programmet ges har ökat. Den omfattande bristen på personal inom förskolan och fritidshemmet innebär att allt fler skolhuvudmän efterfrågar barnskötare med examen från barn- och fritidsprogrammet med inriktningen *pedagogiskt arbete* och i allt högre utsträckning erbjuder dem tillsvidareanställningar. Inriktningen *socialt arbete* ger kompetenser som efterfrågas och i synnerhet intresset för yrkesutgången väktare är stabilt. För elever som påbörjat sin utbildning efter den 1 juli 2021 har inriktningen *pedagogiskt arbete* och inriktningen *socialt arbete*, efter beslut från regeringen, slagits samman till den gemensamma inriktningen *pedagogiskt och socialt arbete*.¹⁵ De kurser som tidigare låg inom respektive inriktning, men som har fått lämna plats för det gemensamma innehållet, kan idag läsas inom ramen för programfördjupningen. För yrken som inriktningen *fritid och hälsa* utbildar mot ser branschen ett ökat behov av kompetenser inom framför allt fritidsverksamhet samt bad- och sporthallspersonal.

Av de elever som studerar på barn- och fritidsprogrammet väljer idag cirka hälften att läsa kurser som ger grundläggande behörighet för högskolestudier. Från hösten 2023 ingår grundläggande behörighet i alla yrkesprogram. För barn- och fritidsprogrammet innebär införandet att programmet utökas från 2500 till 2700 poäng och att eleverna endast kommer att kunna välja bort två av de behörighetsgivande kurserna. Eleverna på barn- och fritidsprogrammet läser redan idag den behörighetsgivande kursen svenska 2/svenska som andraspråk 2 inom det programgemensamma. Dessutom finns engelska 6 sedan 1 juli 2021 i programfördjupningen. Från hösten 2023 blir svenska 2/svenska som andraspråk 2 och svenska 3/svenska som andraspråk 3 samt engelska 6 gymnasiegemensamma för eleverna. Eleverna kommer även fortsatt ha möjlighet att välja bort grundläggande behörighet och tillgodogöra sig en yrkesexamen genom att läsa 2500 poäng. Kraven på en yrkesexamen kommer inte att höjas.

¹⁵ Förordning (2019:1266) med beslut om ändring i gymnasieförordningen (2010:2039).

Bygg- och anläggningsprogrammet

Efter examen från bygg- och anläggningsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom något av bygg- och anläggningsbranschens yrken, till exempel som anläggningsarbetare, anläggningsmaskinförare, betongarbetare, byggnadsmålare eller plåtslagare. Programmet har fem inriktningar: *anläggningsfordon, husbyggnad, mark och anläggning, måleri* samt *plåtslageri*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 4 898 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 13 935 elever som läser på programmet varav 3 400 lärlingar. Precis som vid senaste antagningen är andelen förstahandssökande elever som sökte bygg- och anläggningsprogrammet 4,9 procent. Andelen elever som läser första året på programmet utgör 4,3 procent av samtliga elever i år 1 på nationella program. Sedan 2017 har andelen elever på programmet legat omkring 5 procent.

Tabell 12. Elever på bygg- och anläggningsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	6 009	6 453	5 828	6 140	6 060	6 237
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	5,2	5,2	4,7	4,9	4,9	4,9
Antal nybörjarelever i år 1	3 769	3 908	3 842	4 123	4 179	4 300
Andel (%) nybörjare	84,0	84,0	85,5	86,3	87,8	88,0
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	185,1	186,6	185,0	184,8	186,6	185,7
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	3,3	3,4	3,3	3,6	3,6	3,6
på nationella program	4,5	4,4	4,2	4,3	4,3	4,3
på yrkesprogram	13,6	13,1	12,7	13,2	13,2	13,2
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	4 557	4 753	4 522	4 790	4 775	4 898
varav antal elever i år 2	4 207	4 412	4 587	4 407	4 634	4 519
varav antal elever i år 3	3 770	4 047	4 234	4 488	4 294	4 518
Totalt antal elever samtliga år	12 534	13 212	13 343	13 685	13 703	13 935
Antal lärlingar	2502	2936	3 103	3 212	3 360	3 409
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	8,6	9,0	9,4	11,2	11,9	12,6
Andel (%) män	91,4	91,0	90,6	88,8	88,1	87,4
Andel (%) svensk bakgrund	87,2	86,4	85,3	85,3	86,7	87,3
Andel (%) utländsk bakgrund	12,8	13,6	14,7	14,7	13,3	12,7
Andel (%) offentlig huvudman	84,3	83,5	82,5	82,1	82,0	81,5
Andel (%) enskild huvudman	15,7	16,5	17,5	17,9	18,0	18,5
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	65,0	63,3	61,6	60,2	57,6	55,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	35,0	36,7	38,4	39,8	42,4	44,8

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 66 procent som läsåret 2022/23 läser *husbyggnad*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *måleri* där 11 procent av eleverna läser, *anläggningsfordon* med 14 procent, *mark och anläggning* med 5 procent samt *plåtslageri* med 4 procent av eleverna.

Tabell 13. Elever med registrerad inriktning i år 3 på bygg- och anläggningsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	3 769	4 047	4 233	4 488	4 292	4 518
Andel av eleverna i år 3	100	100	100	100	100	100
Anläggningsfordon antal elever	356	454	505	510	532	628
Andel (%) av eleverna	9,4	11,2	11,9	11,4	12,4	13,9
Andel (%) av kvinnorna	7,1	10,1	9,5	8,1	13,0	12,7
Andel (%) av männen	9,7	11,3	12,1	11,7	12,3	14,1
Husbyggnad antal elever	2 551	2 690	2 871	3 020	2 842	2 993
Andel (%) av eleverna	67,7	66,5	67,8	67,3	66,2	66,2
Andel (%) av kvinnorna	36,0	35,9	38,0	41,8	42,9	42,8
Andel (%) av männen	70,5	69,3	70,4	69,9	68,8	69,7
Mark och anläggning antal elever	208	226	222	253	254	222
Andel (%) av eleverna	5,5	5,6	5,2	5,6	5,9	4,9
Andel (%) av kvinnorna	2,9	4,9	6,2	2,4	4,9	4,3
Andel (%) av männen	5,7	5,7	5,2	6,0	6,0	5,0
Måleri antal elever	503	511	464	532	505	502
Andel (%) av eleverna	13,3	12,6	11,0	11,9	11,8	11,1
Andel (%) av kvinnorna	51,6	46,8	43,9	45,6	36,9	37,9
Andel (%) av männen	9,9	9,4	8,1	8,4	9,0	7,2
Plåtslageri antal elever	151	166	171	173	159	173
Andel (%) av eleverna	4,0	4,1	4,0	3,9	3,7	3,8
Andel (%) av kvinnorna	2,3	2,3	2,4	2,1	2,3	2,3
Andel (%) av männen	4,2	4,3	4,2	4,0	3,9	4,1

Tabell 14. Bygg- och anläggningsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	149	151	147	149	148	148
Antal skolenheter som har programmet i år 1	224	224	227	223	226	230
varav offentlig huvudman	159	157	161	154	158	159
varav enskild huvudman	65	67	66	69	68	71

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 230 skolenheter. Läsåren 2017 och 2018 låg antalet skolenheter som erbjuder programmet jämnt, men har sedan läsåret 2019/20 ökat något. Spridningen i landet har också varit jämn och programmet ges idag i 148 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, båda 4 procent.

Tabell 15. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför bygg- och anläggningsprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	3 684	3 769	3 908	3 842	4 123	4 179
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	91,6	92,5	92,5	93,1	92,9	92,0
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,2	4,3	4,1	3,7	4,0	4,9
Bytt till högskoleförberedande program	1,5	1,5	1,5	1,1	1,0	1,1
Bytt till introduktionsprogram	0,9	0,4	0,5	0,8	0,9	0,4
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,8	1,3	1,5	1,3	1,2	1,7
Efter två år						
Elever kvar på samma program	88,3	88,9	89,5	89,7	90,1	
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,6	5,0	4,6	4,6	4,3	
Bytt till högskoleförberedande program	1,7	1,4	1,6	1,5	1,0	
Bytt till introduktionsprogram	0,7	0,5	0,5	1,2	0,8	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,6	4,1	3,8	3,1	3,8	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	79,5	82,6	82,8	82,5		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 16. Genomströmning för nybörjarelever på bygg- och anläggningsprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	3 530	3 269	3 684	3 769	3 908	3 842
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,6	5,9	6,8	5,3	5,0	5,5
...slutfört med examen från samma program	73,0	74,6	72,8	77,4	77,9	77,4
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	74,1	75,6	74,0	78,9	79,0	78,7
...efter fyra år	77,6	78,8	76,6	82,0	82,0	
...efter fem år	78,2	79,4	77,1	82,5		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	71,5	66,0	71,2	72,6	75,3	76,0
...är män	74,4	76,6	74,2	79,4	79,5	79,0
...har svensk bakgrund	76,7	78,2	76,3	81,2	81,1	81,0
...har utländsk bakgrund	50,0	48,8	52,0	57,2	60,2	57,3
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	76,9	77,7	76,2	80,7	81,0	80,4
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	58,5	63,1	59,5	67,2	68,2	69,6
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	71,4	73,5	70,6	76,9	77,4	75,7
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	80,0	80,9	80,5	83,4	83,1	84,0

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 79 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 74 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 83 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 17. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på bygg- och anläggningsprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	3 543	3 373	3 627	3 885	4 130	3 941
Andel (%) med examen	88,6	89,6	89,7	91,6	91,6	91,8
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	11,4	10,4	10,3	8,4	8,4	8,2
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	20,7	21,1	22,5	20,0	19,9	18,3
Genomsnittlig betygspoäng	12,9	13,0	13,0	13,1	13,1	13,1
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	91,3	89,6	93,7	92,6	95,7	94,0
Andel (%) av män	88,4	89,6	89,3	91,5	91,2	91,6
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	90,8	91,5	91,1	93,0	93,4	93,2
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	72,2	74,5	78,3	81,9	82,4	82,9
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	89,2	90,4	89,8	92,1	92,3	92,1
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	85,5	85,1	89,3	88,6	88,7	90,7
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,8	88,6	87,9	90,2	90,7	90,6
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	93,1	92,1	93,2	94,3	94,8	94,3

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 92 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2017 av vilka 89 procent slutförde programmet med examen. Det var 18 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 69 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 1 procent befinner sig i studier.

Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *anläggningsfordon*, 82 procent. Dessa följs av män som har läst *plåtslageri*, 76 procent.

Tabell 18. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Bygg- och anläggningsprogrammet	3 138	259	2 879	69	49,8	70,7	1,1	2,3	1
Anläggningsfordon	341	18	323	80,1	50	81,7	1,5
Husbyggnad	2 032	78	1 954	69	46,2	69,9	1
Mark och anläggning	196	11	185	67,9	45,5	69,2
Måleri	405	148	257	57,3	52	60,3	2,2
Plåtslageri	164	4	160	75,6	50	76,3

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 19. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Anläggningsfordon (760)	Andel (%)
Maskinförare	47
Snickare, murare och anläggningsarbetare	19
Lastbils- och bussförare	7
Malmförädlingsyrken och brunnsbörare m.fl.	..
Grovarbetare inom bygg och anläggning	..
Övriga (40 st)	22

Tabell 20. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Husbyggnad (5 150)	Andel (%)
Snickare, murare och anläggningsarbetare	66
Malmförädlingsyrken och brunnsbörare m.fl.	3
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	3
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	3
Butikspersonal	3
Övriga (67 st)	22

Tabell 21. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Mark och anläggning (532)	Andel (%)
Snickare, murare och anläggningsarbetare	51
Maskinförare	13
Malmförädlingsyrken och brunnborrare m.fl.	..
Montörer	..
Lastbils- och bussförare	..
Övriga (38 st)	25

Tabell 22. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Måleri (783)	Andel (%)
Målare, lackerare och skorstensfejare m.fl.	51
Butikspersonal	8
Montörer	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Övriga (50 st)	32

Tabell 23. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Plåtslageri (342)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	61
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Övriga (30 st)	20

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *husbyggnad* är snickare, murare och anläggningsarbetare där 66 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 13 procent kvinnor. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 43 procent, att läsa inriktningen *husbyggnad* vilket även är den största inriktningen för männen, 70 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 76 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 79 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av männen var det också 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 31 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 19 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har sedan 2017 ökat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 70 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 80 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 13 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har varit på samma nivå som 2017. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 81 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 57 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 83 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 45 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 35 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 84 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 76 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier

på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om bygg- och anläggningsprogrammet

Efter yrkesexamen från bygg- och anläggningsprogrammet är etableringen på arbetsmarknaden fortsatt hög tre år efter utbildningen, vilket tyder på att de yrkeskunskaper och kvalifikationer som programmet leder till är eftertraktade på arbetsmarknaden. Ungefär två tredjedelar av programmets elever läser inriktningen husbyggnad. Resten eleverna fördelar sig på programmets fyra övriga inriktningar. I referensverksamheter och programråd diskuteras möjligheter att öka intresset för programmets minsta inriktningar, plåtslageri samt mark- och anläggning. Branschen bekräftar behovet av en jämnare fördelning av elever mellan de olika inriktningarna för att möta efterfrågan på arbetskraft. De nationellt föreslagna yrkesutgångar som Skolverket har tagit fram i samråd med det nationella programrådet används i relativt liten omfattning för att utbilda elever mot inom branschen förekommande specialyrken som bland annat omfattar yrkesgrupperna glastekniker, håltagare, plattsättare och tak- och tätskiktsmontörer.

Skolverket har tillsammans med ett flertal ledamöter inom de olika programråden för yrkesprogrammen under hösten 2022 startat ett treårigt projekt kring frågan hur vi tillsammans kan uppnå en mera jämställd yrkesutbildning. Under våren 2023 kommer programrådet för bygg- och anläggningsprogrammet fokusera på en kartläggning av könsfördelning inom branschen samt vilka skillnader det finns när det gäller jämställdheten inom olika yrken och yrkesroller. Målsättningen hos programrådet är att arbetet på sikt ska resultera i ett mera jämställt program och att fler kvinnor ska söka programmet och slutföra utbildningen i såväl gymnasieskolan som vuxenutbildningen. Statistiken visar att merparten av kvinnorna tidigare har sökt sig till inriktningen måleri, men söker sig nu i allt större utsträckning även till programmets övriga inriktningar.

Sedan den 1 juli 2022 har elever på bygg- och anläggningsprogrammet möjlighet att inom programfördjupningen läsa ämnet försäljning och kundservice som ger eleven kunskaper för arbete inom fack- och detaljhandel. Det nationella programrådet för bygg- och anläggningsprogrammet ställer sig mycket positiva till att denna möjlighet. Detta anses tillsammans med införandet av grundläggande behörighet kunna bidra till att öka programmets attraktionskraft bland både kvinnor och män.

El- och energiprogrammet

Efter examen från el- och energiprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta med automatiserade produktionssystem, system för energi-, miljö- och vattenteknik eller dator- och kommunikationssystem, eller för att arbeta som elektriker inom eldistribution eller installation. Programmet har fyra inriktningar: *automation, dator- och kommunikationsteknik, elteknik* samt *energiteknik*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 5 666 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 16 998 elever som läser på programmet varav 1 553 lärlingar. Andelen sökande till programmet har varit jämn från 2017/18 och framåt. Eleverna på programmets första år har under de senaste sex åren utgjort ca 5 procent av samtliga förstaårselever på de nationella programmen.

Tabell 24. Elever på el- och energiprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	5 969	6 787	6 492	6 438	6 501	6 776
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	5,1	5,4	5,2	5,2	5,2	5,3
Antal nybörjarelever i år 1	4 094	4 385	4 496	4 757	4 732	5 008
Andel (%) nybörjare	83,5	85,3	85,3	87,5	87,9	88,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	193,2	196,3	196,3	197,6	196,0	196,1
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	3,6	3,8	3,9	4,1	4,1	4,1
på nationella program	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	5,0
på yrkesprogram	15,0	14,6	14,9	15,1	15,0	15,2
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	5 041	5 323	5 297	5 459	5 410	5 666
varav antal elever i år 2	4 564	4 798	5 076	5 092	5 278	5 197
varav antal elever i år 3	4 471	4 501	4 694	5 050	5 090	5 135
Totalt antal elever samtliga år	14 076	14 622	15 067	15 601	15 778	15 998
Antal lärlingar	798	1 059	1 198	1 346	1 461	1 553
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	3,2	3,4	3,5	3,9	4,1	4,3
Andel (%) män	96,8	96,6	96,5	96,1	95,9	95,7
Andel (%) svensk bakgrund	81,0	78,6	76,6	77,0	77,9	77,3
Andel (%) utländsk bakgrund	19,0	21,4	23,4	23,0	22,1	22,7
Andel (%) offentlig huvudman	67,9	66,5	66,2	66,1	65,2	64,3
Andel (%) enskild huvudman	32,1	33,5	33,8	33,9	34,8	35,7
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	57,8	56,6	54,9	52,7	51,0	48,4
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	42,2	43,4	45,1	47,3	49,0	51,6

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 59 procent som läsåret 2022/23 läser *elteknik*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *dator och kommunikationsteknik* vilket 28 procent av eleverna läser, *automation* med 11 procent av eleverna samt *energiteknik* med 2 procent av eleverna

Tabell 25. Elever med registrerad inriktning i år 3 på el- och energiprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	4 470	4 500	4 693	5 050	5 090	5 135
Andel av eleverna i år 3	100	100	100	100	100	100
Automation antal elever	495	451	483	538	534	547
Andel (%) av eleverna	11,1	10,0	10,3	10,7	10,5	10,7
Andel (%) av kvinnorna	2,8	9,0	11,3	6,7	10,9	14,8
Andel (%) av männen	11,3	10,1	10,3	10,8	10,5	10,5
Dator- och kommunikationsteknik antal elever	1 444	1 427	1 415	1 531	1 486	1 449
Andel (%) av eleverna	32,3	31,7	30,2	30,3	29,2	28,2
Andel (%) av kvinnorna	31,2	27,6	20,4	27,9	21,7	21,7
Andel (%) av männen	32,3	31,8	30,5	30,4	29,5	28,5
Elteknik antal elever	2 470	2 532	2 711	2 863	2 985	3 049
Andel (%) av eleverna	55,3	56,3	57,8	56,7	58,6	59,4
Andel (%) av kvinnorna	64,5	59,0	66,9	64,2	66,8	62,1
Andel (%) av männen	55,0	56,2	57,5	56,4	58,3	59,3
Energiteknik antal elever	61	90	84	118	85	90
Andel (%) av eleverna	1,4	2,0	1,8	2,3	1,7	1,8
Andel (%) av kvinnorna	1,4	4,5	1,4	1,1	0,5	1,5
Andel (%) av männen	1,4	1,9	1,8	2,4	1,7	1,8

Klicka här för att skriva källa eller kommentar, radera om den inte behövs.

Tabell 26. El- och energiprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	154	153	152	152	151	150
Antal skolenheter som har programmet i år 1	260	256	255	257	255	261
varav offentlig huvudman	167	160	160	159	158	161
varav enskild huvudman	93	96	95	98	97	100

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 261 skolenheter, vilket är det högsta antalet på sex år. Spridningen i landet har varit stabil de senaste sex åren med endast en liten minskning från år 2017 och framåt. Programmet ges idag i 150 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 3 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 3 procent, bytt till ett högskoleförberedande program, 2 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 3 procent.

Tabell 27. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför el- och energiprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	4 162	4 094	4 385	4 496	4 757	4 732
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	90,5	91,4	91,7	93,6	93,9	93,2
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,6	4,2	3,8	3,2	2,9	3,2
Bytt till högskoleförberedande program	3,3	2,3	2,6	1,6	2,1	2,0
Bytt till introduktionsprogram	0,4	0,5	0,4	0,4	0,1	0,4
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,2	1,7	1,5	1,1	1,1	1,3
Efter två år						
Elever kvar på samma program	87,8	88,9	89,6	91,7	91,1	
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,7	4,4	4,3	3,7	3,3	
Bytt till högskoleförberedande program	3,5	2,5	2,8	1,7	2,1	
Bytt till introduktionsprogram	0,3	0,3	0,6	0,3	0,3	
Ej registrerad i gymnasieskolan	3,8	3,9	2,6	2,5	3,3	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	80,2	81,3	82,4	84,9		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 28. Genomströmning för nybörjarelever på el- och energiprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	4 137	4 002	4 162	4 094	4 385	4 496
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	5,1	5,5	5,0	4,5	3,7	4,7
...slutfört med examen från samma program	73,1	74,1	75,3	76,8	78,8	80,3
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	74,6	75,5	77,1	78,5	80,6	81,6
...efter fyra år	79,5	79,7	81,6	82,4	84,6	
...efter fem år	80,0	80,3	82,4	82,8		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	69,6	65,9	69,6	76,9	82,1	82,8
...är män	74,7	75,9	77,4	78,6	80,5	81,5
...har svensk bakgrund	76,6	78,0	79,4	80,8	82,9	84,0
...har utländsk bakgrund	61,9	61,3	63,8	66,6	70,1	68,4
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	77,6	78,6	79,5	80,0	82,2	83,2
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	67,0	68,2	71,5	75,3	77,0	77,8
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	72,5	73,6	75,9	76,5	79,1	79,0
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	78,0	79,0	79,3	81,3	82,9	84,9

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 82 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 75 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 85 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 29. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på el- och energiprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	3 961	3 968	4 048	4 249	4 664	4 694
Andel (%) med examen	91,1	91,6	92,3	92,4	93,8	92,6
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	8,9	8,4	7,7	7,6	6,2	7,4
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	35,5	35,5	34,4	33,6	33,3	32,1
Genomsnittlig betygspoäng	12,7	12,7	12,8	12,9	13,0	12,9
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	94,0	89,1	96,6	97,8	98,8	97,7
Andel (%) av män	91,0	91,7	92,1	92,2	93,6	92,4
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	93,2	92,9	94,3	94,2	95,3	94,5
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	80,8	85,3	83,1	86,2	89,6	85,6
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	92,0	91,5	92,7	93,3	94,2	93,4
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	88,7	92,0	91,3	90,6	92,9	91,0
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	90,2	91,1	91,2	91,3	92,6	91,3
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	93,2	92,7	94,0	94,4	95,6	95,0

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 93 procent som slutförde med examen. Andelen med examen är högre jämfört med de elever som slutförde programmet 2017. Det var 32 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 65 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 4 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har kvinnor som läst inriktningen *energiteknik*, 75 procent, dock är dessa mycket få. De följs av män som har läst *elteknik*, 73 procent. Män som läst inriktningen *automation* och har en etablerad ställning är 71 procent.

Tabell 30. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
EI- och energi-programmet	3 596	122	3 474	65	55,7	65,4	4,2	8,2	4,1
Automation	370	15	355	70,5	53,3	71,3
Dator- och kommunikations-teknik	1 074	17	1 057	48,3	35,3	48,5	8,2
Elteknik	2 091	86	2 005	72,8	59,3	73,4	2,3	8,1	2,1
Energiteknik	61	4	57	60,7	75	59,6	..	0	..

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 31. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Automation (816)	Andel (%)
Installations- och industrielektriker m.fl.	40
Montörer	12
Ingenjörer och tekniker	8
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	4
Smeder och verktygsmakare m.fl.	4
Övriga (49 st)	33

Tabell 32. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Dator- och kommunikations-teknik (1 661)	Andel (%)
Drift-, support- och nätverkstekniker m.fl.	29
Butikspersonal	9
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	6
IT-arkitekter, systemutvecklare och testledare m.fl.	6
Montörer	5
Övriga (75 st)	45

Tabell 33. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Elteknik (4 883)	Andel (%)
Installations- och industrielektriker m.fl.	68
Montörer	4
Butikspersonal	2
Elektronikreparatörer och kommunikationselektriker m.fl.	2
Ingenjörer och tekniker	2
Övriga (71 st)	21

Tabell 34. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Energiteknik (178)	Andel (%)
Installations- och industrielektriker m.fl.	27
Drifttekniker och processövervakare	..
Montörer	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	..
Övriga (30 st)	..

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *elteknik* är installations- och industrielektriker m.fl. där 68 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 4 procent kvinnor. Andelen har sedan 2017 ökat. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 62 procent, att läsa inriktningen *elteknik*. Det gör även männen på programmet som till 59 procent väljer denna inriktning.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 83 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 82 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 98 procent erhållit en examen. Av männen var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 38 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 36 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen fristående skolenheter har varit stabil sedan 2017 och andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 78 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 83 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 23 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då det var 19 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 84 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 68 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 52 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 42 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 85 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 79 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om el- och energiprogrammet

El- och energiprogrammet är det yrkesprogram som har störst antal elever inom gymnasieskolan. Det råder en ojämn könsfördelning på programmet där majoriteten av eleverna är män. Denna ojämna könsfördelning har varit oförändrad under flera år. Frågan diskuteras frekvent i det nationella programrådet och målsättningen är att minska skillnaderna under de kommande åren. Programmet domineras av inriktningen *elteknik* och få skolor anordnar programmets alla inriktningar.

Behovet av utbildad arbetskraft inom samtliga inriktningar är stort. Såväl inom referensverksamhet som i samråd med det nationella programrådet och branschorganisationer diskuteras olika möjligheter att öka intresset för och förbättra kompetensförsörjningen inom dessa områden.

De nationellt föreslagna yrkesutgångar som Skolverket har tagit fram i samråd med det nationella programrådet används i relativt liten omfattning då många skolor utformar yrkesutgångar utifrån det regionala och lokala arbetslivets behov av arbetskraft. Etableringen på arbetsmarknaden är hög tre år efter utbildningen. Det visar att de kvalifikationer som programmet leder till är eftertraktade på arbetsmarknaden.

Fordons- och transportprogrammet

Efter examen från fordons- och transportprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta som till exempel mekaniker, yrkesförare, lager- eller terminalarbetare. Programmet har tidigare haft fem inriktningar: *godshantering, karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner, personbil* samt *transport*. De elever som påbörjar programmet efter 1 juli 2021 och idag läser år 1 eller år 2 på programmet har inte längre möjlighet att välja inriktningen *godshantering*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 4 736 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 13 700 elever som läser på programmet varav 2 006 lärlingar. De senaste åren har andelen förstahandssökande till programmet ökat från 4,6 procent läsåret 2017/18 till 5,2 procent vid senaste antagningen. Denna ökning i sökande avspeglas i programmets storlek jämfört med de andra nationella programmen. Lsåret 2017/18 utgjorde programmets förstaårselever 3,5 procent av samtliga förstaårselever på nationella program vilket sedan dess har stigit till 4,2 procent.

Tabell 35. Elever på fordons- och transportprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	5 294	6 383	6 427	6 727	6 852	6 676
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	4,6	5,1	5,1	5,4	5,5	5,2
Antal nybörjarelever i år 1	2 830	3 225	3 425	3 814	3 954	3 899
Andel (%) nybörjare	80,3	79,9	80,5	81,5	83,0	82,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	173,9	175,9	177,2	177,2	177,7	177,5
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,6	3,0	3,2	3,5	3,6	3,5
på nationella program	3,5	3,9	3,9	4,2	4,3	4,2
på yrkesprogram	10,7	11,4	12,1	13,0	13,2	12,7
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	3 578	4 156	4 295	4 697	4 781	4 736
varav antal elever i år 2	3 415	3 501	4 035	4 248	4 662	4 526
varav antal elever i år 3	3 375	3 359	3 484	3 914	4 176	4 438
Totalt antal elever samtliga år	10 368	11 016	11 814	12 859	13 619	13 700
Antal lärlingar	1077	1212	1 421	1 721	1 966	2 006
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	17,0	17,3	17,7	20,0	22,1	23,5
Andel (%) män	83,0	82,7	82,3	80,0	77,9	76,5
Andel (%) svensk bakgrund	83,9	83,0	82,2	83,2	84,7	86,0
Andel (%) utländsk bakgrund	16,1	17,0	17,8	16,8	15,3	14,0
Andel (%) offentlig huvudman	78,4	77,8	77,8	77,0	75,7	75,3
Andel (%) enskild huvudman	21,6	22,2	22,2	23,0	24,3	24,7
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	72,4	69,6	66,9	65,1	63,7	62,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	27,6	30,4	33,1	34,9	36,3	38,0

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 49 procent som läsåret 2022/23 läser *transport*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *personbil* vilket 37 procent av eleverna läser, *lastbil och mobila maskiner* med 10 procent av eleverna, *karosseri och lackering* med 4 procent av eleverna.

Tabell 36. Elever med registrerad inriktning i år 3 på fordons- och transportprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	3 373	3 353	3 478	3 901	4 164	4 428
Andel av eleverna i år 3	99,9	99,9	99,8	99,7	99,7	99,8
Godshantering Antal elever	15	7	4	9	1	1
Andel (%) av eleverna	0,4	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0
Andel (%) av kvinnorna	0,7	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0
Andel (%) av männen	0,4	0,3	0,1	0,2	0,0	0,0
Karosseri och lackering antal elever	179	164	163	185	209	197
Andel (%) av eleverna	5,3	4,9	4,7	4,7	5,0	4,4
Andel (%) av kvinnorna	5,5	6,2	5,3	6,1	6,6	3,6
Andel (%) av männen	5,3	4,6	4,6	4,5	4,6	4,7
Lastbil och mobila maskiner antal elever	329	325	359	376	389	436
Andel (%) av eleverna	9,8	9,7	10,3	9,6	9,3	9,8
Andel (%) av kvinnorna	3,9	3,4	5,0	2,7	3,6	3,5
Andel (%) av männen	10,9	11,0	11,4	11,1	10,7	11,6
Personbil antal elever	1 271	1 267	1 292	1 495	1 593	1 629
Andel (%) av eleverna	37,7	37,8	37,1	38,3	38,3	36,8
Andel (%) av kvinnorna	20,3	17,8	17,4	16,3	17,0	15,0
Andel (%) av männen	41,0	42,0	41,0	42,9	43,3	42,8
Transport antal elever	1 579	1 590	1 660	1 836	1 972	2 165
Andel (%) av eleverna	46,8	47,4	47,7	47,1	47,4	48,9
Andel (%) av kvinnorna	69,6	72,6	72,2	74,7	72,7	77,8
Andel (%) av männen	42,4	42,1	43,0	41,4	41,3	40,9

Tabell 37. Fordons- och transportprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	143	143	146	148	148	147
Antal skolenheter som har programmet i år 1	200	204	210	206	215	221
varav offentlig huvudman	141	143	149	141	147	151
varav enskild huvudman	59	61	61	65	68	70

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1

Programmet finns idag på 221 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet ökat något. Spridningen i landet har sedan 2017 varit stabil i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har varit ungefär det samma.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram 3 procent eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, båda 5 procent.

Tabell 38. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför fordons- och transportprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	2 768	2 830	3 225	3 425	3 814	3 954
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	89,9	91,3	92,1	93,2	94,9	91,9
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,4	4,7	3,8	3,9	2,9	4,7
Bytt till högskoleförberedande program	0,8	0,7	1,2	0,7	0,8	1,1
Bytt till introduktionsprogram	1,2	1,1	0,7	0,6	0,4	0,4
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,7	2,1	2,3	1,6	1,0	2,0
Efter två år						
Elever kvar på samma program	86,2	88,0	89,4	90,1	90,6	
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,9	5,2	3,8	4,4	3,3	
Bytt till högskoleförberedande program	1,0	0,9	1,2	0,9	0,9	
Bytt till introduktionsprogram	0,9	0,8	0,5	0,7	0,3	
Ej registrerad i gymnasieskolan	6,0	5,2	5,1	3,9	5,0	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	72,8	75,9	76,8	78,4		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 39. Genomströmning för nybörjarelever på fordons- och transportprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	2 850	2 698	2 768	2 830	3 225	3 425
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	8,1	6,5	7,2	6,4	6,8	5,9
...slutfört med examen från samma program	68,1	69,6	65,8	69,6	70,1	72,6
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	68,9	70,6	66,7	70,6	70,9	73,6
...efter fyra år	72,9	74,7	71,5	75,3	74,5	
...efter fem år	73,2	75,1	72,3	75,8		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	63,8	64,1	63,3	66,4	67,7	74,3
...är män	69,8	71,9	67,4	71,4	71,6	73,4
...har svensk bakgrund	70,5	73,1	68,7	72,9	73,2	75,2
...har utländsk bakgrund	56,0	52,2	51,8	54,2	55,4	59,2
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	70,7	71,5	68,2	71,1	71,7	74,2
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	61,7	66,3	61,2	68,5	67,8	70,9
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	66,7	69,2	65,2	68,6	68,7	71,6
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	75,6	74,5	71,7	76,2	76,9	77,6

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 74 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 69 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 78 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 40. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på fordons- och transportprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	3 008	2 873	2 806	2 988	3 425	3 651
Andel (%) med examen	85,0	87,4	86,8	88,0	88,2	89,4
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	15,0	12,6	13,2	12,1	11,8	10,7
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	9,2	9,6	8,6	9,1	8,9	8,5
Genomsnittlig betygspoäng	12,7	12,7	12,6	12,8	12,8	12,7
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	88,6	89,8	90,2	89,8	89,4	92,3
Andel (%) av män	84,4	87,0	86,1	87,6	88,0	88,6
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	86,2	89,0	87,8	89,8	90,1	91,3
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	77,6	78,5	81,3	79,3	80,7	79,1
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	85,8	87,9	87,6	87,8	88,9	90,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	82,0	85,4	84,2	88,6	86,2	87,0
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	83,5	85,9	86,3	86,6	87,3	87,8
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	90,0	92,9	89,3	92,4	92,7	93,5

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 89 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2017 av vilka 85 procent slutförde programmet med examen. Det var 9 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 75 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 1 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *transport*, 83 procent. Det är generellt få individer som söker sig till studier efter examen från fordons- och transportprogrammet.

Tabell 41. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Fordons- och transportprogrammet	2 549	365	2 184	75,4	65,8	77	0,9	1,1	0,9
Godshantering	11	3	8	54,5	66,7	50	..	0	..
Karosseri och lackering	123	29	94	70,7	51,7	76,6
Lastbil och mobila maskiner	273	8	265	82,4	62,5	83	1,5	0	1,5
Personbil	902	60	842	68,8	65	69,1	1,3
Transport	1 229	264	965	79,6	67,8	82,8	0,6	1,5	0,3

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 42. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Godshantering (16)	Andel (%)
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Butikspersonal	..
Städledare och fastighetsskötare m.fl.	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Montörer	..
Övriga (3 st)	..

Tabell 43. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Karosseri och lackering (288)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	22
Målare, lackerare och skorstensfejare m.fl.	21
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	12
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Montörer	..
Övriga (35 st)	37

Tabell 44. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Lastbil och mobila maskiner (741)	Andel (%)
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	71
Montörer	5
Maskinförare	..
Lastbils- och bussförare	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Övriga (36 st)	18

Tabell 45. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Personbil (2 015)	Andel (%)
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	51
Montörer	7
Butikspersonal	4
Smeder och verktygsmakare m.fl.	4
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	3
Övriga (62 st)	31

Tabell 46. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Transport (2 906)	Andel (%)
Lastbils- och bussförare	64
Maskinförare	8
Återvinningsarbetare	5
Snickare, murare och anläggningsarbetare	3
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	2
Övriga (56 st)	19

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *transport* är lastbils- och bussförare där 64 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 24 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 17 procent. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 78 procent, att läsa inriktningen *transport* medan männen på programmet i störst utsträckning, 43 procent, läser inriktningen *personbil*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 74 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 73 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av männen var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 32 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 25 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2017 medan andelen hos offentlig huvudman minskat. Fristående skolenheter har ökat de senaste sex åren.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 71 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 74 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 87 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 14 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen är lägre än 2017, och hade en topp läsår 2019/20 då 18 procent hade utländsk bakgrund. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 59 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 79 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 38 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 28 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 78 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 72 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om fordons- och transportprogrammet

Arbetsförmedlingen bedömer att kompetensförsörjningsbehovet är mycket stort inom de yrken som fordons- och transportprogrammet leder till både nu och i framtiden. En positiv trend som har etablerats under de senaste åren är att andelen elever som får examen ökar på programmet och samtidigt visar Skolverkets statistik att en hög andel av eleverna är etablerade på arbetsmarknaden 3 år efter avslutad utbildning. Vidare visar trenden att andelen kvinnor fortsätter att öka på programmet, främst inom inriktningen transport.

Utbildningen inom inriktningen transport styrs i praktiken även av Transportstyrelsens regelverk. Inom transportinriktningen finns det yrkeslärare som är förordnande förarprövare.¹⁶ Trenden är att antalet lärare som utbildar sig till förarprövare och som efter utbildningen har möjlighet att söka förordnande ökar. I Skolverkets nätverk med rektorer och lärare påtalas behovet av ytterligare förordnande förarprövare för att täcka skolornas behov i och med att elevantalet har ökat inom inriktningen transport.

För att ytterligare stärka programmets arbetsmarknadsrelevans tog Skolverket fram nya ämnesplaner inom fordonsteknikområdet samt beslutade om en ny programstruktur som började tillämpas hösten 2020. Med anledning av förändringarna har fordonsbranschen erbjudit ett flertal stödinsatser till skolorna under året, bland annat fortbildning för yrkeslärare. Skolverket erfar att förändringarna har mottagits väl av både skolor och bransch. Detta bekräftas av det nationella programrådet för fordons- och transportprogrammet samt i de nätverk av lärare, skolledare, experter och övriga branschrepresentanter som Skolverket deltar i.

¹⁶ 2 kap. 1–3 §§ TSFS 2012:61.

Försäljnings- och serviceprogrammet (f.d. Handels- och administrationsprogrammet)

Efter examen från försäljnings- och serviceprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta med försäljning, kommunikation, marknadsföring och service inom handelsbranschen. Programmet har inga inriktningar.

Försäljnings- och serviceprogrammet ersätter handels- och administrationsprogrammet.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 3 465 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 9 912 elever som läser på programmet varav 1 686 lärlingar. Vid den senaste antagningen var andelen förstahandssökande till programmet på 3,2 procent, något högre än föregående år. Likt förra läsåret utgör andelen förstaårselever på programmet 3 procent av samtliga förstaårselever på nationella program.

Tabell 47. Elever på försäljnings- och serviceprogrammet Läsår 2022/23 (f.d. Handels- och administrationsprogrammet Läsår 2017/18 – Läsår 2021/22)

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	3 757	3 956	4 217	3 990	3 852	4 057
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	3,2	3,2	3,4	3,2	3,1	3,2
Antal nybörjarelever i år 1	2 348	2 588	2 638	2 700	2 692	2 795
Andel (%) nybörjare	78,3	79,5	77,7	79,8	80,4	81,2
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	185,3	186,7	185,4	183,9	182,9	184,9
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,2	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5
på nationella program	3,0	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0
på yrkesprogram	9,1	9,2	9,6	9,4	9,3	9,3
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1 (FS)	3 048	3 338	3 419	3 402	3 369	3 465
varav antal elever i år 2 (HA)	2 880	3 083	3 345	3 322	3 352	3 199
varav antal elever i år 3 (HA)	2 561	2 814	3 054	3 316	3 299	3 248
Totalt antal elever samtliga år	8 489	9 235	9 818	10 040	10 020	9 912
Antal lärlingar	1 194	1 531	1 753	1 797	1 791	1 686
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	53,5	53,3	53,1	52,1	52,2	50,8
Andel (%) män	46,5	46,7	46,9	47,9	47,8	49,2
Andel (%) svensk bakgrund	72,6	71,5	70,2	69,2	69,5	69,0
Andel (%) utländsk bakgrund	27,4	28,5	29,8	30,8	30,5	31,0
Andel (%) offentlig huvudman	68,9	68,1	68,3	67,5	67,6	67,8
Andel (%) enskild huvudman	31,1	31,9	31,7	32,5	32,4	32,2
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,2	65,8	63,4	61,4	59,4	57,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	32,8	34,2	36,6	38,6	40,6	43,0

Tabellen avgränsas med lodrät linje mellan HA (t.o.m. läsår 2021/22) och FS (läsår 2022/23).

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 96 procent som läsåret 2022/23 läser *handel och service*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningen *administrativ service* vilken 4 procent av eleverna läser.

Tabell 48. Elever med registrerad inriktning i år 3 på Handels- och administrationsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 558	2 814	3 054	3 315	3 297	3 248
Andel av eleverna i år 3	99,9	100	100	100	99,9	100
Administrativ service antal elever	175	210	179	178	189	142
Andel (%) av eleverna	6,8	7,5	5,9	5,4	5,7	4,4
Andel (%) av kvinnorna	6,1	7,1	5,2	5,2	5,7	5,0
Andel (%) av männen	7,7	7,9	6,6	5,5	5,8	3,7
Handel och service antal elever	2 383	2 604	2 875	3 137	3 108	3 106
Andel (%) av eleverna	93,2	92,5	94,1	94,6	94,3	95,6
Andel (%) av kvinnorna	93,9	92,9	94,8	94,8	94,3	95,0
Andel (%) av männen	92,3	92,1	93,4	94,5	94,2	96,3

Tabell 49. Försäljnings- och serviceprogrammets Läsår 2022/23 (f.d. Handels- och administrationsprogrammet Läsår 2017/18 – Läsår 2021/22) spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	127	127	128	124	122	128
Antal skolenheter som har programmet i år 1	198	208	212	198	208	211
varav offentlig huvudman	135	146	151	134	144	147
varav enskild huvudman	63	62	61	64	64	64

Tabellen avgränsas med lodrät linje mellan HA (t.o.m. läsåret 2021/22) och FS (läsåret 2022/23). Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns på 211 skolenheter. Endast 2019 har antalet skolenheter som varit högre. Spridningen i landet har sedan 2017 legat stabil och ökar jämfört med de två senaste läsåren. Programmet ges idag i 128 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 89 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 4 respektive 5 procent.

Tabell 50. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför handels- och administrationsprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	2 232	2 348	2 588	2 638	2 700	2 692
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	89,2	91,1	89,8	90,1	91,2	89,3
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,1	3,9	3,9	4,0	4,1	4,5
Bytt till högskoleförberedande program	2,6	2,2	3,3	2,8	2,1	3,2
Bytt till introduktionsprogram	0,5	1,0	0,4	1,2	0,9	0,5
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,7	1,8	2,5	1,9	1,7	2,6
Efter två år						
Elever kvar på samma program	85,8	88,6	87,2	87,7	88,0	
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,2	4,1	4,1	4,2	4,1	
Bytt till högskoleförberedande program	2,8	2,3	3,0	2,6	2,4	
Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,9	0,3	1,2	0,8	
Ej registrerad i gymnasieskolan	5,6	4,2	5,4	4,3	4,7	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	74,8	78,5	76,8	77,9		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 51. Genomströmning för nybörjarelever på handels- och administrationsprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	2 031	1 868	2 232	2 348	2 588	2 638
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	7,2	10,2	8,5	7,6	8,0	7,5
...slutfört med examen från samma program	68,0	66,0	66,4	71,1	69,0	70,9
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	69,8	68,5	68,1	72,7	70,9	72,4
...efter fyra år	73,0	71,0	71,6	76,5	73,8	
...efter fem år	73,7	71,3	72,1	76,8		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	75,0	73,9	74,0	78,2	76,4	77,7
...är män	62,2	61,8	60,2	65,0	63,8	65,3
...har svensk bakgrund	73,5	73,2	72,6	76,4	75,5	76,9
...har utländsk bakgrund	53,6	50,7	50,8	58,0	54,6	57,1
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	71,4	70,5	70,3	72,7	69,8	72,2
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	65,3	63,4	62,5	72,5	73,3	72,9
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,1	67,6	67,0	70,8	68,8	70,6
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	72,4	71,5	70,9	76,2	74,9	75,9

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 72 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 70 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med

examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 78 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 52. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på handels- och administrationsprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	2 264	2 183	2 420	2 651	2 955	2 947
Andel (%) med examen	86,4	83,1	85,3	87,2	87,2	87,3
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	13,7	16,9	14,8	12,8	12,8	12,7
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	39,8	35,6	39,8	36,1	40,7	37,5
Genomsnittlig betygspoäng	12,9	12,7	12,9	13,0	13,1	13,2
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	88,6	86,5	88,1	90,9	89,9	89,2
Andel (%) av män	83,3	78,9	81,4	82,5	84,0	85,0
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	89,7	86,9	89,2	91,3	90,0	90,9
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	76,1	72,1	74,5	76,3	81,0	79,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	86,8	84,0	86,0	86,3	85,5	86,5
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	85,3	81,0	83,5	89,1	90,6	89,1
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	85,7	83,4	83,9	86,2	85,0	85,4
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	89,2	83,6	87,9	89,4	91,1	91,0

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 87 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2017 av vilka 86 procent slutförde programmet med examen. Det var 38 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 50 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 8 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *administrativ service*, 55 procent.

Tabell 53. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Handels- och administrationsprogrammet	1 940	1 150	790	49,5	48,1	51,5	7,5	9,9	3,9
Administrativ service	158	92	66	46,8	41,3	54,5	10,1
Handel och service	1 781	1 058	723	49,7	48,7	51,3	7,2

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1

Tabell 54. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Administrativ service (297)	Andel (%)
Butikspersonal	28
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	9
Kontorsassistenter och sekreterare	8
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	..
Försäkringsrådgivare, företagssäljare och inköpare m.fl.	..
Övriga (38 st)	45

Tabell 55. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Handel och service (2 911)	Andel (%)
Butikspersonal	44
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	5
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	5
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	4
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	3
Övriga (76 st)	39

Det vanligaste yrket för ungdomar som har läst den största inriktningen *handel och service* är butikspersonal där 44 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 51 procent kvinnor. Andelen kvinnor på programmet har varit jämn sedan 2017, men minskat något detta läsår. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *handel och service*, 95 procent för kvinnor respektive 96 procent för män.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 77 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 65 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 89 procent erhållit en examen. Av männen var det 85 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 31 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 32 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något sedan 2017 och även antal fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 73 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 72 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 89 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 87 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 31 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 27 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 77 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 57 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 79 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 43 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 33 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet

än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 71 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 85 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om försäljnings- och serviceprogrammet (f.d. handels- och administrationsprogrammet)

Efter Skolverkets förslag har riksdagen beslutat om ändringar i bilaga 1 till skollagen (2010:800). Lagändringen innebär att handels- och administrationsprogrammet byter namn till försäljnings- och serviceprogrammet. Ändringen trädde i kraft den 1 juli 2020 och ska tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2022.

Med anledning av detta beslut finns en ny programstruktur för försäljnings- och serviceprogrammet, då programmet inte kommer att ha några inriktningar. Förändringar har även gjorts i programfördjupningen. Upprinnelsen till dessa beslut är att skapa en moderniserad gymnasial yrkesutbildning inom handels- och tjänstesektorn då de snabba förändringar som sker inom branschen med ökad digitalisering, globalisering och med kundernas krav på hållbar konsumtion gör att det ställs krav på nya kompetenser. Syftet är att göra programmet mer inriktat på entreprenörskap, försäljning och service och förse eleverna med de kompetenser som krävs för att de i högre grad ska bli anställningsbara och ha med sig framtidens kompetens efter avslutad utbildning inom handels- och tjänstesektorn.

Detta innebär att det under en övergångsperiod kommer att finnas elever som studerar både på handels- och administrationsprogrammet och försäljnings- och serviceprogrammet. De sista eleverna från handels- och administrationsprogrammet kommer att avsluta sin utbildning våren 2024 och de första eleverna från försäljnings- och serviceprogrammet kommer att avsluta sin utbildning våren 2025.

Hantverksprogrammet

Efter examen från hantverksprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom snickeribranschen, floristbranschen, frisörbranschen, textilbranschen eller branschen inom det valda hantverket. Programmet har tidigare haft fem inriktningar: *finsnickeri*, *florist*, *frisör*, *textil design* samt *övriga hantverk*. De elever som har påbörjat programmet efter 1 juli 2021 och idag läser år 1 eller år 2 på programmet har kunnat välja inriktningen *frisör*, *barberare och hår- och makeupstylist*. Inriktningen är en sammanslagning av tidigare inriktning *frisör* samt *hår- och makeupstylist* som funnits inom inriktningen *övriga hantverk* och en utökning med yrkesområdet *barberare*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 2 168 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 5 891 elever som läser på programmet varav 957 lärlingar. Sedan 2017 har andelen förstahandssökande till programmet minskat från 2,5 procent till 2,3 procent. Eleverna utgör även en allt mindre andel av förstaårseleverna på nationella program. Läsåret 2022/23 utgör eleverna i år 1 på hantverksprogrammet 1,9 procent av samtliga förstaårselever på nationella program.

Tabell 56. Elever på hantverksprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	2 951	3 074	2 923	2 806	2 607	2 991
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	2,5	2,5	2,3	2,2	2,1	2,3
Antal nybörjarelever i år 1	1 831	1 944	1 751	1 759	1 636	1 808
Andel (%) nybörjare	80,6	84,2	82,8	83,1	82,7	83,8
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	194,8	196,8	193,8	191,0	190,6	193,5
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	1,6	1,7	1,6	1,6	1,5	1,6
på nationella program	2,2	2,2	2,0	1,9	1,8	1,9
på yrkesprogram	6,8	6,4	6,0	5,9	5,5	5,8
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	2 293	2 330	2 129	2 123	1 983	2 168
varav antal elever i år 2	2 080	2 103	2 165	2 030	2 026	1 802
varav antal elever i år 3	2 002	1 989	2 012	2 131	2 009	1 921
Totalt antal elever samtliga år	6 375	6 422	6 306	6 284	6 018	5 891
Antal lärlingar	751	938	968	1 052	1 035	957
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	94,4	94,1	93,6	93,9	93,5	94,0
Andel (%) män	5,6	5,9	6,4	6,1	6,5	6,0
Andel (%) svensk bakgrund	84	84,3	83,8	83,2	82,2	82,8
Andel (%) utländsk bakgrund	16,0	15,7	16,2	16,8	17,8	17,2
Andel (%) offentlig huvudman	43,8	43,9	43,6	44,3	43,7	43,5
Andel (%) enskild huvudman	56,2	56,1	56,4	55,7	56,3	56,5
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	64,4	62,2	61,0	59,3	58,7	54,9
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	35,6	37,8	39,0	40,7	41,3	45,1

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 47 procent som läser till *frisör*. Den näst största inriktningen är *övriga hantverk*, en inriktning vilken samlar ett flertal olika hantverk. Programmet har även inriktningarna *florist* vilken 3 procent av eleverna läser, *textil design* med 3 procent av eleverna och *finsnickeri* som läses av 3 procent av eleverna i programmets år 3.

Tabell 57. Elever med registrerad inriktning i år 3 på hantverksprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 002	1 989	2 012	2 131	2 009	1 919
Andel av eleverna i år 3	100	100	100	100	100	99,9
Finsnickeri antal elever	47	55	61	40	50	61
Andel (%) av eleverna	2,3	2,8	3,0	1,9	2,5	3,2
Andel (%) av kvinnorna	0,3	0,7	0,6	0,4	0,3	0,8
Andel (%) av männen	33,1	39,6	38,5	25,2	34,9	39,7
Florist antal elever	86	62	44	71	63	58
Andel (%) av eleverna	4,3	3,1	2,2	3,3	3,1	3,0
Andel (%) av kvinnorna	4,3	3,2	2,3	3,5	3,2	3,0
Andel (%) av männen	4,0	1,9	0,0	0,8	2,3	3,4
Frisör antal elever	769	837	817	901	875	911
Andel (%) av eleverna	38,4	42,1	40,6	42,3	43,6	47,4
Andel (%) av kvinnorna	39,7	43,1	41,7	43,0	44,2	48,5
Andel (%) av männen	18,5	24,5	25,4	31,5	34,1	30,2
Textil design antal elever	97	88	56	64	62	62
Andel (%) av eleverna	4,8	4,4	2,8	3,0	3,1	3,2
Andel (%) av kvinnorna	4,6	4,3	2,2	2,5	2,8	2,9
Andel (%) av männen	8,9	6,6	10,8	10,2	7,0	7,8
Övriga hantverk antal elever	1 003	947	1 034	1 055	959	827
Andel (%) av eleverna	50,1	47,6	51,4	49,5	47,7	43,1
Andel (%) av kvinnorna	51,1	48,8	53,2	50,6	49,5	44,6
Andel (%) av männen	35,5	27,4	25,4	32,3	21,7	19,0

Tabell 58. Hantverksprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	67	70	68	66	67	67
Antal skolenheter som har programmet i år 1	144	137	139	131	134	132
varav offentlig huvudman	66	64	63	56	59	57
varav enskild huvudman	78	73	76	75	75	75

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 132 skolenheter fördelat på 67 kommuner. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat. Spridningen i landet har sedan 2018 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 86 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 6 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 6 procent.

Tabell 59. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför hantverksprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	1 817	1 831	1 944	1 751	1 759	1 636
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	87,2	86,1	88,1	88,5	90,1	86,4
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,5	6,2	6,2	5,5	4,8	5,9
Bytt till högskoleförberedande program	4,1	3,7	2,7	3,2	2,4	3,4
Bytt till introduktionsprogram	0,9	1,5	0,6	1,1	0,9	1,0
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,3	2,5	2,4	1,7	1,8	3,4
Efter två år						
Elever kvar på samma program	82,7	82,9	84,6	85,3	84,8	
Bytt till (annat) yrkesprogram	6,0	6,7	6,3	6,2	5,1	
Bytt till högskoleförberedande program	4,0	4,0	2,9	3,0	2,9	
Bytt till introduktionsprogram	0,9	1,4	1,1	0,9	0,9	
Ej registrerad i gymnasieskolan	6,3	5,0	5,1	4,7	6,3	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	71,3	73,9	77,6	75,4		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 60. Genomströmning för nybörjarelever på hantverksprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	1 905	1 789	1 817	1 831	1 944	1 751
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,4	6,7	5,9	5,7	5,5	5,3
...slutfört med examen från samma program	66,4	67,3	65,4	68,4	72,3	70,3
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	68,4	69,4	67,4	71,2	74,0	72,3
...efter fyra år	72,8	73,8	72,5	75,8	78,9	
...efter fem år	73,3	74,4	73,3	76,6		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	68,8	69,9	67,8	71,5	74,2	73,4
...är män	59,5	59,4	60,0	66,3	68,5	55,2
...har svensk bakgrund	70,9	70,9	68,3	73,1	75,1	74,0
...har utländsk bakgrund	54,4	59,2	61,8	58,9	65,2	60,1
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	70,9	72,4	69,9	72,2	75,0	75,1
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	65,9	66,9	65,3	70,5	73,1	70,1
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	66,7	66,9	64,3	68,7	72,0	71,9
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	72,0	74,5	73,9	76,1	77,0	73,5

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 72 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 68 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 75 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 61. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på hantverksprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	1 830	1 732	1 731	1 803	1 962	1 770
Andel (%) med examen	88,0	88,6	87,4	90,0	90,4	89,6
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	12,0	11,4	12,6	10,0	9,6	10,5
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	31,8	30,5	25,5	28,8	27,2	25,7
Genomsnittlig betygspoäng	13,8	13,8	13,6	14,0	14,0	14,0
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	88,2	88,8	88,0	90,1	90,4	89,9
Andel (%) av män	84,5	84,4	76,9	88,6	91,5	84,3
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	90,0	90,5	89,4	91,1	91,5	91,2
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	78,3	78,9	77,4	84,0	84,8	81,3
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	87,6	91,1	87,5	89,4	89,9	89,2
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	88,4	86,5	87,3	90,4	90,8	89,9
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,4	86,9	85,2	87,8	88,0	88,7
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	91,1	92,0	92,3	93,6	94,3	91,1

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 90 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har legat jämnt sedan 2017 då 88 procent slutförde programmet med examen. Det var 26 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 48 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 7 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män och kvinnor som läst inriktningarna *finsnickeri*, samt kvinnor som har läst *frisör*. De grupper som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor och män som läst inriktningen *textil design*, 17 procent. Vissa av grupperna är dock väldigt små till antal.

Tabell 62. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Hantverksprogrammet	1 604	1 533	71	48,1	48,2	46,5	7,3
Finsnickeri	39	7	32	61,5	57,1	62,5
Florist	95	94	1	50,5	51,1	0	0
Frisör	651	633	18	56,8	57,3	38,9	6,1	6,2	5,6
Textil design	76	70	6	28,9	30	16,7	17,1	17,1	16,7
Övriga hantverk	743	729	14	41,5	41,6	35,7	7,8	7,8	7,1

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 63. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Finsnickeri (127)	Andel (%)
Ytbehandlare, trä och möbelsnickare m.fl.	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Butikspersonal	..
Montörer	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Övriga (28 st)	..

Tabell 64. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Florist (183)	Andel (%)
Butikspersonal	50
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Undersköterskor	..
Vårdbiträden	..
Övriga (26 st)	33

Tabell 65. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Frisör (1 227)	Andel (%)
Skönhets- och kroppsterapeuter	37
Butikspersonal	16
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	6
Vårdbiträden	6
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	5
Övriga (59 st)	31

Tabell 66. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Textil design (139)	Andel (%)
Butikspersonal	42
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare	..
Övriga (24 st)	36

Tabell 67. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Övriga hantverk (1 222)	Andel (%)
Butikspersonal	38
Vårdbiträden	6
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	6
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	6
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	6
Övriga (59 st)	38

Av de ungdomar som har en examen från den största inriktningen, *frisör*, är det 37 procent som befinner sig i den vanligaste yrkesgruppen skönhets- och kroppsterapeuter, i vilken yrket frisör ingår. De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst inriktningen *övriga hantverk* är butikspersonal där 38 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 94 procent kvinnor. Andelen har legat jämnt de senaste sex åren. Bortsett från inriktningen *övriga hantverk* är det den inriktning som såväl kvinnorna som männen i störst utsträckning väljer att läsa inriktningen *frisör*, 49 procent respektive 30 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 73 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 55 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av männen var det 84 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 57 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 57 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2017 medan andelen fristående skolenheter har varit stabil.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 70 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 75 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 17 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat något sedan 2017 då den var 16 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 74 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 60 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 81 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 45 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 36 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 74 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet

än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 72 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om hantverksprogrammet

Hantverksprogrammet är speciellt till sin karaktär med fem helt olika inriktningar, varav en, *övriga hantverk* är profilerad mot 14 traditionella hantverksyrken. Trenden på programmet är att de fyra inriktningarna som redan har få elever minskar ytterligare. Såväl det nationella programrådet som enskilda lärare uttrycker en oro över kompetensförsörjningen inom dessa yrken. Inriktningen *frisör, barberare och hår- och makeupstylist* har funnits sedan hösten 2021. Inriktningen dominerar programmet då över 90 procent av eleverna i år 1 och 2 går denna inriktning.

I ämnet hantverk finns yrkesspecifika kurser men också generella kurser, hantverksteknik 1–6, för de traditionella hantverksyrkena inom inriktningen *övriga hantverk*. Att kurserna är generella innebär att Skolverket har en begränsad kunskap om innehållet i dessa utbildningar. Skolverkets styrning av innehållet inom hår- och makeupstylist har ökat, sedan hår- och makeupstylist 2021 flyttades från inriktning *övriga hantverk* till inriktningen *frisör, barberare och hår- och makeupstylist*. I samband med det skrevs specifika kurser för yrkesområdet hår- och makeupstylist fram. För att möjliggöra fördjupade kunskaper och färdigheter inom yrkesområdet hår- och makeupstylist tillfördes ytterligare en kurs hösten 2022.

Under hösten 2022 har Skolverket redovisat regeringsuppdraget gällande översyn av hantverksprogrammet.¹⁷ Skolverket föreslår att hantverksprogrammet ska upphöra och ett nytt nationellt program ska upprättas, frisör- och stylistprogrammet, med start hösten 2025. Inriktningen *textil design* föreslås flyttas till estetiska programmet. Resterande inriktningar och yrkesutgångar föreslås tas om hand som riksrekryterande utbildningar med eget examensmål. Detta kräver dock att minst en huvudman ansöker om att få bedriva utbildning inom yrkesområdet.

¹⁷ Skolverket (2022). *Redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet.*

Hotell- och turismprogrammet

Efter examen från hotell- och turismprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom besöksnäringen med till exempel hotell, konferensverksamhet, våningsservice, evenemang, resor, upplevelser eller aktiviteter. Programmet har tidigare haft inriktningarna *hotell och konferens* respektive *turism och resor*. Från hösten 2021 kommer inriktningarna att tas bort och programmet blir utan inriktningar för de elever som idag läser år 1 eller år 2 på programmet.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 851 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 2 040 elever som läser på programmet varav 572 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet har minskat sedan 2017, från 0,9 procent till 0,7 procent vid senaste antagningen. Programmet ökar däremot i storlek avseende antalet elever jämfört med föregående år. Läsåret 2022/23 utgör eleverna på programmets första år 0,7 procent av samtliga förstaårselever på nationella program.

Tabell 68. Elever på hotell- och turismprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	1 099	1 166	1 097	820	651	941
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	0,9	0,9	0,9	0,7	0,5	0,7
Antal nybörjarelever i år 1	732	817	706	561	435	705
Andel (%) nybörjare	79,7	80,3	79,1	78,9	78,4	83,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	191,9	194,8	192,4	191,5	187,8	194,5
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	0,7	0,7	0,7	0,5	0,4	0,6
på nationella program	0,9	1,0	0,8	0,6	0,5	0,7
på yrkesprogram	2,8	2,9	2,5	2,0	1,5	2,3
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	932	1 044	902	716	557	851
varav antal elever i år 2	1 021	831	924	838	688	518
varav antal elever i år 3	1 010	959	817	900	830	671
Totalt antal elever samtliga år	2 963	2 834	2 643	2 454	2 075	2 040
Antal lärlingar	347	385	475	542	590	572
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	76,8	75,8	74,1	74,3	75,1	78,6
Andel (%) män	23,2	24,2	25,9	25,7	24,9	21,4
Andel (%) svensk bakgrund	78,4	76,9	74,0	72,4	71,5	74,6
Andel (%) utländsk bakgrund	21,6	23,1	26,0	27,6	28,5	25,4
Andel (%) offentlig huvudman	74,8	75,4	74,1	70,9	64,9	65,5
Andel (%) enskild huvudman	25,2	24,6	25,9	29,1	35,1	34,5
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	60,5	59,9	58,6	57,8	55,8	51,9
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	39,5	40,1	41,4	42,2	44,2	48,1

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 61 procent som läsåret 2022/23 läser *hotell och konferens*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningen *turism och resor* vilken läses av 37 procent av eleverna.

Tabell 69. Elever med registrerad inriktning i år 3 på hotell- och turismprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1010	959	816	900	830	671
Andel av eleverna i år 3	100	100	99,9	100,0	100	100
Hotell och konferens antal elever	503	475	477	518	513	408
Andel (%) av eleverna	49,8	49,5	58,5	57,6	61,8	60,8
Andel (%) av kvinnorna	51,9	51,0	60,7	58,0	63,4	61,8
Andel (%) av männen	41,6	44,1	51,3	56,4	57,3	57,4
Turism och resor antal elever	507	484	339	382	315	246
Andel (%) av eleverna	50,2	50,5	41,5	42,4	38,0	36,7
Andel (%) av kvinnorna	48,1	49,0	39,3	42,0	36,3	35,8
Andel (%) av männen	58,4	55,9	48,7	43,6	42,7	39,9

Tabell 70. Hotell- och turismprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	64	65	64	57	49	53
Antal skolenheter som har programmet i år 1	85	87	85	82	70	72
varav offentlig huvudman	61	62	56	51	43	49
varav enskild huvudman	24	25	29	31	27	23

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 72 skolenheter. Det senaste läsåret har antalet skolenheter ökat något jämfört med föregående år, men är fortfarande betydligt färre jämfört med läsåret 2017/2018. Programmet ges idag i 53 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 83 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 9 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 7 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 6 procent.

Tabell 71. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför hotell- och turismprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	870	732	817	706	561	435
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	87,2	85,0	85,7	85,3	87,9	82,8
Bytt till (annat) yrkesprogram	7,5	8,1	8,6	8,9	6,1	8,7
Bytt till högskoleförberedande program	3,3	3,4	3,2	2,0	3,4	5,3
Bytt till introduktionsprogram	0,6	1,1	0,5	1,1	0,2	0,7
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,4	2,5	2,1	2,7	2,5	2,5
Efter två år						
Elever kvar på samma program	83,9	82,9	82,9	83,9	84,3	
Bytt till (annat) yrkesprogram	6,8	8,9	8,4	9,2	6,6	
Bytt till högskoleförberedande program	3,1	3,1	3,4	1,6	3,0	
Bytt till introduktionsprogram	0,7	0,3	0,6	0,7	0,4	
Ej registrerad i gymnasieskolan	5,5	4,8	4,7	4,7	5,7	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	74,9	75,3	73,4	75,9		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 72. Genomströmning för nybörjarelever på hotell- och turismprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	1 015	979	870	732	817	706
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	7,8	6,4	6,8	6,7	4,5	7,8
...slutfört med examen från samma program	67,2	66,4	68,2	68,6	69,0	68,3
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	69,1	70,9	70,5	72,0	72,0	71,5
...efter fyra år	72,7	76,6	74,1	77,3	77,0	
...efter fem år	73,4	76,9	74,5	77,7		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	70,8	72,5	73,0	73,5	74,8	73,8
...är män	61,1	63,9	60,5	66,7	62,9	63,7
...har svensk bakgrund	71,5	72,8	72,4	74,8	74,8	73,5
...har utländsk bakgrund	57,1	60,5	61,1	58,2	60,8	63,6
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	71,8	72,3	71,2	70,8	69,5	69,1
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	59,9	66,5	68,2	75,9	80,2	77,8
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	68,1	69,8	69,2	69,9	70,9	67,9
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	70,5	72,6	72,2	76,9	75,1	76,7

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 72 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen elever som slutförde programmet med examen är högre jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 76 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 73. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på hotell- och turismprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	943	896	836	713	804	743
Andel (%) med examen	88,0	89,2	89,0	87,9	89,6	88,3
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	12,0	10,8	11,0	12,1	10,4	11,7
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	46,2	49,0	43,5	45,4	45,5	41,3
Genomsnittlig betygspoäng	13,7	13,8	13,8	13,7	13,9	13,7
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	89,0	90,2	89,9	88,6	92,7	89,6
Andel (%) av män	83,8	85,0	85,7	85,5	80,6	83,9
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	90,1	90,2	91,4	91,3	93,4	89,3
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	79,1	84,2	79,5	76,7	78,8	85,5
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	88,5	88,9	90,2	87,1	88,6	86,6
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	86,4	90,0	85,4	90,4	92,2	91,9
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,4	88,8	88,5	87,0	87,9	85,8
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	90,4	90,5	90,2	91,3	93,0	91,3

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 88 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har varit stabil jämfört med elever som slutförde programmet 2017 av vilka 88 procent slutförde programmet med examen. Det var 41 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 42 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 9 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *hotell och konferens*, 43 procent samt kvinnor som läst *turism och resor*.

Tabell 74. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Hotell- och turismprogrammet	828	685	143	42,3	42,3	42	9,2	9,9	5,6
Hotell och konferens	416	360	56	41,8	41,7	42,9	9,1
Turism och resor	411	324	87	42,6	42,9	41,4	9,2

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 75. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Hotell och konferens (596)	Andel (%)
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	26
Butikspersonal	20
Hovmästare, servitörer och bartendrar	7
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	5
Snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	5
Övriga (54 st)	37

Tabell 76. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Turism och resor (690)	Andel (%)
Butikspersonal	17
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	14
Hovmästare, servitörer och bartendrar	8
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	8
Snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	6
Övriga (54 st)	47

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst inriktningen *hotell och konferens* är resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl. där 26 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig. De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst inriktningen *turism och resor* är butikspersonal där 17 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 79 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 77 procent. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *hotell och konferens*, 62 procent respektive 57 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 74 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 64 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av männen var det 84 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 32 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 35 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman men med andelen fristående skolenheter har minskat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 78 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 69 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 87 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 25 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 22 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 74 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 64 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 89 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 48 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 40 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 77 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet

än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 68 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om hotell- och turismprogrammet

Det föreligger ett stort behov av framtida arbetskraft inom hela besöksnäringen. Det nationella programrådet för hotell- och turismprogrammet ser gärna att fler elever väljer programmet även om rekrytering idag kan ske från andra gymnasieprogram. Det är vanligt med apl utomlands för elever på programmet. Från hösten 2023 kommer samtliga kurser som krävs för grundläggande behörighet att ingå i programstrukturen för alla yrkesprogram. Redan idag läser en relativt hög andel elever på hotell- och turismprogrammet in grundläggande högskolebehörighet. Skolverket bedömer att en förklaring kan vara att engelska 6 är en programgemensam kurs, vilket underlättar för eleverna att nå grundläggande högskolebehörighet. Kursen engelska 6 blir gymnasiegemensam från hösten 2023 och fortsatt obligatorisk för eleverna. Förhoppningen är att ännu fler elever kommer välja att läsa in grundläggande behörighet och genom det få både grundläggande behörighet till fortsatta studier och språkkunskaper som besöksnäringen välkomnar.

Regeringen har beslutat att utbildningen från och med hösten 2021 inte kommer att ha några inriktningar.¹⁸ Hotell- och turismprogrammet blir i och med detta ett mer öppet program vilket skapar förutsättningar för skolorna att erbjuda eleverna en utbildning som innehåller en kombination av de två tidigare inriktningarna, *hotell och konferens* och *turism och resor*. Förändringen har varit efterlängtd från skolor och branscher. Under pandemin valde några skolor att inte längre erbjuda hotell- och turismprogrammet pga. lågt söktryck och instabil arbetsmarknad. Till hösten 2022 vände siffran uppåt och fler skolor valde att återigen erbjuda programmet.

¹⁸ Förordning (2019:1266) med beslut om ändring i gymnasieförordningen (2010:2039).

Industri tekniska programmet

Efter examen från industri tekniska programmet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom områden som processinriktad eller maskinell materialbearbetning och produktframställning, driftsäkerhet och underhåll samt svetsning och annan sammanfogning. Programmet har fyra inriktningar: *driftsäkerhet och underhåll, processteknik, produkt- och maskinteknik samt svetsteknik.*

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 1 633 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 4 469 som läser på programmet varav 609 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet är densamma som år 2017. Då som nu är det 1,5 procent av de förstahandssökande som sökte industri tekniska programmet vid antagningen. Läsåret 2017/18 utgjorde förstaårseleverna på programmet 1,4 procent på nationella program och läsåret 2022/23 är andelen densamma.

Tabell 77. Elever på industritekniska programmet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	1 798	2 008	1 881	1 736	1 536	1 904
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,5	1,6	1,5	1,4	1,2	1,5
Antal nybörjarelever i år 1	1 156	1 252	1 232	1 260	1 156	1 374
Andel (%) nybörjare	83,5	82,4	80,4	85,1	81,9	84,6
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	194	192,3	189,6	190,0	186,5	186,4
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	1,0	1,2	1,1	1,1	1,1	1,2
på nationella program	1,4	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4
på yrkesprogram	4,2	4,4	4,4	4,1	3,9	4,4
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	1 421	1 608	1 545	1 488	1 418	1 633
varav antal elever i år 2	1 335	1 438	1 567	1 508	1 472	1 398
varav antal elever i år 3	1 388	1 298	1 442	1 584	1 521	1 438
Totalt antal elever samtliga år	4 144	4 344	4 554	4 580	4 411	4 469
Antal lärlingar	441	500	533	516	561	609
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	11,5	11,4	10,8	11,4	10,8	10,6
Andel (%) män	88,5	88,6	89,2	88,6	89,2	89,4
Andel (%) svensk bakgrund	85,4	83,2	79,9	80,3	82,2	84,6
Andel (%) utländsk bakgrund	14,6	16,8	20,1	19,7	17,8	15,4
Andel (%) offentlig huvudman	66,6	70,2	71,2	70,0	69,2	70,1
Andel (%) enskild huvudman	33,4	29,8	28,8	30,0	30,8	29,9
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	57,5	56,3	55,4	54,2	54,2	52,1
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	42,5	43,7	44,6	45,8	45,8	47,9

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 47 procent som läsåret 2022/23 läser *produkt och maskinteknik*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *svetsteknik* vilken 39 procent av eleverna läser, *driftsäkerhet och underhåll* med 10 procent av eleverna samt *processteknik* som läses av 4 procent av eleverna på programmet.

Tabell 78. Elever med registrerad inriktning i år 3 på industritekniska programmet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1 388	1 298	1 441	1 571	1 521	1 438
Andel av eleverna i år 3	100	100,0	99,9	99,2	100	100
Driftsäkerhet och underhåll antal elever	128	103	127	144	140	149
Andel (%) av eleverna	9,2	7,9	8,8	9,2	9,2	10,4
Andel (%) av kvinnorna	7,3	1,3	3,4	2,9	5,8	9,9
Andel (%) av männen	9,5	8,8	9,4	9,9	9,6	10,4
Processteknik antal elever	61	64	63	67	49	56
Andel (%) av eleverna	4,4	4,9	4,4	4,3	3,2	3,9
Andel (%) av kvinnorna	8,0	10,3	10,1	7,0	3,9	6,0
Andel (%) av männen	4,0	4,2	3,7	3,9	3,1	3,6
Produkt och maskinteknik antal elever	651	614	678	782	710	668
Andel (%) av eleverna	46,9	47,3	47,1	49,8	46,7	46,5
Andel (%) av kvinnorna	62,0	61,3	63,5	64,3	61,0	62,1
Andel (%) av männen	45,1	45,4	45,2	48,0	45,1	44,2
Svetsteknik antal elever	548	517	573	578	622	565
Andel (%) av eleverna	39,5	39,8	39,8	36,8	40,9	39,3
Andel (%) av kvinnorna	22,7	27,1	23,0	25,7	29,2	22,0
Andel (%) av männen	41,5	41,6	41,7	38,1	42,2	41,8

Tabell 79. Industritekniska programmets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	120	121	116	114	113	114
Antal skolenheter som har programmet i år 1	147	150	144	138	134	144
varav offentlig huvudman	115	119	113	105	103	113
varav enskild huvudman	32	31	31	33	31	31

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 144 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet varierat. Läsåret 2019/20 var antalet skolenheter som högst, 150 st. Sedan dess har antalet skolenheter minskat igen, för att till nuvarande år öka något. Spridningen i landet har sedan 2019 minskat på samma sätt som antalet skolenheter. Programmet ges idag i 114 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 4 procent.

Tabell 80. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför industritekniska programmet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	1 088	1 156	1 252	1 231	1 260	1 156
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	92,0	92,0	91,0	91,6	92,5	92,0
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,2	4,2	4,2	4,8	4,2	3,6
Bytt till högskoleförberedande program	1,3	1,5	2,0	1,5	1,1	1,8
Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,3	0,7	0,7	0,5	0,7
Ej registrerad i gymnasieskolan	0,9	2,2	2,1	1,5	1,7	1,9
Efter två år						
Elever kvar på samma program	88,8	91,1	89,1	89,9	90,6	
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,1	4,1	4,5	4,8	3,5	
Bytt till högskoleförberedande program	1,4	1,6	2,2	1,5	1,4	
Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,3	0,7	0,5	0,6	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,2	3,0	3,5	3,2	3,9	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	80,6	82,5	81,5	82,9		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 81. Genomströmning för nybörjarelever på industritekniska programmet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	1 260	1 164	1 088	1 156	1 252	1 231
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	4,4	2,7	4,4	3,8	3,6	4,6
...slutfört med examen från samma program	70,9	73,6	69,9	72,9	72,5	72,8
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	77,7	80,5	77,7	80,7	79,4	79,9
...efter fyra år	80,2	83,6	80,5	83,9	83,3	
...efter fem år	80,6	84,2	80,9	84,2		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	86,3	84,1	83,9	83,8	80,3	78,4
...är män	76,4	80,0	76,7	80,3	79,3	80,1
...har svensk bakgrund	78,2	81,4	78,5	82,0	80,9	80,9
...har utländsk bakgrund	74,0	70,5	69,0	71,0	69,6	72,2
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	69,1	74,3	70,7	76,9	74,5	74,4
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	90,3	89,1	89,9	88,0	90,1	90,6
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	72,4	75,1	71,6	76,8	74,3	75,4
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	85,2	87,3	86,0	86,0	86,6	86,2

Klicka här för att skriva källa eller kommentar, radera om den inte behövs.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 80 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen är högre jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014, då 78 procent av eleverna slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 83 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 82. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på industritekniska programmet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	1 265	1 189	1 078	1 208	1 374	1 314
Andel (%) med examen	91,1	93,0	90,8	92,3	92,1	90,3
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	8,9	7,0	9,2	7,7	7,9	9,7
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	34,6	32,2	31,5	27,2	28,3	28,4
Genomsnittlig betygspoäng	13,4	13,5	13,5	13,5	13,5	13,4
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	95,5	98,3	98,4	96,8	95,6	95,3
Andel (%) av män	90,4	92,4	89,9	91,8	91,7	89,8
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	92,2	94,0	92,3	94,1	94,2	92,7
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	82,8	86,4	82,1	84,6	85,8	81,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	88,6	90,3	88,9	91,0	90,6	88,4
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	95,4	98,1	95,0	95,7	96,0	95,2
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	89,4	91,6	88,3	91,0	89,9	89,2
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	94,5	95,6	94,4	95,6	96,9	94,3

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 90 procent som slutförde med examen. Andelen är den lägsta jämfört med de fem tidigare läsåren. Det var 28 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 62 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 14 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har kvinnor som läst inriktningen *driftsäkerhet och underhåll*, 88 procent, följt av män som har läst på samma inriktning, 82 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *produkt och maskinteknik*, 30 procent.

Tabell 83. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Industri tekniska programmet	1 152	148	1 004	62,4	52	63,9	14,2	25,7	12,5
Driftsäkerhet och underhåll	122	8	114	82	87,5	81,6	..	0	..
Processteknik	38	10	28	63,2	30	75	..	60	..
Produkt och maskinteknik	589	103	486	55,9	45,6	58	25,1	30,1	24,1
Svetsteknik	403	27	376	66	74,1	65,4	1,5	3,7	1,3

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 84. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Driftsäkerhet och underhåll (263)	Andel (%)
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	30
Montörer	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Process- och maskinoperatörer, vid stål- och metallverk	..
Ingenjörer och tekniker	..
Övriga (32 st)	39

Tabell 85. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Processteknik (88)	Andel (%)
Drifftekniker och processövervakare	..
Processoperatörer, trä- och pappersindustri	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Montörer	..
Process- och maskinoperatörer, vid stål- och metallverk	..
Övriga (13 st)	..

Tabell 86. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Produkt och maskinteknik (1 106)	Andel (%)
Smeder och verktygsmakare m.fl.	30
Montörer	12
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	9
Process- och maskinoperatörer, vid stål- och metallverk	8
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	4
Övriga (53 st)	36

Tabell 87. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Svetsteknik (982)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	28
Smeder och verktygsmakare m.fl.	17
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	10
Montörer	8
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	5
Övriga (47 st)	33

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *produkt och maskinteknik* är Smeder och verktygsmakare m.fl. där 30 av de etablerade ungdomarna befinner sig. De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst *svetsteknik* är gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl. där 28 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 11 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2017. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *produkt och maskinteknik*, 62 procent respektive 44 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 78 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 80 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av männen var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 22 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 30 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever

som läser hos enskild huvudman har jämfört med 2017 minskat. Andelen fristående skolenheter har varit jämn under samma period.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 91 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 74 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 15 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen är densamma jämfört med år 2017. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 81 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 72 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 81 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 48 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 43 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 86 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 75 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om industritekniska programmet

Inom det industritekniska området går teknikutvecklingen snabbt och den industriella digitaliseringen ställer ökade krav på både utbildningens innehåll och på lärarnas kompetens. Efterfrågan på arbetskraft inom områden som automation och industriell digitalisering är och bedöms vara fortsatt stor. I programrådet har man därför belyst ämnen på programmet som är i behov av att moderniseras. I samband med att Skolverket förbereder för en övergång till ämnesbetyg har programrådet medverkat i arbetet med att se över ämnen och programstruktur. De största förändringarna föreslås bli inom driftsäkerhet och underhåll samt svetsteknik. Alla elever föreslås få ett nytt programgemensamt ämne,

driftsäkerhet, med innehåll av automation och el. Detta för att möta kompetensbehovet för industrins elektrifiering. Inriktningen svets teknik föreslås utökas med ytterligare gemensamma svetsämnen för att eleverna ska få en bredare bas och därmed ges möjlighet till ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Utöver de strukturella ändringarna har ämnen uppdaterats utifrån behovet av digital kompetens inom industrin.

Naturbruksprogrammet

Efter examen från naturbruksprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom naturbrukssektorn med djurvård, hästhållning, lantbruk, naturturism, skogsbruk eller trädgård. Inom programmet ska eleverna också ges möjligheter att läsa kurser som förbereder för högskolestudier inom naturvetenskap, främst med koppling till naturbruk. Programmet har från och med hösten 2021 sex inriktningar: *djurvård, hästhållning, lantbruk, naturturism, skogsbruk* samt *trädgård*, varav hästhållning och naturturism är nyinrättade. De fyra inriktningar som funnits sedan tidigare visas i tabellerna i denna rapport: djur, lantbruk, skog samt trädgård då statistiken endast omfattar elever på år 3.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 3 813 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 10 614 elever som läser på programmet varav 316 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet har under många år legat strax under 3 procent men vid antagningen 2021 ökade andelen förstahandssökande till programmet och nu ligger andelen på 3,4 procent. Likaså har andelen elever som läser år 1 på programmet i flera år legat kring 3,0 procent och under det innevarande läsåret är andelen 3,3 procent av samtliga förstaårselever på nationella program.

Tabell 88. Elever på naturbruksprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	3 295	3 542	3 644	3 810	4 313	4 360
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	2,8	2,8	2,9	3,1	3,5	3,4
Antal nybörjarelever i år 1	2 619	2 847	2 923	3 097	3 455	3 375
Andel (%) nybörjare	87,3	88,4	89,8	88,6	89,4	89,0
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	210,4	211,1	210,5	208,6	210,1	210,2
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,2	2,3	2,4	2,6	2,9	2,8
på nationella program	3,0	3,0	3,0	3,2	3,5	3,3
på yrkesprogram	9,0	8,9	9,2	9,7	10,8	10,3
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	3 027	3 240	3 276	3 511	3 891	3 813
varav antal elever i år 2	2 803	2 846	3 080	3 164	3 356	3 583
varav antal elever i år 3	2 584	2 749	2 794	3 028	3 103	3 218
Totalt antal elever samtliga år	8 414	8 835	9 150	9 703	10 350	10 614
Antal lärlingar	315	298	328	326	324	316
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	68,2	68,5	67,6	68,2	68,6	69,6
Andel (%) män	31,8	31,5	32,4	31,8	31,4	30,4
Andel (%) svensk bakgrund	94,1	94,1	93,9	93,8	94,0	94,3
Andel (%) utländsk bakgrund	5,9	5,9	6,1	6,2	6,0	5,7
Andel (%) offentlig huvudman	43,8	43,1	42,2	41,4	40,0	38,9
Andel (%) enskild huvudman	56,2	56,9	57,8	58,6	60,0	61,1
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	54,7	52,9	49,8	48,4	46,2	44,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	45,3	47,1	50,2	51,6	53,8	56,0

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 60 procent som läsåret 2022/23 läser *djur*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *lantbruk* vilken läses av 21 procent av eleverna, *skog* av 17 procent samt *trädgård* som läses av 2 procent av eleverna.

Tabell 89. Elever med registrerad inriktning i år 3 på naturbruksprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 474	2 628	2 671	2 899	2 964	3 068
Andel av eleverna i år 3	95,7	95,6	95,6	95,7	95,5	95,3
Djur antal elever	1 470	1 605	1 573	1 752	1 724	1 851
Andel (%) av eleverna	59,4	61,1	58,9	60,4	58,2	60,3
Andel (%) av kvinnorna	78,7	78,2	76,6	77,8	76,7	76,8
Andel (%) av männen	20,3	20,6	18,7	22,0	19,3	22,3
Lantbruk antal elever	511	517	582	616	650	650
Andel (%) av eleverna	20,7	19,7	21,8	21,2	21,9	21,2
Andel (%) av kvinnorna	15,4	15,5	16,9	16,1	16,8	16,9
Andel (%) av männen	31,2	29,4	32,8	32,6	32,6	31,1
Skog antal elever	453	463	455	473	532	516
Andel (%) av eleverna	18,3	17,6	17,0	16,3	17,9	16,8
Andel (%) av kvinnorna	4,8	4,9	5,2	4,6	5,5	5,2
Andel (%) av männen	45,8	47,6	43,8	42,2	44,1	43,6
Trädgård antal elever	40	43	61	58	58	51
Andel (%) av eleverna	1,6	1,6	2,3	2,0	2,0	1,7
Andel (%) av kvinnorna	1,1	1,4	1,2	1,5	1,0	1,1
Andel (%) av männen	2,7	2,3	4,8	3,2	4,0	2,9

Tabell 90. Naturbruksprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	72	74	73	74	74	77
Antal skolenheter som har programmet i år 1	96	98	100	102	103	112
varav offentlig huvudman	38	39	39	40	40	43
varav enskild huvudman	58	59	61	62	63	69

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 112 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet ökat. Spridningen i landet har efter 2017 till stor del varit oförändrad men har ökat innevarande år i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har ökat. Programmet ges i 77 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 3 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 3 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 5 procent.

Tabell 91. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför naturbruksprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	2 609	2 619	2 847	2 923	3 097	3 455
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	90,9	91,1	92,2	93,1	92,8	91,5
Bytt till (annat) yrkesprogram	3,1	3,4	2,6	2,7	2,8	3,3
Bytt till högskoleförberedande program	2,8	2,0	2,2	1,8	1,7	2,1
Bytt till introduktionsprogram	1,4	1,1	1,1	1,0	0,6	0,9
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,8	2,4	1,8	1,4	1,9	2,2
Efter två år						
Elever kvar på samma program	88,3	88,5	89,8	91,0	89,5	
Bytt till (annat) yrkesprogram	3,5	3,4	3,0	3,0	3,2	
Bytt till högskoleförberedande program	3,0	2,3	2,4	2,2	2,0	
Bytt till introduktionsprogram	1,2	1,3	1,3	0,8	0,7	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,0	4,5	3,5	3,0	4,6	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	78,5	79,6	81,2	82,5		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 92. Genomströmning för nybörjarelever på naturbruksprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	2 404	2 440	2 609	2 619	2 847	2 923
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,8	6,1	5,8	5,4	6,7	6,1
...slutfört med examen från samma program	70,3	71,6	72,9	74,3	74,6	76,5
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	71,4	72,7	73,6	75,0	75,5	77,3
...efter fyra år	75,8	77,3	78,3	79,2	79,5	
...efter fem år	76,8	78,2	78,9	79,5		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	72,8	72,7	72,5	75,7	75,3	78,5
...är män	68,7	72,7	75,9	73,6	75,8	74,8
...har svensk bakgrund	71,7	73,2	74,0	75,6	76,0	77,9
...har utländsk bakgrund	66,9	62,3	65,8	66,4	65,3	68,2
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	67,6	70,2	71,7	70,2	71,5	73,7
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	75,1	74,5	74,9	78,7	78,4	79,8
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,4	70,4	71,9	70,0	72,7	73,7
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	76,7	76,4	75,9	81,4	78,6	80,9

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 77 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 71 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 83 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 93. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på naturbruksprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	2 237	2 294	2 442	2 499	2 742	2 851
Andel (%) med examen	89,5	89,5	91,0	91,6	90,6	91,0
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	10,5	10,6	9,0	8,4	9,5	9,0
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	47,7	47,9	46,7	46,6	45,3	44,8
Genomsnittlig betygspoäng	14,0	14,1	14,1	14,4	14,2	14,3
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	90,3	91,6	91,1	93,2	91,3	92,3
Andel (%) av män	87,8	85,5	90,9	88,1	89,0	88,4
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	89,6	89,8	91,2	91,7	90,7	91,4
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	88,1	83,6	87,9	88,5	88,7	85,1
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	88,1	86,7	89,7	87,6	88,2	87,7
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	90,8	91,7	92,0	94,5	92,2	93,3
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,9	87,5	88,9	88,8	88,9	89,0
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,9	92,1	93,9	94,4	92,2	93,1

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 91 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat något jämfört med de elever som slutförde programmet 2017 av vilka 90 procent slutförde programmet med examen. Det var 45 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 46 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 16 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *lantbruk*, 78 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *djur*, 18 procent.

Tabell 94. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Naturbruksprogrammet	1 992	1 359	633	45,7	39	60	15,8	18,6	9,8
Djur	1 175	1 072	103	38,1	39	29,1	16,9	17,6	9,7
Lantbruk	364	179	185	60,7	43	77,8
Skog	341	62	279	60,7	37,1	65,9	7,9
Trädgård	15	10	5	20	10	40	0

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 95. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Djur (1 566)	Andel (%)
Butikspersonal	18
Djuruppfödare och djurskötare	13
Djursjukskötare m.fl.	9
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	7
Vårdbiträden	5
Övriga (73 st)	49

Tabell 96. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Lantbruk (595)	Andel (%)
Maskinförare	24
Djuruppfödare och djurskötare	15
Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	7
Butikspersonal	6
Bärplockare och plantörer m.fl.	..
Övriga (53 st)	43

Tabell 97. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Skog (758)	Andel (%)
Maskinförare	39
Skogsarbetare	10
Snickare, murare och anläggningsarbetare	5
Processoperatörer, trä- och pappersindustri	..
Butikspersonal	..
Övriga (53 st)	39

Tabell 98. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Trädgård (36)	Andel (%)
Växtodlare inom jordbruk och trädgård	..
Vårdbiträden	..
Städledare och fastighetsskötare m.fl.	..
Maskinförare	..
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Övriga (10 st)	..

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *djur* är butikspersonal där 18 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 70 procent kvinnor. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 77 procent, att läsa inriktningen *djur* medan männen på programmet i störst utsträckning, 44 procent, läser inriktningen *skog*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 79 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 75 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av männen var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 62 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 61 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman sedan 2017 har ökat i likhet med andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 80 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och

74 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 6 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen är densamma som för 2017. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 78 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 68 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 85 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 56 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 45 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 81 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 74 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om naturbruksprogrammet

Naturbruksprogrammet har nyligen omarbetats, och programmet bedöms nu ha en god korrelation mellan inriktningar och yrkesutgångar. Tidigare drogs programmet med en otydlighet som den nya strukturen med sex inriktningar bidrar till att minska. Mottagandet från skolor, huvudmän och avnämare gällande förändringen har i stort varit positiv. I samband med att programmet arbetades om gjordes även vissa konsekvensändringar i några av de program- och inriktningsgemensamma ämnena då dessa skulle fungera även mot de nya utgångarna. Ett exempel på detta är det programgemensamma ämnet naturbruk där det i bland annat exemplifieringar förtydligats att hästhållning och naturturism är näringar inom naturbrukets yrkesområden. I implementeringen av dessa justeringar och nya ämnen har det från utbildningsanordnarna inte signalerats någon problematik gällande hur undervisningen påverkas. Det finns dock anledning att vara uppmärksam på att ett stort antal samtida förändringar kan försvåra skolornas arbete.

Värt att notera är att elevtillströmningen på programmet håller sig inom förväntad utveckling och att variationen mellan årsintagen är låg vilket kan ge en något längre planeringshorisont för skolorna än om den årliga fluktuationen hade varit stor.

Programmet utbildar mot ett brett spektrum av yrkesutgångar och bredden innebär även fortsättningsvis att inriktningarna sinsemellan är väldigt olika till både innehåll, antal utbildningsanordnare, elevantal och elevernas bakgrund. Inom samma inriktning kan dessutom utbildas såväl mot bristyrken som mot yrken som har ett arbetskraftsöverskott vilket kan exemplifieras med att det är en bristsituation inom djursjukvården, men att samma situation inte råder inom skötsel av sällskapsdjur.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

Efter examen från restaurang- och livsmedelsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom restaurang- och livsmedelssektorn, till exempel inom restaurang, bageri och med färskvaror. Programmet har tidigare haft tre inriktningar: *bageri och konditori, färskvaror, delikatesser och catering* samt *kök och servering*. De elever som påbörjat programmet efter 1 juli 2021 och idag läser år 1 eller år 2 på programmet har inte längre möjlighet att välja inriktningen *färskvaror, delikatesser och catering*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 1 723 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 4 422 elever som läser på programmet varav 469 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet har minskat sedan antagningen 2017 och utgör nu 1,6 procent av samtliga förstahandssökande till nationella program. Även andelen förstaårselever sjunker och utgör innevarande läsår 1,5 procent av elever i år 1 på nationella program, jämfört med 2017.

Tabell 99. Elever på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	1 955	1 967	1 856	1 715	1 753	2 021
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4	1,6
Antal nybörjarelever i år 1	1 325	1 380	1 320	1 235	1 287	1 482
Andel (%) nybörjare	82,9	83,1	86,1	84,6	86,1	86,5
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	193,8	193,9	198,0	192,2	196,5	194,3
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,3
på nationella program	1,6	1,6	1,4	1,3	1,3	1,5
på yrkesprogram	4,8	4,6	4,3	4,0	4,2	4,6
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	1 611	1 679	1 538	1 464	1 500	1 723
varav antal elever i år 2	1 613	1 476	1 568	1 430	1 364	1 357
varav antal elever i år 3	1 637	1 533	1 450	1 520	1 440	1 342
Totalt antal elever samtliga år	4 861	4 688	4 556	4 414	4 304	4 422
Antal lärlingar	430	457	519	435	490	469
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	53,7	51,0	49,6	47,2	48,3	50,1
Andel (%) män	46,3	49,0	50,4	52,8	51,7	49,9
Andel (%) svensk bakgrund	88,1	86,4	85,7	85,9	86,2	86,1
Andel (%) utländsk bakgrund	11,9	13,6	14,3	14,1	13,8	13,9
Andel (%) offentlig huvudman	84,0	84,2	83,9	84,1	82,4	82,0
Andel (%) enskild huvudman	16,0	15,8	16,1	15,9	17,6	18,0
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	60,1	58,9	56,6	53,3	51,3	50,8
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	39,9	41,1	43,4	46,7	48,7	49,2

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 79 procent som läsåret 2022/23 läser *kök och servering*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *bageri och konditori* vilken läses av 21 procent av eleverna samt *färskvaror, delikatesser och catering* som läses av 0,1 procent av eleverna.

Tabell 100. Elever med registrerad inriktning i år 3 på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1 634	1 526	1 444	1 520	1 436	1 341
Andel av eleverna i år 3	99,8	99,5	99,6	100,0	99,7	99,9
Bageri och konditori antal elever	376	302	282	294	302	275
Andel (%) av eleverna	23,0	19,8	19,5	19,3	21,0	20,5
Andel (%) av kvinnorna	31,9	29,7	28,6	29,9	33,6	32,9
Andel (%) av männen	11,1	8,4	9,1	9,1	9,8	9,6
Färskvaror, delikatesser och catering antal elever	16	4	2	1	1	1
Andel (%) av eleverna	1,0	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
Andel (%) av kvinnorna	1,4	0,2	0,3	0,1	0,0	0,2
Andel (%) av männen	0,4	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0
Kök och servering antal elever	1 242	1 220	1 160	1 225	1 133	1 065
Andel (%) av eleverna	76	79,9	80,3	80,6	78,9	79,4
Andel (%) av kvinnorna	66,7	70,0	71,1	70,0	66,4	67,0
Andel (%) av männen	88,5	91,3	90,9	90,9	90,1	90,4

Tabell 101. Restaurang- och livsmedelsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	99	97	95	89	88	93
Antal skolenheter som har programmet i år 1	127	123	124	111	112	121
varav offentlig huvudman	104	102	103	90	92	100
varav enskild huvudman	23	21	21	21	20	21

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 121 skolenheter. Jämfört med 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat. Spridningen i landet har sedan 2017 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Innevarande läsår ges programmet i 93 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 88 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 6 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 5 procent.

Tabell 102. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	1 483	1 325	1 380	1 319	1 235	1 287
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	87,3	88,6	89,4	87,9	89,9	87,8
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,6	4,0	5,2	6,3	5,0	5,2
Bytt till högskoleförberedande program	2,2	3,0	1,9	3,3	2,2	3,7
Bytt till introduktionsprogram	1,8	1,1	1,3	0,8	0,7	1,1
Ej registrerad i gymnasieskolan	3,2	3,3	2,2	1,7	2,2	2,3
Efter två år						
Elever kvar på samma program	82,7	84,7	86,2	85,1	86,7	
Bytt till (annat) yrkesprogram	6,3	5,4	5,3	6,7	5,9	
Bytt till högskoleförberedande program	2,7	3,2	1,7	3,1	2,0	
Bytt till introduktionsprogram	1,6	0,9	1,2	0,8	0,4	
Ej registrerad i gymnasieskolan	6,8	5,7	5,7	4,2	4,9	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	70,2	74,3	77,7	76,9		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 103. Genomströmning för nybörjarelever på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	1 813	1 513	1 483	1 325	1 380	1 319
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	7,6	7,3	6,5	5,6	6,0	6,6
...slutfört med examen från samma program	69,9	65,9	63,8	68,8	71,8	70,3
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	71,2	67,2	65,1	69,8	72,7	72,0
...efter fyra år	75,2	71,8	69,1	73,9	77,0	
...efter fem år	75,8	72,6	70,2	75,2		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	74,3	70,3	68,4	73,6	77,0	73,6
...är män	66,4	63,3	61,5	65,4	68,6	70,4
...har svensk bakgrund	72,1	68,6	65,8	70,9	73,8	72,8
...har utländsk bakgrund	62,6	52,0	59,5	60,7	65,1	66,0
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	71,6	66,5	65,2	70,3	73,9	71,8
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	68,4	70,7	64,8	67,7	66,2	72,9
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	68,4	63,8	61,3	67,1	70,8	68,0
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	76,3	73,1	71,7	74,0	75,4	75,8

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 72 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 71 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 77 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 104. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	1 742	1 404	1 313	1 250	1 345	1 281
Andel (%) med examen	87,7	87,0	88,1	90,7	89,6	88,1
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	12,3	13,0	11,9	9,3	10,4	11,9
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	23,7	24,2	22,5	26,1	28,0	25,3
Genomsnittlig betygspoäng	13,8	13,9	14,0	14,0	13,9	13,9
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	89,4	89,2	91,1	93,0	90,8	90,3
Andel (%) av män	85,0	84,1	84,6	88,1	88,4	86,1
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	88,5	87,8	88,7	91,1	91,0	88,9
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	80,7	79,7	84,2	88,3	82,2	83,3
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	87,3	85,8	88,2	90,3	90,6	88,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	90,5	93,3	88,0	92,7	84,0	88,6
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	85,7	83,7	86,2	88,9	88,5	85,5
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	91,3	91,9	91,3	92,9	91,4	90,7

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 88 procent som slutförde med examen. Andelen med examen är densamma jämfört med de elever som slutförde programmet 2017. Det var 25 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 47 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 5 procent befinner sig i studier. Män har generellt sett en något högre grad av etablering, 66 procent, jämfört med kvinnorna, 47 procent. Kvinnor på *Färskvaror, delikat och catering* är den enskilda gruppen med högst andel etablerade, 50 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *bageri och konditori*, 9 procent.

Tabell 105. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	1 515	933	582	47,1	46,7	47,6	5,3	7,4	1,9
Bageri och konditori	361	318	43	44	44	44,2	9,1	9,4	7
Färskvaror, delikat o. catering	6	6	0	50	50	.	0	0	.
Kök och servering	1 143	606	537	47,9	47,9	48	4	6,4	1,3

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 106. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Bageri och konditori (582)	Andel (%)
Butikspersonal	20
Slaktare, bagare och livsmedelsförädlare m.fl.	19
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	11
Kockar och kallskänkor	..
Vårdbiträden	..
Övriga (48 st)	42

Tabell 107. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Färskvaror, delikat o. catering (29)	Andel (%)
Butikspersonal	..
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Andra bevaknings- och säkerhetsyrken	..
Övriga (6 st)	..

Tabell 108. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Kök och servering (1 920)	Andel (%)
Kockar och kallskänkor	33
Butikspersonal	13
Snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	10
Hovmästare, servitörer och bartendrar	9
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	4
Övriga (66 st)	31

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *kök och servering* är kockar och kallskänkor där 33 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 50 procent kvinnor. Andelen har minskat sedan 2017 då den var 54 procent. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *kök och servering*, 67 procent respektive 90 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 74 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 70 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av männen var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 17 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 18 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat medan andelen fristående skolenheter efter 2017 varit jämn.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 73 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 72 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 89 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 14 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 12 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 73 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 66 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 89 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 83 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 49 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 40 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 68 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om restaurang- och livsmedelsprogrammet

Efter en nedåtgående trend har antalet elever som söker restaurang- och livsmedelsprogrammet ökat sedan hösten 2020. I kontakter med det nationella programrådet, branschorganisationer och referensskolor mötte Skolverket en farhåga att mediabevakningen av branschen under pandemin skulle inverka negativt på attraktiviteten men detta verkar inte ha besannats. Vändningen sker dock från en låg nivå i förhållande till arbetslivets behov. Arbetsförmedlingens prognoser pekar fortfarande ut programmets yrkesområden som utpräglade bristyrken.

Skolverket har sett exempel där huvudmannen tillsammans med branschen tagit mer kraftfulla initiativ för att öka attraktiviteten för programmet med lyckat resultat. Exempel på det är matlagningstävlingar i anknytning till ämnet hem- och konsumentkunskap i grundskolan. Många skolor har dock ett elevintag som är för litet för att bedriva undervisningen traditionellt. De fasta kostnaderna för att driva utbildningen är höga. Skolverket har sett exempel på skolor som optimerar kostnader genom att lärlingsförlägga utbildningen eller bedriva gemensam undervisning för elever i olika kurser eller ur olika skolformer.

De branscher som utbildningen leder mot och där det arbetsplatsförlagda lärandet ska genomföras drabbades hårt av restriktionerna under covid-19-pandemin. Via referensskolor har Skolverket ändå fått bilden av att man löst situationen på ett så bra sätt man kan förvänta. Med kreativitet, flexibilitet och engagemang för elevernas bästa verkar man framför allt ha fokuserat på att tillse att avgångselever får sin examen.

VVS- och fastighetsprogrammet

Efter examen från VVS- och fastighetsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom yrkesområden relaterade till fastighet, kyl- och värmepump, värme, ventilation och sanitet. Programmet har fyra inriktningar: *fastighet, kyl- och värmepumpsteknik, ventilation* samt *VVS*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 1 116 elever som påbörjade sina studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 3 615 elever som läser på programmet varav 886 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet har under flera år pendlat mellan 1,2 och 1,3 procent av förstahandssökande till samtliga nationella program. Vid den senaste antagningen låg andelen något lägre, på 1,1 procent. Eleverna på programmets första år har under de senaste åren legat stabilt på 1,2 procent av samtliga förstaårselever på nationella program, men i år har andelen minskat till 1,0 procent.

Tabell 109. Elever på VVS- och fastighetsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	1 525	1 538	1 634	1 538	1 493	1 415
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,3	1,2	1,3	1,2	1,2	1,1
Antal nybörjarelever i år 1	1 015	1 030	1 063	1 125	1 123	1 036
Andel (%) nybörjare	85,5	85,5	85,0	86,7	88,2	89,1
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	182,9	187,1	186,2	184,8	186,0	183,3
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9
på nationella program	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0
på yrkesprogram	3,6	3,4	3,5	3,6	3,5	3,1
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	1 207	1 243	1 256	1 301	1 275	1 166
varav antal elever i år 2	1 108	1 162	1 202	1 211	1 283	1 211
varav antal elever i år 3	1 007	1 086	1 135	1 204	1 193	1 238
Totalt antal elever samtliga år	3 322	3 491	3 593	3 716	3 751	3 615
Antal lärlingar	686	833	951	937	942	886
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	3,1	2,7	3,0	3,3	3,8	3,9
Andel (%) män	96,9	97,3	97,0	96,7	96,2	96,1
Andel (%) svensk bakgrund	83,9	82,4	79,9	80,8	82,6	83,6
Andel (%) utländsk bakgrund	16,1	17,6	20,1	19,2	17,4	16,4
Andel (%) offentlig huvudman	70,8	71,0	70,2	69,9	68,9	69,0
Andel (%) enskild huvudman	29,2	29,0	29,8	30,1	31,1	31,0
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	65,1	63,6	60,5	59,2	56,4	54,9
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	34,9	36,4	39,5	40,8	43,6	45,1

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 85 procent som läsåret 2022/23 läser VVS, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *fastighet* som läses av 5,7 procent av eleverna, *kyl- och värmepumpsteknik* med 7,4 procent samt *ventilationsteknik* som läses av 1,6 procent av eleverna i år 3.

Tabell 110. Elever med registrerad inriktning i år 3 på VVS- och fastighetsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1 007	1 086	1 135	1 203	1 193	1 238
Andel av eleverna i år 3	100	100	100	99,9	100	100
Fastighet antal elever	66	55	58	112	69	70
Andel (%) av eleverna	6,6	5,1	5,1	9,3	5,8	5,7
Andel (%) av kvinnorna	5,4	4,8	6,7	3,2	2,6	7,1
Andel (%) av männen	6,6	5,1	5,1	9,5	5,9	5,6
Kyl- och värmepumpsteknik antal elever	61	71	65	82	83	91
Andel (%) av eleverna	6,1	6,5	5,7	6,8	7,0	7,4
Andel (%) av kvinnorna	13,5	0,0	0,0	9,7	10,3	7,1
Andel (%) av männen	5,8	6,7	5,9	6,7	6,8	7,4
Ventilationsteknik antal elever	15	18	19	27	17	20
Andel (%) av eleverna	1,5	1,7	1,7	2,2	1,4	1,6
Andel (%) av kvinnorna	2,7	9,5	0,0	0,0	2,6	2,4
Andel (%) av männen	1,4	1,5	1,7	2,3	1,4	1,6
VVS antal elever	865	942	993	982	1 024	1 057
Andel (%) av eleverna	85,9	86,7	87,5	81,6	85,8	85,4
Andel (%) av kvinnorna	78,4	85,7	93,3	87,1	84,6	83,3
Andel (%) av männen	86,2	86,8	87,3	81,5	85,9	85,5

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Tabell 111. VVS- och fastighetsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	73	71	72	69	66	67
Antal skolenheter som har programmet i år 1	105	107	105	99	96	99
varav offentlig huvudman	66	67	66	62	61	63
varav enskild huvudman	39	40	39	37	35	36

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 99 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat. Programmet ges detta läsår i 67 av landets 290 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 90 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 4 procent.

Tabell 112. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför VVS- och fastighetsprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	1 012	1 015	1 030	1 063	1 125	1 123
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	90,8	90,2	91,5	91,0	93,8	89,6
Bytt till (annat) yrkesprogram	6,0	5,6	5,3	5,4	3,8	4,9
Bytt till högskoleförberedande program	1,5	1,0	1,2	0,8	0,8	1,8
Bytt till introduktionsprogram	0,6	1,0	0,7	1,3	0,5	2,2
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,1	2,2	1,4	1,6	1,1	1,5
Efter två år						
Elever kvar på samma program	88,0	86,6	88,2	88,7	91,0	
Bytt till (annat) yrkesprogram	6,1	7,4	6,6	6,1	4,2	
Bytt till högskoleförberedande program	1,3	1,2	1,1	0,9	0,6	
Bytt till introduktionsprogram	0,5	0,8	1,0	1,0	0,6	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,1	4,0	3,2	3,2	3,6	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	82,1	79,8	82,3	83,8		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 113. Genomströmning för nybörjarelever på VVS- och fastighetsprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	984	904	1 012	1 015	1 030	1 063
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,2	6,9	4,3	4,4	5,2	4,5
...slutfört med examen från samma program	70,9	69,8	78,0	75,4	77,2	79,4
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	73,4	71,5	79,6	77,3	79,4	81,1
...efter fyra år	77,5	75,9	82,9	80,4	82,5	
...efter fem år	77,9	76,5	83,2	81,1		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	72,7	88,2	57,7	67,7	75,0	75,6
...är män	73,4	70,8	80,2	77,7	79,6	81,3
...har svensk bakgrund	75,8	75,1	82,2	80,8	80,9	83,5
...har utländsk bakgrund	54,5	47,5	61,3	55,8	71,3	64,2
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	78,1	75,3	84,9	81,6	82,8	84,7
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	61,2	60,4	63,5	65,8	70,3	71,0
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	71,3	68,6	78,8	74,1	78,4	79,5
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	78,8	77,3	81,5	82,7	81,6	83,4

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 81 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 73 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 84 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 114. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på VVS- och fastighetsprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	924	897	998	1 018	1 133	1 114
Andel (%) med examen	88,9	88,4	92,0	92,7	91,4	93,3
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	11,1	11,6	8,0	7,3	8,6	6,7
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	23,3	20,6	19,7	21,2	16,7	17,4
Genomsnittlig betygspoäng	12,6	12,5	12,6	12,6	12,6	12,7
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	87,0	100,0	94,4	92,9	96,2	97,1
Andel (%) av män	88,9	87,9	91,9	92,7	91,3	93,1
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	90,4	91,0	93,7	94,2	92,2	95,1
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	77,7	74,3	81,8	85,9	89,3	85,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	88,6	89,4	94,2	93,0	92,2	94,1
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	89,7	85,9	85,1	92,1	89,6	91,2
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	87,3	86,5	91,9	90,1	90,6	93,3
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,5	93,1	93,6	96,6	93,0	94,4

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 93 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2017. Det var 17 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 74 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 2 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har de ungdomar som läst inriktningen VVS, 77 procent.

Tabell 115. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
VVS- och fastighetsprogrammet	822	20	802	73,5	55	73,9	1,5
Fastighet	54	3	51	51,9	0	54,9	3,7	33,3	2
Kyl- och värmepumpsteknik	70	1	69	61,4	0	62,3
Ventilationsteknik	14	0	14	42,9	.	42,9
VVS	684	16	668	77	68,8	77,2	1,2

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1

Tabell 116. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Fastighet (115)	Andel (%)
Städledare och fastighetsskötare m.fl.	..
Montörer	..
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Övriga (26 st)	..

Tabell 117. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Kyl- och värmepumps-teknik (146)	Andel (%)
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	41
Montörer	..
Städledare och fastighetsskötare m.fl.	..
Ingenjörer och tekniker	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Övriga (29 st)	40

Tabell 118. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Ventilationsteknik (20)	Andel (%)
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	..
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	..
Maskinoperatörer, livsmedelsindustri	..
Ingenjörer och tekniker	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Övriga (2 st)	..

Tabell 119. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

VVS (1 723)	Andel (%)
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	67
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	3
Butikspersonal	2
Snickare, murare och anläggningsarbetare	2
Montörer	2
Övriga (58 st)	24

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen VVS är takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl. där 67 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 4 procent kvinnor. Andelen har ökat något sedan 2017 då den var 3 procent. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen VVS, 83 procent respektive 86 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 76 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 81 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 97 procent erhållit en

examen. Av männen var det 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 36 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 31 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något sedan 2017 medan andelen fristående skolenheter har varit stabil under samma period.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 71 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 85 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 94 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 16 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen är densamma jämfört med år 2017. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 84 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 64 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 85 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 45 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 35 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 83 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 80 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om VVS- och fastighetsprogrammet

VVS-och fastighetsprogrammet är ett litet program sett till antal elever, samtidigt finns ett stort och växande kompetensförsörjningsbehov i de branscher som programmet utbildar för. Nationellt sett så har programmet en ojämn fördelning

mellan de fyra inriktningarna. Den övervägande majoriteten av eleverna läser inriktningen VVS och i storleksordning kommer sedan kyl- och värmepumpsteknik, fastighet och ventilation. Huvuddelen av programmets yrkeslärare har kompetens från VVS-området och färre lärare har kompetens från övriga inriktningars yrkesområden. De kombinerade faktorerna i VVS-inriktningens dominans uppfattas leda till att skolor med få sökande till andra inriktningar också lägger ner dessa. Det nationella programrådet diskuterar återkommande denna problematik parallellt med diskussionen kring den växande obalansen mellan det stora och växande kompetensförsörjningsbehovet inom dessa områden kontra programmets attraktionskraft och elevgenomströmning. Programmet har även haft problem att rekrytera kvinnliga sökande och även om trenden går svagt uppåt så är det från mycket låga nivåer. Det är också främst till VVS-inriktningen som de kvinnliga eleverna söker. För VVS- och fastighetsbranschen är frågor om jämställdhet, kompetensförsörjning, hållbarhet och kvalitet ständigt aktuella och viktiga. Dessa områden har funnits aktivt med i analys- och formuleringsarbetet under uppdraget med ämnesbetygsreformen.

Under 2019 och 2020 gjordes revideringar av programmet som en följd av den tekniska utvecklingen, nya föreskrifter inom elsäkerhet och brandskydd, behov av förtydligande inom ämnen, kurser och programstruktur samt förändrade kompetensförsörjningsbehov på arbetsmarknaden. Revideringarna har initierats, diskuterats och genomförts i samråd med det nationella programrådet och aktuella branschorganisationer. Samtliga förändringar trädde i kraft läsårsstarten 2021. Hösten 2021 bytte inriktningen ventilationsteknik namn till ventilation och justerades i samband med detta. Elever som påbörjade sin utbildning hösten 2021 gick därmed in i den reviderade inriktningen hösten 2022.

Vård- och omsorgsprogrammet

Efter examen från vård- och omsorgsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Programmet har inga inriktningar.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 3 106 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 9 309 elever som läser på programmet varav 1 068 lärlingar. Söktrycket till programmet kulminerade för läsåret 2018/19 då andelen förstahandssökande utgjorde 4,5 procent av förstahandssökande till samtliga nationella program. Vid antagningen 2022 har andelen förstahandssökande till vård- och omsorgsprogrammet minskat något jämfört med föregående läsår, till 3,4 procent. Eleverna som läser första året på programmet utgör 2,7 procent av förstaårseleverna på samtliga nationella program.

Tabell 120. Elever på vård- och omsorgsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	4 850	5 591	4 769	4 332	4 595	4 322
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	4,2	4,5	3,8	3,5	3,7	3,4
Antal nybörjarelever i år 1	2 343	2 417	2 277	2 262	2 437	2 355
Andel (%) nybörjare	73,7	71,9	72,1	73,9	76,8	76,8
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	190,3	189,9	188,6	185,3	189,4	186,9
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,4	2,6	2,4	2,3	2,4	2,3
på nationella program	3,3	3,4	3,0	2,8	2,9	2,7
på yrkesprogram	10,0	10,1	9,1	8,6	8,9	8,4
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	3 341	3 660	3 228	3 118	3 210	3 106
varav antal elever i år 2	3 236	3 362	3 644	3 269	3 128	3 102
varav antal elever i år 3	3 158	3 184	3 396	3 697	3 270	3 101
Totalt antal elever samtliga år	9 735	10 206	10 268	10 084	9 608	9 309
Antal lärlingar	983	1 253	1 247	1 239	1 194	1 068
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	79,3	75,6	75,0	77,1	82,1	83,5
Andel (%) män	20,7	24,4	25,0	22,9	17,9	16,5
Andel (%) svensk bakgrund	59,3	54,2	50,8	49,8	52,0	53,1
Andel (%) utländsk bakgrund	40,7	45,8	49,2	50,2	48,0	46,9
Andel (%) offentlig huvudman	75,5	75,9	76,1	75,6	73,9	72,3
Andel (%) enskild huvudman	24,5	24,1	23,9	24,4	26,1	27,7
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,6	67,2	66,0	65,1	63,0	61,7
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	32,4	32,8	34,0	34,9	37,0	38,3

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Geografisk spridning

Programmet finns idag på 222 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet ökat. Spridningen i landet har minskat sedan 2017 i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Programmet ges i år i 144 kommuner.

Tabell 121. Vård- och omsorgsprogrammens spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	148	149	149	139	137	144
Antal skolenheter som har programmet i år 1	210	220	220	211	211	222
varav offentlig huvudman	160	171	171	161	157	169
varav enskild huvudman	50	49	49	50	54	53

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 89 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 5 procent.

Tabell 122. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför vård- och omsorgsprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	2 516	2 343	2 417	2 275	2 262	2 437
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	89,3	91,0	90,8	91,2	90,5	88,6
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,7	3,8	4,1	3,9	3,9	4,6
Bytt till högskoleförberedande program	1,9	2,7	2,3	2,0	2,4	3,0
Bytt till introduktionsprogram	1,0	0,9	0,8	0,9	1,1	1,2
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,1	1,6	2,0	2,0	2,1	2,7
Efter två år						
Elever kvar på samma program	85,5	88,0	88,7	88,8	87,6	
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,6	4,2	4,3	4,4	4,2	
Bytt till högskoleförberedande program	2,1	2,5	2,2	2,2	2,5	
Bytt till introduktionsprogram	1,1	1,0	0,5	0,7	0,6	
Ej registrerad i gymnasieskolan	5,7	4,2	4,3	3,9	5,2	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	72,9	76,7	76,1	78,3		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 123. Genomströmning för nybörjarelever på vård- och omsorgsprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	2 344	2 399	2 516	2 343	2 417	2 275
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,9	6,2	6,0	6,3	7,8	8,7
...slutfört med examen från samma program	68,8	70,0	67,3	70,7	68,5	69,9
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	69,9	71,8	68,8	72,0	69,9	71,2
...efter fyra år	74,4	75,4	72,4	76,5	74,6	
...efter fem år	75,0	75,9	72,9	77,2		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	71,6	73,0	70,2	74,1	72,6	73,7
...är män	61,3	65,3	61,6	63,0	58,8	58,1
...har svensk bakgrund	72,9	75,8	71,8	75,2	75,2	75,1
...har utländsk bakgrund	61,6	60,8	61,9	66,0	61,4	63,8
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	70,4	71,5	68,6	72,2	69,3	70,5
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	68,1	72,8	69,3	71,6	72,0	73,5
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,1	68,9	66,9	71,1	69,6	70,4
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	76,0	78,2	73,0	75,3	74,7	74,1

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 71 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 70 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 78 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 124. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på vård- och omsorgsprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	2 528	2 728	2 726	2 904	3 187	2 861
Andel (%) med examen	85,7	86,8	87,9	87,1	87,4	85,2
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	14,3	13,2	12,1	12,9	12,6	14,8
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	59,9	55,8	56,1	55,6	49,0	53,0
Genomsnittlig betygspoäng	13,4	13,4	13,5	13,5	13,4	13,4
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	87,2	87,7	88,6	88,2	89,1	86,9
Andel (%) av män	79,8	82,6	84,5	83,6	83,1	77,9
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	90,6	91,7	92,5	92,3	93,2	91,6
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	76,5	78,4	81,7	81,7	82,7	78,7
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	85,1	86,2	86,7	86,4	86,2	83,6
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	87,9	88,4	91,3	89,4	91,3	90,0
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	84,6	85,1	86,8	85,9	86,6	84,6
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	90,0	91,7	91,7	91,2	91,7	87,7

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 85 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har minskat jämfört med de elever som slutförde programmet 2017 av vilka 86 procent slutförde programmet med examen. Det var 53 procent av avgångseleverna 2022 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 51 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 26 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män, 58 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor, 29 procent.

Tabell 125. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Yrkesprogram	23 484	9 607	13 877	58	47,2	65,5	8,8	15,2	4,3
Vård- och omsorgsprogrammet	2 164	1 759	405	51,1	49,6	57,5	26	28,5	15,3

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 126. De vanligaste yrkesgrupperna år 2018, 2019 eller 2020 för ungdomar med examen tre år tidigare.

Vård och omsorg (3 419)	Andel (%)
Undersköterskor	60
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	17
Sjuksköterskor	3
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	3
Butikspersonal	2
Övriga (66 st)	15

Det vanligaste yrket för ungdomar som har läst programmet är undersköterska där 60 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 84 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2017.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 74 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 58 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 87 procent erhållit en examen. Av männen var det 78 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 24 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 28 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något jämfört med tidigare läsår och detsamma gäller för andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 74 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 71 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 84 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 47 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 41 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 64 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 79 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 38 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 32 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 74 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 70 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 88 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 85 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om vård- och omsorgsprogrammet

Vård- och omsorgsprogrammet har länge haft ett stabilt elevunderlag. Andelen avgångselever med examen som uppnått grundläggande behörighet, men ofta även särskild behörighet främst för vårdutbildningar, är relativt hög i jämförelse med övriga yrkesprogram. Dock kan man se en nedåtgående tendens. Andelen elever med utländsk bakgrund är fortsatt hög på programmet och på vissa skolor

har en majoritet av eleverna inte gått hela grundskolan i Sverige. Många har dessutom en mycket kort skolbakgrund från sina ursprungsländer. Detta skapar ofta ett stort behov av stöd i flertalet ämnen och påverkar i viss grad även andelen elever som får examen. Trots det så innebär bristen på arbetskraft inom äldreomsorgen och funktionshinderområdet att eleverna ändå har goda möjligheter till arbete efter utbildningen. Arbetskraftsbristen är så omfattande att även många elever som avslutat ett introduktionsprogram är sysselsatta inom vård och omsorg inom fem år.

Under åren med pandemi har signalerna varit olika i vilken omfattning elever kunnat erbjudas apl inom vården på ett relevant sätt. I vissa kommuner och regioner har elever blivit anställda redan under utbildningstiden medan andra kommuner och regioner har sagt nej till att ta emot elever för apl med hänvisning till restriktioner och arbetsmiljöansvar. Efter att restriktionerna har avskaffats har apl-placeringarna återgått till ett normalt läge där det finns goda chanser till relevanta apl-platser. Precis som tidigare så är det fortsatt brist på apl-platser inom psykiatri och inom akutsjukvården. Där kan en viss konkurrens om platser uppstå.

Regeringen beslutade i december 2018 om en ändrad programstruktur för vård- och omsorgsprogrammet där i stort sett hela utbildningen blir sammanhållen med inriktning mot yrket undersköterska. Mottagandet har varit övervägande positivt bland arbetsgivare, lärare och elever. I det reviderade vård- och omsorgsprogrammet finns det även fortsättningsvis utrymme för både den grundläggande och den vanligaste särskilda behörigheten. Däremot har svårigheten att få meritpoäng diskuterats. Referensverksamheten visar att de vanligaste högskoleutbildningarna efter programmet är sjuksköterska, sjukgymnast, socionom och lärare. Även utbildningar inom Yrkeshögskolan förekommer.

Riksrekryterande program med egna examensmål

En riksrekryterande utbildning med egna examensmål är en utbildning som inte ryms inom de nationella programmens examensmål men som ändå har ett utbildningsinnehåll som är av nationellt intresse.

Flygteknikutbildningen, marinteknikutbildningen, sjöfartsutbildningen, tågteknikutbildningen och utbildningen samiska näringar får bedrivas enligt ett tidsbegränsat tillstånd efter ansökan till och beslut från Skolverket. Bedömningen utgår ifrån att det finns en nationell efterfrågan och ett nationellt intresse av utbildningen. Med det menas att utbildningen bedöms vara nationellt angelägen då den omfattar kunskapsområden som är efterfrågade, samtidigt som de inte erbjuds i tillräcklig omfattning inom ramen för de nationella programmen. Det kan också handla om utbildningar som leder till kvantitativt små och samhällsligt angelägna yrken. Till en riksrekryterande utbildning kan elever från hela landet söka på samma villkor.

Under år 2022 startades ett rådsforum som motsvarar ett nationellt programråd, rådet för riksrekryterande utbildningar med egna examensmål. Rådet ska i allt väsentligt följa de nationella programrådets riktlinjer, upplägg och uppdrag. Det som avviker vid jämförelse med de nationella programråden är att detta rådsforum i dagsläget omfattar fem utbildningar: flygteknikutbildningen, marinteknikutbildningen, sjöfartsutbildningen, tågteknikutbildningen och utbildningen samiska näringar. Detta medför andra förutsättningar för rådets arbetsupplägg för att rådsforumet ska vara relevant, verksamhetsnära och operativt. Ett annat särdrag är att rådet måste ha en förberedelse för större rörlighet än vad som generellt gäller för de nationella programråden. Om nya riksrekryterande utbildningar som utgår från nya verksamhetsområden tillkommer så ska dessa beredas plats i rådet, även om detta skulle ske inom ramen för en mandatperiod. Liksom för de nationella programråden är frågor om jämställdhet, kompetensförsörjning, hållbarhet och kvalitet fokusområden för rådets arbete. Dessa områden har funnits aktivt med i analys- och formuleringsarbetet under uppdraget med ämnesbetygsreformen.

Yrkesdansarutbildningen får bedrivas enligt beslut av regeringen om vilka enskilda och offentliga huvudmän som får anordna särskild utbildning i form av en förberedande dansarutbildning i sin grundskola och yrkesdansarutbildning i sin gymnasieskola. Staten träffar avtal med huvudmännen om anordnandet av dansarutbildningen. Skolverket får meddela föreskrifter om innehåll och examensmål för de nationella profilerna inom yrkesdansarutbildningen, bedömningsgrunder för de färdighetsprov som ska utgöra grund för antagning samt ämnesplaner och kunskapskrav för dansämnena.¹⁹

¹⁹ Förordning om dansarutbildning (2011:7).

Innehåll och inriktningar på riksrekryterande utbildningar med egna examensmål

Sjöfartsutbildningen

Sjöfartsutbildningens innehåll och utformning styrs till stor del av internationella överenskommelser. Efter examen ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att utföra drift- och underhållsarbete inom däck- eller maskinavdelningen ombord på handelsfartyg. Utbildningen har idag två inriktningar: *däck* och *maskin*. Utbildningen ska även ge utrymme för att läsa kurser som förbereder för högskolestudier inom sjöfartsområdet. Under år 2022 beslutades i rådet för riksrekryterande utbildningar med egna examensmål att fartygselektriker stryks som förslag på yrkesutgång. Detta medförde dock inga förändringar i ämnes- och kursinnehåll. Sjöfartsutbildningen är en liten utbildning sett till antal skolor och antal elever, samtidigt finns ett stort och växande kompetensförsörjningsbehov inom sjöfartsnäringen. Utbildningen har en obalans i könsfördelningen och har haft problem att rekrytera kvinnliga sökande. Detta är ett uttalat fokusområde i branschens arbete inom och utanför rådet för riksrekryterande utbildningar med egna examensmål. Dessa områden har också funnits aktivt med i analys- och formuleringsarbetet under uppdraget med ämnesbetygsreformen.

Marinteknikutbildningen

Marinteknikutbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om olika typer av fartyg som används som fritidsbåtar och som mindre fartyg i yrkestrafik samt om deras motorer, system och utrustning. Efter examen ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta som till exempel marintekniker eller båtbyggare. Området präglas av stor teknisk bredd och avancerad teknik samt hög förändringstakt gällande utrustning, metoder och material. Utbildningen har idag två inriktningar: *service och reparation* samt *el och elektronik*. Marinteknikutbildningen är en liten utbildning sett till antal skolor och antal elever, samtidigt finns ett stort och växande kompetensförsörjningsbehov inom de marintekniska områdena. Utbildningen har en obalans i könsfördelningen och har haft problem att rekrytera kvinnliga sökande. Detta är ett uttalat fokusområde i branschens arbete inom och utanför rådet för riksrekryterande utbildningar med egna examensmål. Dessa områden har funnits aktivt med i analys- och formuleringsarbetet under uppdraget med ämnesbetygsreformen.

Tågteknikutbildningen

Tågteknikutbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om tekniken i spårbundna fordon. I detta ingår spårbundna fordons funktion och konstruktion samt felsökning, reparation och service av spårbundna fordon och deras kringutrustning. Området präglas av höga krav på säkerhet och kvalitet samt att den tekniska utrustning som används är komplex, specialiserad och anpassad till den specifika typen av spårfordon eller arbetsområde. Efter examen från

utbildningen ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta med avhjälpande och förebyggande underhåll av spårbundna fordon.

Tågteknikutbildningen har fört en tynande tillvaro över tid, när det gäller antal skolor som bedriver utbildningen som gymnasieprogram, där det har funnits två skolhuvudmän som har haft tillstånd att bedriva utbildningen sedan Gy 2011. I nuläget finns det dock ingen skolhuvudman som har ett gällande tillstånd att bedriva tågteknikutbildningen inom gymnasieskolan. Det bedrivs dock kommunal vuxenutbildning på två skolor i Mellansverige där elever läser yrkespaket där aktuella kurser inom tågteknikutbildningen ingår. Samtidigt finns det ett stort och växande kompetensförsörjningsbehov inom avhjälpande och förebyggande underhåll av spårbundna fordon enligt tågbranschen.

Om det inte inkommer några ansökningar från skolhuvudmän som vill bedriva tågteknikutbildningen innan den 31 januari 2024 kommer utbildningen inte vara sökbar i framtiden. Detta på grund av att det då inte finns någon skolhuvudman i Sverige som erbjuder utbildningen. Skolverket kommer dock inte att upphäva aktuella tågteknikämnen till följd av detta. Möjligheten för elever att läsa aktuella kurser inom sitt individuella val eller inom kommunal vuxenutbildning kommer finnas kvar även i fortsättningen.

Flygteknikutbildningen

Flygteknikutbildningens innehåll och utformning styrs till stor del av internationella överenskommelser. Efter examen från utbildningen ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta som mekaniker för flygplan eller helikoptrar. Området präglas av höga krav på säkerhet och kvalitet. I detta ingår olika flygfarkosters funktion och konstruktion samt underhåll, felsökning och reparation av flygplan och helikoptrar och deras komponenter. Utbildningen har två inriktningar: *flygplan* samt *helikopter*. Flygteknikutbildningen är en liten utbildning sett till antal skolor och antal elever, samtidigt finns ett relativt stort och ihållande kompetensförsörjningsbehov inom flygnäringen enligt flygbranschen även om flygbranschen i stort är konjunkturkänsligt över tid. Av de elever som idag går utbildningen, är det inte alla som tar anställning som flygmekaniker efter utbildningen. Många elever läser vidare mot flygtekniker, pilot eller flygingenjör. Eleverna är också efterfrågade inom andra branscher.

Samiska näringar

Utbildningen samiska näringar har över tid haft en begränsad attraktivitet vad gäller ungdomselever och erbjuds i dagsläget inte som helt program. Utbildningens innehåll syftar till att utveckla elevernas förmåga att bedriva samisk näringsverksamhet inom rennäring, samiskt hantverk, samisk matkultur eller naturturism där eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om och färdigheter i att tillvarata naturens varaktiga resurser. Utbildningen ska även utveckla elevernas kunskaper om och färdigheter i att förvalta det traditionella samiska kulturarvet som en bas för dagens levande samiska kultur.

Yrkesdansutbildningen

Yrkesdansutbildning ska syfta till att erbjuda eleverna en yrkesutbildning i klassisk balett och modern dans. Målet för yrkesdansutbildningen är att den elev som fullföljer utbildningen ska kunna uppvisa sådana färdigheter att eleven blir anställningsbar på nationella och internationella dans- och balettscener.

Inom yrkesdansutbildningen ska det finnas särskilt profilerade utbildningsvägar (nationella profiler). De nationella profilerna är *klassisk balett* och *modern nutida dans*.²⁰ Om inte annat följer av denna förordning, ska skollagen (2010:800) och gymnasieförordningen (2010:2039) tillämpas för yrkesdansutbildning. Då ska yrkesdansutbildningen följa samma bestämmelser som gäller för yrkesprogram. Yrkesdansutbildningen har ett förordningsstyrt programråd.

Elever på utbildningarna

De riksrekryterande utbildningarna med egna examensmål bedrivs i olika omfattning. Ett par av utbildningarna saknar för närvarande elever, tågteknikutbildningen och samiska näringar. Dessa program finns därför inte med i tabellen nedan.

Tabell 127. Elevunderlaget på respektive utbildning läsåret 2022/23

	Flygteknik	Marinteknik	Sjöfart	Yrkesdansare
Antal skolenheter som har utbildningen (år 1)	7	2	7	1
Antal elever totalt	473	112	339	63
...elever i år 1	151	36	113	28
...elever i år 2	166	34	106	21
...elever i år 3	156	42	120	14
Andel kvinnor (%)	14,6	4,5	13,3	69,8
Andel med utländsk bakgrund (%)	32,1	5,4	8,3	20,6
Inriktning 1	Flygplan	El och elektronik	Däck	Klassisk balett
...antal elever	412	0	132	24
Inriktning 2	Helikopter	Service och reparation	Maskin	Modern nutida dans
...antal elever	4	112	123	39

Källa: Gymnasieskolan, Skolenheter och elever.

Den största utbildningen sett till antal elever, flygteknik, har inriktningarna flygplan och helikopter. De allra flesta eleverna på utbildningen läser inriktning flygplan, det är endast fyra elever på inriktningen helikopter. Sjöfartsutbildningen

²⁰ Förordning om dansutbildning.

är den näst största av utbildningarna. Även den har två inriktningar, däck och maskin, vilka har en förhållandevis jämn fördelning. Marinteknikutbildningen har två inriktningar. I dagsläget har bara en av dessa, service och reparation, antagna elever. Utbildningen yrkesdansare har inga inriktningar men ges med två profiler, modern nutida dans och klassisk balett.

Flyg- och marinteknik samt sjöfart är mansdominerade utbildningar till skillnad från yrkesdansarutbildningen. Elever med utländsk bakgrund återfinns i störst utsträckning på flygteknikutbildningen samt yrkesdansarutbildningen, där ungefär var tredje elev respektive var femte elev har en utländsk bakgrund.

Utbildningarnas spridning i landet

Respektive utbildning finns hos ett fåtal skolhuvudmän utspridda i landet där förutsättningar finns för att driva respektive utbildning. Flygteknikutbildningen finns idag på sju skolor förlagda i Arvidsjaur, Sigtuna, Västerås, Nyköping, Linköping, Ronneby och Klippan. Sjöfartsutbildningen finns idag på sju skolor förlagda i Härnösand, Visby, Stockholm, Göteborg, Kalmar, Karlskrona och Öckerö. Marinteknikutbildningen finns idag på två skolor förlagda i Mariestad och Danderyd. Yrkesdansarutbildningen finns enbart i Stockholm.

Tågteknikutbildningen bedrivs inte på någon skola idag. Sammanhållna utbildningar inom tågteknik bedrivs dock inom kommunal vuxenutbildning i Västerås och Eskilstuna. Den skolenhet som tidigare har drivit utbildningen samiska näringar ligger i Jokkmokk. Där ges nu ett samhällsvetenskapligt program med samisk profil.

Examen och etablering

Eftersom elevunderlaget på några av programmen är så litet att små förändringar från år till år riskerar att få andelarna att variera kraftigt redovisas måtten i tabellen som medelvärden för de tre senaste efter varandra följande elevkullarna.

Tabell 128. Fördelningar och resultat i andelar på respektive utbildning. Medelvärde för de tre senaste läsåren med uppgift för respektive mått

	Flygteknik	Marinteknik	Sjöfart	Yrkesdansare
Antal nybörjare	146	28	88	14
Andel med examen efter tre år	79,9	92,7	70,9	59,1
Andel etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen	61,9	74,4	50,0	..

Antal nybörjare har beräknats som ett genomsnitt av antalet nybörjarelever startåren 2017, 2018 samt 2019.

Andel med examen efter tre år (genomströmning) har beräknats som medelvärde för de tre kullar som påbörjade programmen höstterminen 2017, 2018 samt 2019 med examensår 2019, 2020 samt 2021.

Andel etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen har beräknats som medelvärde för ungdomar med examensår 2015, 2016 samt 2017.

Genomströmningen (andel elever med examen tre år efter påbörjade gymnasiestudier) är högst på marinteknik, 93 procent. Det är även den utbildning som har den största andelen ungdomar (74 procent) som tre år efter examen har en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Utbildningen är en av de mindre, flygteknikutbildningen som är betydligt större något mindre genomströmning (80 procent) och andel etablerade efter tre år (62 procent). Utbildningarna sjöfart och yrkesdansare har en något lägre genomströmning (71 respektive 59 procent). Efter utbildningen sjöfart är hälften av eleverna etablerade på arbetsmarknaden tre år senare och efter yrkesdansarutbildningen är underlaget för litet för att redovisa andelen etablerade. Men här bör man även ha i åtanke att statistiken över etablerade på arbetsmarknaden avgränsas till att gälla de ungdomar som är folkbokförda i Sverige den sista december respektive kalenderår. Det innebär att ungdomar med examen som efter gymnasiestudier folkbokför sig i annat land än Sverige inte ingår i statistiken.²¹

²¹ Skolverket (2019). *Utvärdering av dansarutbildningen*

Redovisning per program – Högskoleförberedande program

Ekonomiprogrammet

Efter examen från ekonomiprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst ekonomi, juridik och andra samhällsvetenskapliga områden. Programmet har två inriktningar: *ekonomi* och *juridik*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 20 318 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 56 010 elever som läser på programmet. Andelen av de förstahandssökande som söker just ekonomiprogrammet har kontinuerligt ökat sedan 2017 och gör så även 2022. Det är nu 17,5 procent av de sökande till ett nationellt program som i första hand söker ekonomiprogrammet. Till följd av det ökade söktrycket har programmet expanderat och eleverna i år 1 på programmet utgör nu 17,8 procent av förstaårseleverna på samtliga nationella program.

Tabell 129. Elever på ekonomiprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	16 231	17 592	18 275	19 430	20 063	22 495
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	14,0	14,1	14,6	15,6	16,1	17,5
Antal nybörjarelever i år 1	14 325	15 496	16 346	17 183	18 017	19 662
Andel (%) nybörjare	96,1	96,4	96,7	97,2	97,3	97,1
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	249,3	252,0	252,7	253,6	254,2	252,7
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	10,8	11,6	12,5	13,2	13,9	14,8
på nationella program	14,7	15,0	15,6	16,0	16,7	17,8
på högskoleförberedande program	21,9	22,6	23,1	23,8	24,7	26,5
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	14 974	16 177	16 943	17 746	18 573	20 318
varav antal elever i år 2	13 675	14 638	15 726	16 683	17 410	18 177
varav antal elever i år 3	12 787	13 719	14 707	15 853	16 722	17 515
Totalt antal elever samtliga år	41 436	44 534	47 376	50 282	52 705	56 010
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	51,4	51,0	50,9	50,7	50,3	49,2
Andel (%) män	48,6	49,0	49,1	49,3	49,7	50,8
Andel (%) svensk bakgrund	77,6	77,4	77,3	76,9	76,3	75,6
Andel (%) utländsk bakgrund	22,4	22,6	22,7	23,1	23,7	24,4
Andel (%) offentlig huvudman	68,7	68,5	68,2	67,1	66,3	65,7
Andel (%) enskild huvudman	31,3	31,5	31,8	32,9	33,7	34,3
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	38,1	36,8	35,2	33,6	32,2	31,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	61,9	63,2	64,8	66,4	67,8	68,8

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 62 procent som läsåret 2022/23 läser *ekonomi*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningen *juridik* som läses av 38 procent av eleverna.

Tabell 130. Elever med registrerad inriktning i år 3 på ekonomiprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	12 709	13 656	14 643	15 772	16 646	17 438
Andel av eleverna i år 3	99,4	99,5	99,6	99,5	99,5	99,6
Ekonomi antal elever	8 683	9 421	9 835	10 219	10 488	10 819
Andel (%) av eleverna	68,3	69,0	67,2	64,8	63,0	62,0
Andel (%) av kvinnorna	62,5	61,8	59,0	55,6	53,4	50,3
Andel (%) av männen	74,6	76,6	75,6	74,4	73,3	73,5
Juridik antal elever	4 026	4 235	4 808	5 553	6 158	6 619
Andel (%) av eleverna	31,7	31,0	32,8	35,2	37,0	38,0
Andel (%) av kvinnorna	37,5	38,2	41,0	44,4	46,6	49,7
Andel (%) av männen	25,4	23,4	24,4	25,6	26,7	26,5

Tabell 131. Ekonomiprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	165	172	171	169	170	171
Antal skolenheter som har programmet i år 1	344	362	377	376	403	415
varav offentlig huvudman	216	227	240	233	243	252
varav enskild huvudman	128	135	137	143	160	163

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 415 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet ökat. Spridningen i landet har sedan 2017 varit stabil i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har varit stabilt sedan dess. Programmet finns idag i 171 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 95 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 2 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, 2 procent, eller ett yrkesprogram, 1 procent.

Tabell 132. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför ekonomiprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	13 465	14 325	15 496	16 346	17 183	18 017
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	93,6	94,2	93,9	95,2	95,4	94,9
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	2,5	2,4	2,4	2,1	2,1	2,0
Bytt till yrkesprogram	2,0	1,6	2,0	1,8	1,3	1,6
Bytt till introduktionsprogram	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,8	1,8	1,6	0,9	1,1	1,5
Efter två år						
Elever kvar på samma program	93,5	94,1	94,0	94,3	95,0	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	2,8	2,7	2,6	2,3	2,3	
Bytt till yrkesprogram	2,1	1,7	2,1	1,9	1,4	
Bytt till introduktionsprogram	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,6	1,5	1,2	1,3	1,3	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	86,6	87,0	87,7	88,2		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 133. Genomströmning för nybörjarelever på ekonomiprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	11 655	12 502	13 465	14 325	15 496	16 346
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,8	6,4	6,2	6,0	5,1	5,4
...slutfört med examen från samma program	77,0	78,4	80,4	81,0	82,6	82,8
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	79,5	80,7	82,5	83,0	84,8	84,6
...efter fyra år	83,6	84,5	85,7	86,3	88,1	
...efter fem år	83,9	84,8	86,0	86,5		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	83,7	83,9	85,9	86,1	87,8	87,9
...är män	74,8	77,2	78,9	79,6	81,6	81,2
...har svensk bakgrund	83,1	84,0	85,7	86,1	87,4	87,8
...har utländsk bakgrund	65,2	68,4	70,7	71,4	75,2	72,9
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	80,5	81,8	83,0	82,9	84,3	84,3
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	77,0	78,4	81,5	83,2	85,9	85,2
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	74,9	76,4	78,2	77,9	80,4	79,9
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	82,7	83,8	85,3	86,2	87,6	87,2

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 85 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 80 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 88 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 134. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på ekonomiprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	11 007	11 730	12 816	13 621	14 851	15 627
Andel (%) med examen	90,6	91,5	91,8	92,5	93,4	93,1
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	9,4	8,5	8,2	7,5	6,6	6,9
Genomsnittlig betygspoäng	14,5	14,6	14,7	14,8	14,9	14,9
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	93,5	93,8	94,5	94,7	95,6	95,2
Andel (%) av män	87,4	88,9	89,0	90,3	91,0	90,8
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	93,4	94,0	94,4	94,7	95,4	95,2
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	79,7	81,9	82,6	84,6	86,2	85,2
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	91,0	92,1	92,1	92,3	92,8	93,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	89,7	90,0	91,3	93,1	94,6	93,3
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,8	88,8	88,8	88,6	90,2	89,6
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	93,0	93,3	93,7	94,8	95,3	94,8

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 93 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2017 av vilka 91 procent slutförde programmet med examen.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 55 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 28 procent är etablerade på arbetsmarknaden.

Tabell 135. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Högskoleförberedande program	49 327	26 975	22 352	20,7	19,4	22,3	58,2	60,6	55,4
Ekonomiprogrammet	9 905	5 386	4 519	27,7	26,1	29,6	54,5	57,7	50,7
Ekonomi	6 861	3 464	3 397	27,4	25,9	29	55	58,5	51,3
Juridik	3 001	1 899	1 102	28,3	26,5	31,2	53,5	56	49,2

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Andelen som studerar eller är etablerade på arbetsmarknaden skiljer sig mer mellan könen än mellan inriktningarna. Män tenderar att vara etablerade på arbetsmarknaden i högre utsträckning, 30 procent, än kvinnor, 27 procent. Kvinnor tenderar att studera i högre utsträckning, 56 procent, än män, 49 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 49 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2017. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *ekonomi*, 50 procent respektive 74 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 88 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 81 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av männen var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 39 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 34 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har i likhet med andelen fristående skolenheter ökat sedan 2017.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 88 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 84 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det också 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 24 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat något sedan 2017 då den var 22 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 88 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 73 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 85 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 69 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 62 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 87 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 80 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om ekonomiprogrammet

Ekonomiprogrammet är gymnasieskolans näst största program och har haft en ökande elevtillströmning under flera år. Den trenden fortsätter. Av programmets två inriktningar samlar inriktningen *ekonomi* flest elever. Kön fördelningen inom programmet är jämn men på inriktningsnivå finns skillnader. Inriktningen *ekonomi* lockar flest män medan inriktningen *juridik* har en högre andel kvinnor. Ämnena företagsekonomi och juridik utgör programmets karaktär. Utbildningen inom programmet ska också bidra till att elever utvecklar kunskaper och förhållningssätt som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande.

Ungefär trettio procent av alla elever som gått programmet har etablerat sig på arbetsmarknaden ett år efter examen, vilken är den högsta andelen bland elever

från högskoleförberedande program. Programmet kan därför i viss mån ses som förberedande för såväl studier som arbete även om det är ett högskoleförberedande program. Handelsbranschen är ett exempel på en bransch som anställer elever med kompetens från ekonomiprogrammet för att tillgodose behovet av kompetensförsörjning. Inom ramen för Skolverkets förberedelse för införandet av ämnesbetyg i gymnasial utbildning revideras programstrukturen för ekonomiprogrammet.²² I det förslag till reviderad programstruktur som remitteras under 2023 föreslås handelsämnen ingå i programfördjupningen i syfte att ytterligare främja handelsbranschens kompetensförsörjning och stärka elevernas möjligheter till etablering inom branschen.

Redan under 2022 genomfördes förändringar i programstrukturen för ekonomiprogrammet genom att ämnen inom administration lades till i programfördjupningen.²³ Bakgrunden till detta tillägg är Skolverkets tidigare uppdrag om att revidera och föreslå ett nytt namn på handels- och administrationsprogrammet. Uppdraget innebar bland annat att ta bort inriktningen *administrativ service*.²⁴ För att gymnasieskolan även framgent ska kunna utbilda för administrationsområdet föreslogs i redovisningen av uppdraget att kurser inom administration skulle läggas in i ekonomiprogrammet.²⁵

²² Regeringens dnr U2022/03031, U2022/03625, U2022/03626 m.fl

²³ Förändringarna började tillämpas 1 juli 2022.

²⁴ Uppdrag i ändring av regleringsbrevet den 27 juni 2018 (U2018/02877/BS (delvis), U2018/02960/S)

²⁵ Skolverket 2019-03-20. Redovisning av uppdrag om handels- och administrationsprogrammet (dnr: 2018:01352).

Estetiska programmet

Efter examen från estetiska programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst de konstnärliga, humanistiska och samhällsvetenskapliga områdena. Programmet har fem inriktningar: *bild och formgivning, dans, estetik och media, musik* samt *teater*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 7 192 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 20 422 elever som läser på programmet. Andelen elever som söker programmet i första hand har sedan 2017 minskat från 6,3 till 6,2. Eleverna i år 1 på programmet utgör 6,3 procent av förstaårseleverna på nationella program innevarande läsår.

Tabell 136. Elever på estetiska programmet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	7 283	7 568	7 857	7 610	7 536	8 019
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	6,3	6,1	6,3	6,1	6,0	6,2
Antal nybörjarelever i år 1	6 109	6 402	6 476	6 343	6 201	6 470
Andel (%) nybörjare	90,3	90,1	90,4	91,0	90,4	90,5
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	232,2	233,6	233,9	234,1	234,6	234,1
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	4,9	5,1	5,3	5,2	5,2	5,2
på nationella program	6,7	6,6	6,6	6,3	6,2	6,3
på högskoleförberedande program	10,0	10,0	9,9	9,4	9,2	9,4
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	6 838	7 163	7 218	7 011	6 908	7 192
varav antal elever i år 2	6 741	6 544	6 811	6 988	6 779	6 631
varav antal elever i år 3	6 746	6 576	6 444	6 728	6 871	6 599
Totalt antal elever samtliga år	20 325	20 283	20 473	20 727	20 558	20 422
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	64,8	63,7	63,7	63,2	63,8	65,1
Andel (%) män	35,2	36,3	36,3	36,8	36,2	34,9
Andel (%) svensk bakgrund	86,6	85,8	85,7	85,4	85,3	85,3
Andel (%) utländsk bakgrund	13,4	14,2	14,3	14,6	14,7	14,7
Andel (%) offentlig huvudman	55,6	54,2	52,9	52,4	51,2	50,5
Andel (%) enskild huvudman	44,4	45,8	47,1	47,6	48,8	49,5
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	35,7	34,6	32,5	31,2	29,7	28,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	64,3	65,4	67,5	68,8	70,3	72,0

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 36 procent som läsåret 2022/23 läser *musik*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *estetik och media* som läses av 27 procent av eleverna, *bild och formgivning* som läses av 26 procent, *teater* läses av 7 procent och *dans* som läses av 5 procent av eleverna.

Tabell 137. Elever med registrerad inriktning i år 3 på estetiska programmet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	6 575	6 433	6 321	6 622	6 776	6 480
Andel av eleverna i år 3	97,5	97,8	98,1	98,4	98,6	98,2
Bild och formgivning antal elever	1 322	1 350	1 353	1 509	1 617	1 664
Andel (%) av eleverna	20,1	21,0	21,4	22,8	23,9	25,7
Andel (%) av kvinnorna	22,3	23,3	24,6	26,5	28,2	31,1
Andel (%) av männen	16,0	16,7	15,7	16,5	16,4	16,4
Dans antal elever	384	349	373	400	375	328
Andel (%) av eleverna	5,8	5,4	5,9	6,0	5,5	5,1
Andel (%) av kvinnorna	8,3	7,7	8,7	9,0	8,3	7,4
Andel (%) av männen	1,1	1,1	1,0	1,0	0,8	1,1
Estetik och media antal elever	1 821	1 836	1 874	1 877	1 845	1 738
Andel (%) av eleverna	27,7	28,5	29,6	28,3	27,2	26,8
Andel (%) av kvinnorna	24,2	24,5	25,2	23,2	21,4	22,0
Andel (%) av männen	34,4	36,0	37,6	37,2	37,3	35,0
Musik antal elever	2 491	2 401	2 212	2 332	2 438	2 299
Andel (%) av eleverna	37,9	37,3	35,0	35,2	36,0	35,5
Andel (%) av kvinnorna	35,2	35,3	31,6	32,1	32,8	30,8
Andel (%) av männen	42,9	41,0	41,1	40,5	41,4	43,4
Teater antal elever	557	497	509	504	501	451
Andel (%) av eleverna	8,5	7,7	8,1	7,6	7,4	7,0
Andel (%) av kvinnorna	10,0	9,1	10,0	9,3	9,3	8,7
Andel (%) av männen	5,6	5,2	4,6	4,8	4,1	4,0

Tabell 138. Estetiska programmets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	113	103	102	98	92	94
Antal skolenheter som har programmet i år 1	230	224	216	204	202	209
varav offentlig huvudman	127	121	113	107	103	110
varav enskild huvudman	103	103	103	97	99	99

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 209 skolenheter. De två tidigare läsåren har antalet skolenheter minskat kraftigt. Innevarande läsår har antalet skolenheter som erbjuder programmet ökat något. Spridningen i landet har sedan 2017 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Programmet ges idag i 94 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 94 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 3 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, 3 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 4 procent.

Tabell 139. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför estetiska programmet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	6 380	6 109	6 402	6 476	6 343	6 201
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	92,1	92,8	92,8	93,5	93,9	93,6
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	2,7	2,7	2,7	2,4	2,6	2,6
Bytt till yrkesprogram	2,8	2,4	2,2	2,3	1,9	1,8
Bytt till introduktionsprogram	0,4	0,2	0,2	0,3	0,2	0,4
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,9	2,0	2,1	1,4	1,5	1,6
Efter två år						
Elever kvar på samma program	89,4	90,5	90,8	91,0	91,2	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	3,0	3,0	3,0	2,8	2,7	
Bytt till yrkesprogram	3,0	2,5	2,7	2,5	2,2	
Bytt till introduktionsprogram	0,4	0,4	0,2	0,3	0,3	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,2	3,6	3,3	3,4	3,6	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	76,9	78,9	79,7	80,5		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 140. Genomströmning för nybörjarelever på estetiska programmet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	6 774	6 359	6 380	6 109	6 402	6 476
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,2	6,2	5,9	5,7	5,1	7,2
...slutfört med examen från samma program	70,3	71,1	71,0	73,2	74,7	73,4
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	72,0	72,9	72,3	74,6	76,1	75,1
...efter fyra år	77,5	77,1	76,7	79,1	80,1	
...efter fem år	78,1	77,6	77,4	79,6		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	73,5	74,6	73,9	75,9	78,0	76,4
...är män	69,0	69,5	69,1	72,1	72,6	72,7
...har svensk bakgrund	73,3	73,9	73,1	75,9	77,0	76,4
...har utländsk bakgrund	62,0	65,1	67,1	66,5	69,8	66,9
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	71,4	73,0	72,5	73,9	75,7	74,4
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	72,9	72,7	72,0	75,5	76,4	76,0
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	66,6	67,0	65,5	66,2	69,5	66,8
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	75,7	76,2	76,4	79,0	79,4	78,8

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 75 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 72 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 81 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 141. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på estetiska programmet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	6 178	5 848	5 688	5 626	5 916	6 076
Andel (%) med examen	90,2	90,1	91,0	91,7	92,2	89,4
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	9,8	9,9	9,0	8,3	7,8	10,6
Genomsnittlig betygspoäng	14,8	14,8	14,9	15,0	15,1	14,9
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	92,0	91,6	92,9	93,2	93,4	91,3
Andel (%) av män	86,6	87,3	87,6	89,1	90,0	86,1
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	91,2	91,0	91,7	92,6	92,9	90,5
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	82,4	83,6	86,7	86,4	87,4	82,8
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	89,3	90,6	90,4	91,4	91,6	88,5
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	91,4	89,4	91,9	92,1	92,8	90,4
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,3	85,9	86,4	86,6	88,2	84,1
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,5	92,3	93,5	94,0	94,1	91,7

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 89 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har först ökat för att det senaste året minska jämfört med de elever som slutförde programmet 2017 av vilka 90 procent slutförde programmet med examen.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 36 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 20 procent är etablerade på arbetsmarknaden.

Tabell 142. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Högskoleförberedande program	49 327	26 975	22 352	20,7	19,4	22,3	58,2	60,6	55,4
Estetiska programmet	5 522	3 677	1 845	20,4	19,3	22,5	36,4	39,3	30,7
Bild och formgivning	995	723	272	17,5	16,6	19,9	36,7	40,4	26,8
Dans	362	344	18	20,4	20,6	16,7	35,1	35,8	22,2
Estetik och media	1 445	907	538	24,2	23,9	24,5	31,3	34,8	25,3
Musik	2 152	1 298	854	19,9	18,3	22,2	38,8	41,4	34,7
Teater	450	334	116	16,4	14,7	21,6	40,9	42,5	36,2

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *teater*, 43 procent. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *estetik och media*, 25 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 65 procent kvinnor. Andelen har varit jämn under senare läsår. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *musik*, 31 procent respektive 43 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 76 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 73 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av männen var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 47 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 50 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2017 och andelen fristående skolenheter likaså.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 76 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 74 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 15 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 13 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 67 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 83 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 72 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 64 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 79 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 67 procent. Av de

elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 84 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om estetiska programmet

Elever och lärare på estetiska programmet är generellt nöjda med examensmål och programstruktur. Enligt många skolor är det dock en utmaning att ge eleverna både specialisering och bredd inom det estetiska området. Det är vanligt att elever som vill fortsätta med konstnärliga högskolestudier går en folkhögskoleutbildning först, vilket också kan vara en orsak till att högskolestudier och arbetsmarknadsetablering kan ta längre tid efter examen från programmet.

I jämförelse med andra högskoleförberedande program är det vanligare att elever på estetiska programmet får godkänt betyg på gymnasiearbetet. Gymnasiearbetet på programmet ska redovisas på ett sätt som efterliknar de redovisningsformer som förekommer inom relevanta högskoleutbildningar som till exempel föreställningar, omfattande produktioner inom bild, musik och media.

I Skolverkets referensverksamhet har skolorna lyft att en viktig utmaning för programmet är elevtillströmningen. Inom andra högskoleförberedande program finns det ca 1 100 elever som läser estetisk specialisering som särskild variant och detta har ökat årligen sedan 2013. Detta kan vara en av anledningarna till att elevtillströmningen till estetiska programmet har minskat de senaste åren. Tidigare har även elevernas måluppfyllelse varit en utmaning, men den har ökat de senaste åren.

Inom ramen för Skolverkets förberedelse för införandet av ämnesbetyg i gymnasial utbildning revideras programstrukturen för estetiska programmet.²⁶ I det förslag till reviderad programstruktur som remitteras under 2023 föreslås vissa förändringar inom programmet. Skolverket har i en hemställan föreslagit att inriktningen textil design flyttas från hantverksprogrammet till estetiska programmet.²⁷ Det redogjorde Skolverket också för i regeringsredovisningen om ämnesbetyg.²⁸

²⁶ Regeringens dnr U2022/03031, U2022/03625, U2022/03626 m.fl.

²⁷ Skolverkets hemställan angående översyn av hantverksprogrammet, dnr. 2020:1910.

²⁸ Redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, dnr. 2020:1822.

Humanistiska programmet

Efter examen från humanistiska programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst humaniora och samhällsvetenskap. Programmet har två inriktningar: *kultur* samt *språk*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 632 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 1 879 elever som läser på programmet. Det humanistiska programmet var redan 2017 ett av gymnasieskolans minsta program och har sedan dess tappat andelar både avseende förstahandssökande och andel elever. Andelen elever som söker programmet i första hand har minskat från 0,6 procent till 0,5 procent av samtliga förstahandssökande till nationella program. Förstaårseleverna har följt samma trend i minskad andel. Av samtliga förstaårselever på nationella program har andelen som läser humanistiska programmet minskat från 0,7 procent till 0,6 procent läsåret 2022/23.

Tabell 143. Elever på humanistiska programmet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	729	723	688	655	612	634
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Antal nybörjarelever i år 1	623	665	662	644	581	571
Andel (%) nybörjare	91,5	88,3	91,4	92,8	94,8	91,2
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	253,0	250,7	252,8	253,3	261,1	259,3
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
på nationella program	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
på högskoleförberedande program	1,0	1,1	1,0	0,9	0,8	0,8
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	688	760	729	694	619	632
varav antal elever i år 2	805	664	697	707	645	604
varav antal elever i år 3	826	794	673	672	689	643
Totalt antal elever samtliga år	2 319	2 218	2 099	2 073	1 953	1 879
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	81,7	81,6	81,0	79,0	79,7	79,2
Andel (%) män	18,3	18,4	19,0	21,0	20,3	20,8
Andel (%) svensk bakgrund	80,2	78,2	77,1	78,0	79,4	80,3
Andel (%) utländsk bakgrund	19,8	21,8	22,9	22,0	20,6	19,7
Andel (%) offentlig huvudman	87,0	86,4	87,8	89,2	90,1	92,3
Andel (%) enskild huvudman	13,0	13,6	12,2	10,8	9,9	7,7
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	32,4	32,1	31,1	28,8	27,4	23,3
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	67,6	67,9	68,9	71,2	72,6	76,7

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 56 procent som läsåret 2022/23 läser *kultur*. Programmet har även inriktningen *språk* som läses av 45 procent av eleverna.

Tabell 144. Elever med registrerad inriktning i år 3 på humanistiska programmet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	814	783	666	660	689	643
Andel av eleverna i år 3	98,5	98,6	99,0	98,2	100	100
Kultur antal elever	369	372	343	360	388	357
Andel (%) av eleverna	45,3	47,5	51,5	54,5	56,3	55,5
Andel (%) av kvinnorna	44,0	46,9	50,5	53,8	55,3	55,6
Andel (%) av männen	51,4	50,0	56,8	57,4	60,6	55,2
Språk antal elever	445	411	323	300	301	286
Andel (%) av eleverna	54,7	52,5	48,5	45,5	43,7	44,5
Andel (%) av kvinnorna	56,0	53,1	49,5	46,2	44,7	44,4
Andel (%) av männen	48,6	50,0	43,2	42,6	39,4	44,8

Tabell 145. Humanistiska programmets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	30	28	27	28	27	25
Antal skolenheter som har programmet i år 1	44	40	37	40	35	32
varav offentlig huvudman	35	31	28	32	29	29
varav enskild huvudman	9	9	9	8	6	3

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 32 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat och är som lägst det innevarande läsåret.

Spridningen i landet har sedan 2017 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Programmet ges idag i 25 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 89 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 7 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, 11 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 3 procent.

Tabell 146. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför humanistiska programmet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	789	623	665	662	644	581
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	85,0	88,3	86,8	87,9	85,9	89,2
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	9,3	7,9	8,4	8,0	9,8	6,5
Bytt till yrkesprogram	2,8	1,4	1,7	2,0	2,0	1,5
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,2	0,3	0,0	0,2	0,2
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,8	2,2	2,9	2,1	2,2	2,6
Efter två år						
Elever kvar på samma program	83,9	84,4	84,2	85,0	83,2	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	9,8	9,3	9,8	8,9	10,7	
Bytt till yrkesprogram	3,0	1,9	2,0	2,6	2,5	
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,0	0,2	0,3	0,5	
Ej registrerad i gymnasieskolan	3,2	4,3	3,9	3,2	3,1	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	69,3	71,3	74,7	75,7		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 147. Genomströmning för nybörjarelever på humanistiska programmet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	741	810	789	623	665	662
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållet studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	3,5	2,7	3,0	3,7	5,1	4,8
...slutfört med examen från samma program	67,7	69,8	66,3	67,6	69,6	70,8
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	73,4	73,8	71,7	73,2	75,0	74,9
...efter fyra år	80,0	80,7	77,8	78,7	81,4	
...efter fem år	81,1	81,0	78,3	79,5		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	76,0	75,8	73,0	74,0	77,0	77,3
...är män	60,0	65,1	65,1	68,9	66,7	64,2
...har svensk bakgrund	74,1	75,8	73,7	75,5	76,6	75,7
...har utländsk bakgrund	70,5	63,9	64,4	64,9	69,2	72,0
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	73,7	75,5	71,9	74,2	76,0	75,2
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	71,6	64,5	70,4	67,0	69,5	73,0
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	71,0	66,4	68,2	64,0	71,6	66,3
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	74,1	77,1	74,5	77,8	77,2	78,4

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 75 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 73 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 76 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 148. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på humanistiska programmet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	642	705	653	549	598	601
Andel (%) med examen	94,1	95,2	94,2	93,1	93,1	92,7
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	5,9	4,8	5,8	6,9	6,9	7,3
Genomsnittlig betygspoäng	15,6	15,9	15,5	15,8	15,6	15,6
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	95,7	95,6	94,7	93,5	95,0	93,1
Andel (%) av män	84,4	93,3	91,7	90,6	86,0	90,7
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	94,9	96,0	94,7	94,7	95,2	94,4
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	90,1	90,8	91,7	86,6	85,8	86,5
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	93,8	94,7	94,1	92,8	93,9	92,9
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	96,3	98,8	94,8	95,2	87,1	90,6
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	91,2	91,7	92,3	86,4	92,1	89,4
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	95,2	96,9	95,2	95,7	93,6	94,3

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 93 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har minskat något jämfört med elever slutförde programmet 2017 av vilka 94 procent slutförde programmet med examen.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 63 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 13 procent är etablerade på arbetsmarknaden.

Tabell 149. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Högskoleförberedande program	49 327	26 975	22 352	20,7	19,4	22,3	58,2	60,6	55,4
Humanistiska programmet	588	511	77	13,1	12,9	14,3	62,6	62	66,2
Kultur	215	188	27	11,6	12,2	7,4	66	66	66,7
Språk	359	312	47	14,2	13,5	19,1	59,9	59,3	63,8

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är män som läst inriktningen *kultur*, 67 procent. Män som läst inriktningen *språk* har den högsta graden av etablering, 19 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 79 procent kvinnor. Andelen har minskat jämfört med 2017. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *kultur*, 56 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 77 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 64 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av männen var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 9 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 8 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har minskat jämfört med 2017, vilket även gäller andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 73 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 75 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild

huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 19 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 18 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 72 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 87 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 77 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 68 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 78 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 66 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om humanistiska programmet

Humanistiska programmet upplevs av de referensskolor som Skolverket haft kontakt med som ett inspirerande, brett och lärorikt program som ger goda förutsättningar för högre studier. De flesta skolor är mycket nöjda med programmets struktur och examensmål.

I referensverksamheten framkommer en återkommande oro över elevtillströmningen och huvudmännens möjlighet att erbjuda programmet. En orsak som skolorna ofta lyfter fram till det sviktande söktrycket är att programmet är alltför okänt. Lokala informationsinsatser riktade mot grundskolor genomförs men förutsättningarna för kommunikation mellan grund- och gymnasieskolor skiljer sig kraftigt åt mellan huvudmän. Som ett komplement efterfrågar rektorer, lärare och studie- och yrkesvägledare sedan länge nationella informationsinsatser.

Naturvetenskapsprogrammet

Naturvetenskapsprogrammet är ett högskoleförberedande program. Efter examen från programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom naturvetenskap, matematik och teknik men även inom andra områden. Programmet har två inriktningar: *naturvetenskap* samt *naturvetenskap och samhälle*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 15 182 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 44 707 elever som läser på programmet. Andelen elever som söker naturvetenskapsprogrammet i första hand var som högst 14,7 procent år 2017 men har till innevarande år minskat till 12 procent. Elever på programmets första år har följt samma utveckling som söktrycket men legat något högre. Från att ha utgjort 15,4 procent av förstaårseleverna på nationella program läsåret 2017/18 utgör eleverna på naturvetenskapsprogrammets första år 13,3 procent av förstaårseleverna på nationella program år 2022.

Tabell 150. Elever på naturvetenskapsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	17 120	16 975	16 869	16 745	16 252	15 825
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	14,7	13,6	13,5	13,4	13,0	12,3
Antal nybörjarelever i år 1	14 639	14 690	14 918	15 027	14 811	14 567
Andel (%) nybörjare	94,7	94,3	95,0	95,4	95,7	96,4
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	276,4	276,9	276,8	278,4	278,7	277,4
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	11,2	11,3	11,6	11,8	11,7	11,1
på nationella program	15,4	14,6	14,5	14,3	14,0	13,3
på högskoleförberedande program	22,9	22,0	21,6	21,3	20,7	19,8
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	15 667	15 736	15 805	15 826	15 560	15 182
varav antal elever i år 2	13 883	14 728	14 778	15 115	14 894	14 581
varav antal elever i år 3	13 478	13 971	14 837	15 003	15 101	14 944
Totalt antal elever samtliga år	43 028	44 435	45 420	45 944	45 555	44 707
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	54,2	54,4	54,7	55,2	55,4	55,2
Andel (%) män	45,8	45,6	45,3	44,8	44,6	44,8
Andel (%) svensk bakgrund	66,9	65,5	65,0	64,8	64,2	63,2
Andel (%) utländsk bakgrund	33,1	34,5	35,0	35,2	35,8	36,8
Andel (%) offentlig huvudman	75,8	75,3	74,7	73,9	72,7	71,7
Andel (%) enskild huvudman	24,2	24,7	25,3	26,1	27,3	28,3
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	23,4	22,6	21,7	20,9	20,6	20,3
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	76,6	77,4	78,3	79,1	79,4	79,7

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 83 procent som läsåret 2022/23 läser *naturvetenskap*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningen *naturvetenskap och samhälle* vilken läses av 17 procent av eleverna.

Tabell 151. Elever med registrerad inriktning i år 3 på naturvetenskapsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	13 032	13 528	14 317	14 505	14 650	14 465
Andel av eleverna i år 3	96,7	96,8	96,5	96,7	97,0	96,8
Naturvetenskap antal elever	10 832	11 165	11 797	12 062	12 111	12 058
Andel (%) av eleverna	83,1	82,5	82,4	83,2	82,7	83,4
Andel (%) av kvinnorna	80,9	80,6	79,7	80,8	80,4	81,3
Andel (%) av männen	85,7	84,8	85,7	86,0	85,4	86,0
Naturvetenskap och samhälle antal elever	2 200	2 363	2 520	2 443	2 539	2 407
Andel (%) av eleverna	16,9	17,5	17,6	16,8	17,3	16,6
Andel (%) av kvinnorna	19,1	19,4	20,3	19,2	19,6	18,7
Andel (%) av männen	14,3	15,2	14,3	14,0	14,6	14,0

Tabell 152. Naturvetenskapsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	183	185	185	185	180	182
Antal skolenheter som har programmet i år 1	388	404	408	414	424	426
varav offentlig huvudman	269	280	279	285	284	288
varav enskild huvudman	119	124	129	129	140	138

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 426 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet kontinuerligt ökat. Spridningen i landet har varit stabil de senaste åren men har det år minskat något. Antalet kommuner som ger programmet ges idag i 182 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har även de gått till ett annat högskoleförberedande program, 5 procent.

Tabell 153. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför naturvetenskapsprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	13 940	14 639	14 690	14 918	15 027	14 811
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	91,3	91,7	92,0	93,7	92,8	92,3
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	5,2	5,3	5,2	4,4	4,6	4,8
Bytt till yrkesprogram	1,2	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,3	2,0	1,8	0,8	1,4	1,8
Efter två år						
Elever kvar på samma program	90,9	91,4	92,1	92,4	91,9	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	6,1	5,8	5,8	4,9	5,2	
Bytt till yrkesprogram	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2	
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,7	1,6	1,0	1,4	1,7	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	82,7	83,7	84,5	85,9		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 154. Genomströmning för nybörjarelever på naturvetenskapsprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	13 360	13 630	13 940	14 639	14 690	14 918
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	4,4	4,4	4,1	4,3	4,7	5,5
...slutfört med examen från samma program	76,0	77,3	78,6	79,3	79,9	80,4
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	80,1	81,0	81,9	82,6	83,0	83,2
...efter fyra år	86,7	86,9	87,8	88,2	87,8	
...efter fem år	87,1	87,4	88,1	88,6		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	80,6	82,2	82,3	83,4	84,3	83,8
...är män	79,4	79,5	81,3	81,7	81,4	82,5
...har svensk bakgrund	83,7	85,0	85,4	86,3	86,8	87,4
...har utländsk bakgrund	71,7	72,0	74,0	75,0	75,5	74,5
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	80,4	81,6	82,4	83,0	83,1	83,6
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	78,9	79,0	80,3	81,6	82,5	82,2
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	72,9	72,3	74,8	74,8	74,5	72,4
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	82,9	84,1	84,4	85,4	85,8	86,3

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 83 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 80 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 86 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 155. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på naturvetenskapsprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	12 093	12 425	12 862	13 763	13 946	14 095
Andel (%) med examen	93,4	93,9	94,2	93,7	93,4	92,6
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	6,6	6,2	5,8	6,3	6,6	7,4
Genomsnittlig betygspoäng	15,8	15,9	16,0	16,1	16,0	16,0
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	94,3	94,8	95,0	94,2	94,4	93,2
Andel (%) av män	92,4	92,8	93,3	93,1	92,2	91,9
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	97,0	97,1	97,3	97,3	96,8	96,5
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	85,4	86,5	87,6	86,7	86,9	84,8
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	93,6	94,3	94,6	94,1	93,4	93,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	93,0	92,6	93,0	92,6	93,6	91,4
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	87,6	87,9	89,4	88,4	87,6	84,3
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	95,4	95,8	95,8	95,5	95,3	94,8

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 93 procent som slutförde med examen. Andelen elever som slutförde programmet med examen har varit stabil de senaste sex åren.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 79 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 10 procent är etablerade på arbetsmarknaden.

Tabell 156. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Högskoleförberedande program	49 327	26 975	22 352	20,7	19,4	22,3	58,2	60,6	55,4
Naturvetenskapsprogrammet	11 218	5 984	5 234	9,6	9,1	10,1	78,6	80,2	76,8
Naturvetenskap	9 045	4 748	4 297	8,4	8,3	8,6	80,8	82,1	79,4
Naturvetenskap och samhälle	1 838	1 070	768	15,6	13,2	19	67,8	71,7	62,5

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *naturvetenskap*, 82 procent. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *naturvetenskap och samhälle*, 19 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 55 procent kvinnor. Andelen har ökat något sedan 2017. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *naturvetenskap*, 81 procent respektive 86 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 84 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 83 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av männen var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 32 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 28 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2017 vilket även gäller andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 82 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och

83 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 37 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 33 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 87 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 75 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 97 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 85 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 80 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 77 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 86 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 72 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 84 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om naturvetenskapsprogrammet

Naturvetenskapsprogrammet är ett populärt program som många elever väljer för den bredd av möjligheter till olika högskolestudier det ger efter gymnasieexamen. Vid kontakter med skolor i referensverksamheten framför både lärare och elever ett behov av tät kontakt med högskolor och universitet. Möjligheten att forma kontinuerliga kontakter med högre utbildning ser olika ut i landet, bland annat på grund av geografiska avstånd.

Lärare och elever inom Skolverkets referensverksamhet upplever att den naturvetenskapliga ämnesuppdelningen leder till att de enskilda ämnena prioriteras framför en naturvetenskaplig helhet. Det centrala innehållet är ofta detaljerat och disciplincentrerat, särskilt i den första kursen inom varje ämne. Lärare och elever berättar också att gymnasiearbetet ofta är lågt prioriterat i förhållande till andra kurser i slutet av utbildningen.

Matematiken har en avgörande roll inom naturvetenskap. Ämnesplanen för matematik genomgick under 2021 en översyn för att underlätta för djupinläring.

Samhällsvetenskapsprogrammet

Efter examen från samhällsvetenskapsprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom ett brett samhällsvetenskapligt område. Programmet har tre inriktningar: *beteendevetenskap, samhällsvetenskap samt medier, information och kommunikation.*

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 22 146 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 64 688 elever som läser på. Förstahandssökande till samhällsvetenskapsprogrammet har sedan 2017 ökat från 16,8 till 17,9 år 2022. Programmet, som länge har varit det största, behåller sin plats som även detta läsår då förstaårseleverna utgör 19,4 procent av samtliga förstaårselever på nationella program.

Tabell 157. Elever på samhällsvetenskapsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	19 508	20 841	22 156	22 272	22 710	22 984
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	16,8	16,7	17,8	17,8	18,2	17,9
Antal nybörjarelever i år 1	17 632	18 519	19 709	20 203	20 854	21 005
Andel (%) nybörjare	93,4	94,4	94,7	95,4	95,7	95,3
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	240,5	244,0	244,6	246,0	245,1	243,3
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	13,6	14,1	15,4	15,9	16,4	16,2
på nationella program	18,6	18,3	19,2	19,2	19,6	19,4
på högskoleförberedande program	27,7	27,6	28,5	28,5	29,0	28,9
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	18 973	19 722	20 892	21 245	21 867	22 146
varav antal elever i år 2	18 137	18 677	19 354	20 615	21 034	21 443
varav antal elever i år 3	18 328	18 311	18 843	19 700	20 711	21 099
Totalt antal elever samtliga år	55 438	56 710	59 089	61 560	63 612	64 688
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	63,6	64,2	64,4	65,2	65,6	65,8
Andel (%) män	36,4	35,8	35,6	34,8	34,4	34,2
Andel (%) svensk bakgrund	75,4	75,2	75,1	75,3	75,0	74,5
Andel (%) utländsk bakgrund	24,6	24,8	24,9	24,7	25,0	25,5
Andel (%) offentlig huvudman	71,3	71,0	70,6	69,5	68,2	67,1
Andel (%) enskild huvudman	28,7	29,0	29,4	30,5	31,8	32,9
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	38,6	37,5	36,4	35,1	33,9	32,8
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	61,4	62,5	63,6	64,9	66,1	67,2

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 65 procent som läsåret 2022/23 läser *beteendevetenskap*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *samhällsvetenskap* som läses av 30 procent av eleverna samt *medier, information och kommunikation* som läses av 6 procent.

Tabell 158. Elever med registrerad inriktning i år 3 på samhällsvetenskapsprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	18 256	18 202	18 714	19 592	20 611	20 970
Andel av eleverna i år 3	99,6	99,4	99,3	99,5	99,5	99,4
Beteendevetenskap antal elever	10 316	10 714	11 145	11 737	12 778	13 522
Andel (%) av eleverna	56,5	58,9	59,6	59,9	62,0	64,5
Andel (%) av kvinnorna	60,6	62,1	63,7	64,0	67,0	70,1
Andel (%) av männen	49,5	53,0	52,3	52,4	52,7	53,4
Medier, information och kommunikation antal elever	1 514	1 297	1 174	1 204	1 246	1 151
Andel (%) av eleverna	8,3	7,1	6,3	6,1	6,0	5,5
Andel (%) av kvinnorna	7,9	7,2	6,0	6,0	5,7	5,0
Andel (%) av männen	9,0	7,0	6,8	6,5	6,7	6,6
Samhällsvetenskap antal elever	6 426	6 191	6 395	6 651	6 587	6 297
Andel (%) av eleverna	35,2	34,0	34,2	33,9	32,0	30,0
Andel (%) av kvinnorna	31,5	30,7	30,4	30,1	27,3	25,0
Andel (%) av männen	41,5	40,0	40,9	41,1	40,6	40,1

Tabell 159. Samhällsvetenskapsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	194	188	189	188	186	187
Antal skolenheter som har programmet i år 1	483	472	476	479	494	520
varav offentlig huvudman	305	298	298	290	295	318
varav enskild huvudman	178	174	178	189	199	202

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 520 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet varierat men 2022 har antalet ökat. Spridningen i landet har sedan 2017 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Programmet finns idag i 187 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 94 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 2 procent, eller ett yrkesprogram, 2 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har även de antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, 2 procent, eller ett yrkesprogram, 2 procent.

Tabell 160. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför samhällsvetenskapsprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	17 424	17 632	18 519	19 709	20 203	20 854
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	92,4	93,3	93,6	94,5	94,6	93,8
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	2,6	2,4	2,2	2,3	1,9	2,4
Bytt till yrkesprogram	2,8	2,4	2,3	2,3	2,1	2,0
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,1	1,7	1,6	0,9	1,3	1,7
Efter två år						
Elever kvar på samma program	91,9	92,7	93,6	93,5	93,7	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	2,7	2,5	2,3	2,4	2,1	
Bytt till yrkesprogram	3,0	2,5	2,5	2,4	2,2	
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,3	2,1	1,5	1,6	1,9	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	82,0	83,1	85,2	85,3		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 161. Genomströmning för nybörjarelever på samhällsvetenskapsprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	17 746	17 130	17 424	17 632	18 519	19 709
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,3	6,8	6,3	6,5	5,4	6,6
...slutfört med examen från samma program	73,5	74,6	75,7	76,6	79,8	78,6
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	75,8	77,0	77,8	78,5	81,7	80,5
...efter fyra år	80,6	81,2	81,9	82,5	85,1	
...efter fem år	81,0	81,5	82,3	82,8		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	79,1	80,5	81,0	82,0	84,5	83,4
...är män	70,0	70,8	71,8	72,3	76,5	75,0
...har svensk bakgrund	79,7	80,4	81,0	82,1	84,8	83,8
...har utländsk bakgrund	62,1	65,1	66,9	66,9	71,5	69,3
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	76,8	77,7	78,5	78,8	81,4	80,3
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	72,8	75,2	75,9	77,8	82,2	81,0
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,8	72,3	71,6	72,8	76,1	73,5
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	80,2	80,4	81,9	82,7	85,2	84,4

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 81 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 76 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 85 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 162. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på samhällsvetenskapsprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	16 546	16 231	16 313	16 699	17 828	18 780
Andel (%) med examen	90,9	90,2	91,3	91,2	92,7	91,3
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	9,1	9,8	8,7	8,8	7,3	8,7
Genomsnittlig betygspoäng	14,4	14,4	14,5	14,5	14,7	14,7
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	93,0	92,9	93,4	93,4	94,2	93,2
Andel (%) av män	87,2	85,4	87,4	86,9	89,7	87,5
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	93,3	92,9	93,7	93,8	94,9	93,8
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	82,0	80,8	83,3	82,6	85,5	83,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	91,5	90,8	91,7	91,3	92,5	91,1
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	89,2	88,7	90,2	91,0	93,0	91,7
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	87,2	86,3	87,1	87,1	88,1	86,5
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	93,3	92,7	93,8	93,6	95,3	93,8

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 91 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har varit stabil sedan elever slutförde programmet 2017 av vilka 91 procent slutförde programmet med examen.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 52 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 26 procent är etablerade på arbetsmarknaden.

Tabell 163. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Högskoleförberedande program	49 327	26 975	22 352	20,7	19,4	22,3	58,2	60,6	55,4
Samhällsvetenskapsprogrammet	14 962	9 808	5 154	25,8	23,6	29,9	52,1	57,2	42,4
Beteendevetenskap	8 282	5 620	2 662	29,4	26,5	35,5	48	54,1	35,1
Medier, info o. kommunikation	1 420	986	434	26,4	24,9	29,7	46,9	51,7	35,9
Samhällsvetenskap	5 203	3 168	2 035	20	18,3	22,7	59,8	64,2	53

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *samhällsvetenskap*, 64 procent. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *beteendevetenskap*, 36 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 66 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2017. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *beteendevetenskap*, 70 procent respektive 53 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 83 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 75 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av männen var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 39 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 33 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något jämfört med 2017 medan andelen fristående skolenheter har varit ungefär densamma.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 81 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 80 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 26 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat något sedan 2017 då den var 25 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 84 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 69 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 83 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 67 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 61 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 84 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 74 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 87 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om samhällsvetenskapsprogrammet

Det samhällsvetenskapliga programmet är gymnasieskolans största program. Elevtillströmningen är stabil. Det har inte skett några strukturella förändringar av programmet sedan den förra uppföljningen. Samhällsvetenskapsprogrammet är det program av de högskoleförberedande programmen som finns i flest kommuner. Programmet har tre inriktningar, beteendevetenskap, medier, information och kommunikation samt samhällsvetenskap. Flest elever studerar inom inriktningen beteendevetenskap, där kvinnor utgör en övervägande del av eleverna. Andelen elever som har fått godkänt i kursen matematik 1b har minskat något jämfört med förra mätningen. Även andel elever som fått godkänt på gymnasiearbetet har minskat något. Inom programmet varierar gymnasiearbetets karaktär beroende på inriktning. Inom inriktningen medier, information och kommunikation kan gymnasiearbetet redovisas mer praktiskt än på de andra

inriktningarna. Genom referensverksamheten har det framgått att gymnasiearbetet anses ge en bra förberedelse inför högskolestudier men det framkommer även att både elever och lärare rapporterar att gymnasiearbetet bidrar till hög arbetsbelastning och stress.

Teknikprogrammet

Efter examen från teknikprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst teknik- och naturvetenskap men även inom andra områden. Programmet har fem inriktningar: *design och produktutveckling, informations- och medieteknik, produktionsteknik, samhällsbyggande och miljö* samt *teknikvetenskap*.

Elever på programmet

Hösten 2022 var det 10 258 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 31 587 elever som läser på programmet. Andelen förstahandssökande till teknikprogrammet ökade under flera år och nådde år 2017 9,6 procent av de sökande till ett nationellt program. Sedan dess har söktrycket minskat och vid antagningen 2022 var det i 8,4 procent av de förstahandssökande som hade valt teknikprogrammet. Andel elever i första året på programmet i relation till övriga nationella program har minskat något sedan år 2017, till 9 procent för läsåret 2022/23.

Tabell 164. Elever på teknikprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	11 113	11 883	11 426	11 526	11 385	10 849
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	9,6	9,5	9,2	9,2	9,1	8,4
Antal nybörjarelever i år 1	9 655	10 154	10 037	10 446	10 226	9 794
Andel (%) nybörjare	95,1	94,6	94,9	96,2	95,9	95,9
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	244,6	247,4	248,9	249,8	250,1	248,0
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	7,4	7,8	7,8	8,1	8,1	7,5
på nationella program	10,1	10,1	9,8	9,8	9,6	9,0
på högskoleförberedande program	15,0	15,2	14,5	14,6	14,3	13,4
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	10 270	10 873	10 624	10 899	10 729	10 258
varav antal elever i år 2	9 394	9 552	10 136	10 056	10 336	10 086
varav antal elever i år 3	8 447	9 330	9 504	10 164	9 995	10 243
Totalt antal elever samtliga år	28 111	29 755	30 264	31 119	31 060	30 587
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	16,7	17,4	18,3	19,2	19,2	18,9
Andel (%) män	83,3	82,6	81,7	80,8	80,8	81,1
Andel (%) svensk bakgrund	80,6	79,2	78,3	77,8	77,0	75,4
Andel (%) utländsk bakgrund	19,4	20,8	21,7	22,2	23,0	24,6
Andel (%) offentlig huvudman	71,8	70,9	70,7	70,2	69,6	69,1
Andel (%) enskild huvudman	28,2	29,1	29,3	29,8	30,4	30,9
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	30,2	28,7	27,3	26,3	25,7	25,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	69,8	71,3	72,7	73,7	74,3	75,0

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 36 procent som läsåret 2022/23 läser *informations- och medieteknik*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *design och produktutveckling* som läses av 24 procent av eleverna, *teknikvetenskap* som läses av 22 procent, *samhällsbyggande och miljö* som läses av 12 procent samt *produktionsteknik* som läses av 7 procent av eleverna.

Tabell 165. Elever med registrerad inriktning i år 3 på teknikprogrammet

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	8 434	9 330	9 501	10 120	9 951	10 213
Andel av eleverna i år 3	99,8	100	100	99,6	99,6	99,7
Design och produktutveckling antal elever	1 938	2 082	2 208	2 412	2 328	2 419
Andel (%) av eleverna	23,0	22,3	23,2	23,8	23,4	23,7
Andel (%) av kvinnorna	36,3	32,8	32,5	33,8	33,2	36,0
Andel (%) av männen	20,3	20,3	21,3	21,5	21,0	20,6
Informations- och medieteknik antal elever	3 293	3 756	3 631	3 816	3 516	3 648
Andel (%) av eleverna	39,0	40,3	38,2	37,7	35,3	35,7
Andel (%) av kvinnorna	19,0	18,9	18,2	18,2	17,1	17,7
Andel (%) av männen	43,1	44,4	42,3	42,2	39,7	40,2
Produktionsteknik antal elever	506	635	641	648	694	701
Andel (%) av eleverna	6,0	6,8	6,7	6,4	7,0	6,9
Andel (%) av kvinnorna	5,6	7,5	7,2	7,2	5,7	5,3
Andel (%) av männen	6,1	6,7	6,7	6,2	7,3	7,3
Samhällsbyggande och miljö antal elever	978	955	1 086	1 152	1 218	1 234
Andel (%) av eleverna	11,6	10,2	11,4	11,4	12,2	12,1
Andel (%) av kvinnorna	22,0	20,1	22,8	21,9	25,0	22,6
Andel (%) av männen	9,5	8,3	9,1	8,9	9,2	9,5
Teknikvetenskap antal elever	1 719	1 902	1 935	2 092	2 195	2 211
Andel (%) av eleverna	20,4	20,4	20,4	20,7	22,1	21,6
Andel (%) av kvinnorna	17,0	20,7	19,2	18,9	19,0	18,5
Andel (%) av männen	21,1	20,3	20,6	21,1	22,8	22,4

Tabell 166. Teknikprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	160	161	160	161	157	158
Antal skolenheter som har programmet i år 1	285	303	299	304	295	291
varav offentlig huvudman	194	204	198	199	190	186
varav enskild huvudman	91	99	101	105	105	105

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 291 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet varierat. Spridningen i landet har sedan 2017 varit jämn i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har varit nästan oförändrad. Det senaste läsåret ges programmet 158 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 4 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, 4 procent, eller ett yrkesprogram, 3 procent.

Tabell 167. Andel (procent) elever som avbryter, byter från samt slutför teknikprogrammet

	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020	Nyborjare 2021
Antal nyborjarelever	9 708	9 655	10 154	10 037	10 446	10 226
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	90,9	91,5	92,2	93,2	93,4	92,7
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	4,3	4,1	3,9	3,5	3,4	3,9
Bytt till yrkesprogram	3,7	3,2	2,9	2,7	2,6	2,5
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
Ej registrerad i gymnasieskolan	0,9	1,1	0,9	0,5	0,5	0,9
Efter två år						
Elever kvar på samma program	89,3	89,8	91,2	91,6	91,7	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	4,7	4,7	4,3	3,8	3,8	
Bytt till yrkesprogram	4,2	3,6	3,2	3,0	2,9	
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,7	1,8	1,2	1,5	1,6	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studie-bevis om 2500 poäng	81,3	81,9	83,6	84,6		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 168. Genomströmning för nybörjarelever på teknikprogrammet

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	8 502	8 809	9 708	9 655	10 154	10 037
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,8	7,0	7,1	6,5	6,5	7,4
...slutfört med examen från samma program	72,6	73,4	74,4	75,5	77,2	77,3
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	75,6	76,2	77,0	77,9	79,2	79,6
...efter fyra år	81,5	81,5	82,3	83,1	84,0	
...efter fem år	82,1	82,1	82,8	83,8		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	82,1	82,5	82,2	82,4	83,8	84,6
...är män	74,4	75,0	76,0	77,0	78,1	78,4
...har svensk bakgrund	78,0	78,5	79,5	80,9	82,3	82,9
...har utländsk bakgrund	63,7	64,3	65,0	64,9	66,5	66,1
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	76,5	77,7	78,2	78,4	79,8	80,3
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	73,1	72,3	73,8	76,6	77,8	77,8
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,7	69,1	70,1	70,1	70,1	70,9
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	79,6	79,7	80,4	81,3	83,3	83,0

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2019 är det 80 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2014 av vilka 76 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 85 procent för de som påbörjade utbildningen 2019.

Tabell 169. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på teknikprogrammet

	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021	Avgångna 2022
Antal elever	7 462	7 765	8 591	8 774	9 396	9 335
Andel (%) med examen	90,0	90,3	90,3	90,9	90,9	90,1
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	10,0	9,7	9,7	9,1	9,1	9,9
Genomsnittlig betygspoäng	14,2	14,4	14,4	14,5	14,6	14,6
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	94,6	95,7	94,3	94,3	94,6	94,3
Andel (%) av män	89,2	89,1	89,5	90,2	90,1	89,1
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	92,2	92,2	92,4	93,1	93,3	92,9
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	79,5	80,8	80,5	82,3	82,0	79,3
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	89,8	90,6	90,5	90,8	90,4	89,9
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	90,7	89,5	89,7	91,3	92,3	90,8
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	84,9	85,2	85,7	86,5	86,0	84,3
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,5	92,5	92,4	92,6	93,1	92,3

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2022, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 90 procent som slutförde med examen. Andelen är densamma jämfört med de elever som slutförde programmet med examen år 2017.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 62 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 21 procent är etablerade på arbetsmarknaden.

Tabell 170. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Högskoleförberedande program	72 811	36 582	36 229	32,7	26,7	38,9	42,3	48,7	35,8
Teknikprogrammet	6 339	1 095	5 244	20,6	15,2	21,7	61,6	72,5	59,3
Design och produktutveckling	1 472	411	1 061	22,4	14,1	25,5	57,6	71,5	52,2
Informations- och medieteknik	2 520	187	2 333	21,8	22,5	21,8	56,2	61,5	55,7
Produktionsteknik	484	81	403	27,5	17,3	29,5	61,4	72,8	59,1
Samhällsbyggande och miljö	578	202	376	22	15,3	25,5	63,1	75,2	56,6
Teknikvetenskap	1 279	214	1 065	12,8	9,8	13,4	76,1	81,3	75

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *teknikvetenskap*, 81 procent. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *produktionsteknik*, 30 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 19 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 17 procent. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 36 procent, att läsa inriktningen *design och produktutveckling* medan männen på programmet i störst utsträckning, 40 procent, läser inriktningen *informations- och medieteknik*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 85 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 78 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av männen var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 36 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 31 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2017. Antalet fristående skolenheter har varit jämnt de senaste tre åren.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 78 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 80 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 25 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 19 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 83 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 66 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 80 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 75 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 70 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 83 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 71 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2022 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 84 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om teknikprogrammet

Teknikprogrammet behåller sin position som det fjärde största högskoleförberedande programmet, även om intresset för både naturvetenskap och teknik har minskat något generellt jämfört med de samhällsvetenskapliga och estetiska programmen.

I möten och samtal med referensskolor och andra huvudmän ges bilden av ett spännande, varierat och inspirerande program. Ett återkommande önskemål är dock att hållbarhet behöver genomsyra programmet ytterligare samt att programmering bör ingå för alla elever. I samband med att ämnesbetyg införs i gymnasieskolan har en del ändringar i programstruktur beslutats för teknikprogrammet. Naturkunskap införs som gymnasiegemensamt ämne och teknikämnet ökar i omfattning. Detta innebär samtidigt att programfördjupningen minskar. Genom förändringen garanteras nu även teknikeleverna det naturvetenskapliga innehållet i sexualitet, samtycke och relationer. Utökningen av teknikämnet betyder att alla elever kommer att läsa två nivåer om 100 poäng i ämnet, till skillnad mot dagens kurs på 150 poäng, vilket innebär att eleverna ges möjlighet till fördjupning i sitt huvudämne. För de elever som väljer inriktningen teknikvetenskap föreslås även nivå 3 bli obligatoriskt.

Innehållet i inriktningar och programfördjupning remitteras under året och beslut är därför inte fattats ännu. Inriktningen *produktionsteknik* föreslås få tre nya ämnen som ersätter tidigare yrkesämnen och som bättre ska förbereda eleverna för fortsatta högskolestudier. För inriktningen *informations- och medieteknik* föreslås ett nytt ämne, informationsteknik, ersätta dator- och kommunikationsteknik, även det för att tydligare koppla inriktningen till högskola. Inriktningen *design- och produktutveckling* föreslås få ett nytt ämne, bild och visualisering, som ska ersätta bild och cad för att förstärka elevernas kunskaper i visualisering inom designområdet. I de ämnesplaner som nu remitteras föreslås även inslag av programmering i teknikämnet, ett nytt valbart ämne artificiell intelligens samt förstärkningar av hållbarhet och digitalisering på hela programmet.

Vidareutbildning – tekniskt fjärde år

Efter examen från teknikprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst teknik- och naturvetenskap men även inom andra områden. Programmet har fem inriktningar: *design och produktutveckling*, *informations- och medieteknik*, *produktionsteknik*, *samhällsbyggande och miljö* samt *teknikvetenskap*.

Elever och skolenheter

Hösten 2022 var det 459 elever som påbörjade ett fjärde tekniskt år vilket är en ökning jämfört med föregående läsår. Den av profilerna som läses av flest elever är informationsteknik, som lästes av 219 elever. Den profil som läses av det minsta antalet elever är produktionsteknik.

Tabell 171. Elever på fjärde tekniskt år, redovisade efter profil

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt	449	378	403	395	418	459
däruv profil:						
Design och produktutveckling	89	59	72	74	76	82
Informationsteknik	164	169	167	161	168	219
Produktionsteknik	100	72	84	78	108	75
Samhällsbyggande	96	78	80	82	66	83

Källa: Gymnasieskolan, Elever som läser gymnasieingenjörsutbildning, tabell 5F för läsåren 2016/17–2021/22.

Det är övervägande män på utbildningen och dessa väljer i störst utsträckning att läsa profilen *informationsteknik*. Kvinnorna väljer i störst utsträckning att läsa profilen *design- och produktutveckling*.

Tabell 172. Elever på fjärde tekniskt år, redovisade efter profil och kön

	2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22		2022/23	
	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män
Totalt	60	389	46	332	56	347	66	329	66	352	56	403
därav profil:												
Design och produktutveckling	13	76	13	46	15	57	24	50	23	53	22	60
Informationsteknik	10	154	11	158	12	155	6	155	19	149	11	208
Produktionsteknik	12	88	2	70	11	73	6	72	8	100	6	69
Samhällsbyggande	25	71	20	58	18	62	30	52	16	50	17	66

Källa: Gymnasieskolan, Elever som läser gymnasieingenjörsutbildning, tabell 5F för läsåren 2016/17–2021/22.

Utbildningarna ges av 39 olika huvudmän, varav 25 är offentliga.

Tabell 173. Antal skolenheter med elever på fjärde tekniskt år per typ av huvudman

	Läsår	Läsår	Läsår	Läsår	Läsår	Läsår
	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Totalt	49	37	34	33	39	39
Offentlig huvudman	40	28	26	24	25	25
därav profil:						
Design och produktutveckling	12	10	9	10	10	11
Informationsteknik	22	16	13	13	11	13
Produktionsteknik	14	11	10	11	13	11
Samhällsbyggande	6	5	4	5	5	6
Enskild huvudman	9	9	8	9	14	14
därav profil:						
Design och produktutveckling	2	2	1	1	1	1
Informationsteknik	4	4	5	5	10	10
Produktionsteknik	1	1	1	2	3	2
Samhällsbyggande	3	3	2	2	1	1

En skolenhet kan ge mer än en profil, därmed är summan av profiler fler än antalet skolenheter.

Det har skett en markant ökning av antalet fristående skolenheter som ger profilen informationsteknik sedan år 2017. Ökningen har främst skett hos en och samma huvudman.

Tabell 174. Antal skolkommuner med elever på fjärde tekniskt år

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Totalt	42	33	32	31	33	35
därav profil:						
Design och produktutveckling	14	12	10	11	11	12
Informationsteknik	25	20	18	18	19	21
Produktionsteknik	15	12	11	13	16	13
Samhällsbyggande	9	8	6	7	6	7

En kommun kan ge mer än en profil, därmed är summan av profiler fler än antalet skolkommuner.

Resultat och genomströmning

Det är 428 elever som har erhållit en examen från utbildningen läsåret 2021/22. Att antalet som uppnår en examen är större än antalet inskrivna beror på att ungefär 80 elever har tagit examen från utbildningen i juni 2022 men inte varit inskrivna 15 oktober 2021. Antalet kvinnor som erhållit examen det senaste läsåret är 68. Antalet män som har erhållit examen är 360.

Tabell 175. Antal elever med examen per profil på fjärde tekniskt år

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal inskrivna elever	527	449	378	403	395	418*
Antal som uppnår examen	449	381	332	353	349	428
Antal kvinnor	62	47	38	51	59	68
Antal män	387	334	294	302	290	360
Antal med examen från...						
Design och produktutveckling	93	69	48	58	57	137
Informationsteknik	171	137	148	140	141	149
Produktionsteknik	110	92	68	83	77	85
Samhällsbyggande	75	83	68	72	74	57

*Cirka 80 elever har fått examen från utbildningen *design och produktutveckling*, utan att ha varit registrerade 15 oktober. Detta gör att antalet som uppnår examen från utbildningen, i den officiella statistiken, blir högre än antal inskrivna elever.

Källa: Gymnasieskolan, Betyg och studieresultat, tabell 1C för läsåren 2015/16–202/21.

Tabell 176. Andel (procent) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2020, tre år efter examen 2017.

Ungdomar med examen 2017	Totalt antal			Etablerad ställning 2020 (%)			Högskolestudier 2020 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Fjärde tekniskt år	444	62	382	45,7	35,5	47,4	35,4	45,2	33,8

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 5A för examensåret 2016/17.
Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Kommentar om vidareutbildningen med ett fjärde tekniskt år

Trenden med större skolenheter håller i sig genom att fler skolor utökar med ytterligare en profil. De nya skolor som ansöker om statsbidrag för att etablera vidareutbildningen finns framför allt inom profilen informationsteknik. Denna etablering fyller samtidigt en hel del geografiskt vita fläckar.

Året har till stor del överskuggats av den oro TE4-skolor uttrycker för en eventuell flytt av vidareutbildningen till yrkeshögskolan. Under nätverksträffar har utredaren för Framtidens yrkeshögskola träffat lärare, rektorer och det nationella programrådet. Skolor och råd har härigenom getts möjlighet att diskutera styrkor och utmaningar med vidareutbildningen. Flera lyfter vikten av att värna utbildningens kvalitet och att teknikprogrammet som helhet stärker sin attraktionskraft genom att möjliggöra ett fjärde tekniskt år efter studentexamen. Också elevperspektivet lyfts då yrkeshögskola inte uppfattas som teknikelevs förstahandsval. Däremot behöver antalet elever öka, bland annat genom fler kommunikationsinsatser. Utredningen Framtidens yrkeshögskola lämnar sitt betänkande i juni 2023.

I arbetet med ämnesbetyg kommer Skolverkets förslag till nya ämnen, programstruktur och behörighetsregler att remitteras senare under året. I förslaget har nya ämnen särskilt framskrivna för vidareutbildningen ersatt de resterande gymnasieämnen som även kan läsas inom ramen för den ordinarie gymnasieutbildningen. Innehållet i samtliga ämnesplaner har också säkrats för en SeQF-nivå 5²⁹. För att möta branschernas behov av nya yrkesroller, där kunskaper från olika områden ingår, föreslår Skolverket att profilernas utgångar på vidareutbildningen blir mer flexibla. Genom att låta branscherna genom det nationella programrådet föreslå rekommenderade ämneskombinationer för efterfrågade yrkesroller, kan vidareutbildningen snabbare och enklare möta arbetslivets behov.

²⁹ Sveriges referensram för kvalifikationer, se <https://www.myh.se/validering-och-seqf/seqf-sveriges-referensram-for-kvalifikationer> Gymnasieexamen och gymnasial vuxenutbildning är placerad på SeQF-nivå 4. Gymnasieingenjörsexamen är placerad på SeQF-nivå 5.

Redovisning per program – Introduktionsprogram

Introduktionsprogrammen ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program, eller leda till att de kan få ett arbete. Utbildningen på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan ska följa en plan som beslutas av huvudmannen. Planen för utbildningen ska innehålla syfte med utbildningen, utbildningens längd och utbildningens huvudsakliga innehåll³⁰. Skolverket erbjuder nätverk för att stödja huvudmännen i att utveckla sin styrning av introduktionsprogrammen och därmed skapa bättre möjligheter för elever att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning³¹. Sedan 2020 har Skolverket erbjudit processtöd i nätverksform i sju olika digitala nätverk. Hittills har utvecklingsgrupper från 95 huvudmän deltagit. Uppföljningar visar att en övervägande del av respondenterna anser att nätverket bidragit till utveckling av deras verksamhet.

Skolverket råd för introduktionsprogram har funnits sedan 2019 och under hösten 2022 tillsattes nya representanter för huvudmän och högskolor. Rådet har bland annat hjälpt myndigheten att förstå vilket stöd Skolverket kan ge huvudmän och verksamma i skolan att utveckla introduktionsprogrammen. Rådet har också lämnat synpunkter i samband med olika uppdrag som Skolverket har och hjälpt till med underlag till statliga utredningar. Vid ett första möte med de nya representanterna i rådet framkom att yrkesutbildning inom introduktionsprogrammen behöver utvecklas. Om och på vilket sätt yrkesutbildning erbjuds elever inom introduktionsprogrammen varierar stort i landet. Kartläggning av elevers kunskaper och planering mot elevernas mål är också något som beskrivs som svårt och därför behöver lyftas för samtal i rådet.

³⁰ Skollagen kap. 17 § 7

³¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/kurser-och-utbildningar/utveckla-gymnasieskolans-introduktionsprogram---styrning>

Individuellt alternativ

Individuellt alternativ syftar till att elever ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller arbetsmarknaden. Elever som läser individuellt alternativ ska erbjudas att läsa hela eller delar av kurser i gymnasieämnen om eleven har förutsättningar för det³². Rapporter visar att elever som läser individuellt alternativ är den grupp på introduktionsprogrammen som står längst ifrån behörighet och längst ifrån arbetsmarknaden³³.

Eleverna på programmet

Hösten 2022 ökade antalet nya elever på programmet återigen efter en mindre nedgång år 2020. Det var 6 923 nybörjarelever på programmet i år. Totalt är det under innevarande läsår 13 085 elever som läser på programmet. Majoriteten av eleverna är registrerade i år 1 på programmet.

³² Gymnasieförordning (2010:2039) kap. 6 § 6

³³ Skolverket (2019). *Introduktionsprogram, eleverna och deras sysselsättning efteråt*. Rapport 2019:484.

Tabell 177. Elever på individuellt alternativ

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Nybjörjarelever						
Antal nybjörjarelever i år 1	4 416	4 717	5 929	5 890	6 081	6 923
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	76,9	74,8	79,1	74,9	73,0	74,1
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	4,8	5,0	6,1	6,2	6,2	6,6
på introduktionsprogram	17,8	21,8	30,6	35,4	37,8	39,3
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	6 626	6 951	8 287	8 240	8 262	9 094
varav antal elever i år 2	2 178	2 301	2 406	2 715	2 718	2 591
varav antal elever i år 3	1 272	1 262	1 321	1 369	1 454	1 400
Totalt antal elever samtliga år	10 076	10 514	12 014	12 324	12 434	13 085
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	39,6	40,3	42,1	42,5	43,6	45,0
Andel (%) män	60,4	59,7	57,9	57,5	56,4	55,0
Andel (%) svensk bakgrund	59,1	58,4	55,0	57,1	59,9	61,8
Andel (%) utländsk bakgrund	40,9	41,6	45,0	42,9	40,1	38,2
Andel (%) offentlig huvudman	94,9	94,0	93,7	93,0	92,2	92,4
Andel (%) enskild huvudman	5,1	6,0	6,3	7,0	7,8	7,6
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,4	69,3	68,2	66,8	66,2	65,5
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	30,6	30,7	31,8	33,2	33,8	34,5

Tabell 178. Individuellt alternativs spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	222	221	229	230	235	236
Antal skolenheter som har programmet i år 1	340	334	379	353	353	363
varav offentlig huvudman	312	304	345	322	321	329
varav enskild huvudman	28	30	34	31	32	34

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1

Programmet finns idag på 363 skolenheter och i 236 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Av de 4 414 elever som påbörjade programmet 2017 är det 17 procent som har slutfört ett nationellt program med examen fem år senare. Ytterligare 5 procent har slutfört gymnasiestudier med ett studiebevis om minst 2 500 poäng. Andelen elever som har en examen från ett nationellt program efter fem år har ökat jämfört med 2016. Samtidigt är det en lika stor grupp som fortfarande befinner sig i gymnasieskolan efter sex år, knappt 3 procent.

Tabell 179. Genomströmning för nybörjarelever på individuellt alternativ

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	3 446	3 538	3 788	4 414	4 717	5 927
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	0,9	1,2	0,8	0,6	0,9	0,8
...efter fyra år	10,5	12,6	11,4	12,7	13,0	
...efter fem år	14,3	16,5	16,3	17,4		
Varav andel (%) som efter fem år erhållit studiebevis om minst 2500 poäng	5,0	4,7	5,2	4,9		
Varav andel (%) som efter sex år är kvar i gymnasieskolan	2,8	2,7	2,9	2,5		
Andel (%) med examen efter fem år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	13,6	14,4	16,9	18,0		
...är män	14,7	17,9	15,9	16,9		
...har svensk bakgrund	12,7	14,8	13,2	14,8		
...har utländsk bakgrund	17,4	19,5	21,4	21,3		
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	14,5	16,5	16,5	17,7		
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	10,6	14,8	13,4	12,2		
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	12,7	14,1	13,8	15,0		
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	17,3	20,1	20,4	19,9		

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 45 procent kvinnor. Andelen har ökat något sedan 2017. Av de elever som påbörjade studier på programmet 2017 var det 18 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 17 procent av männen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns idag på 363 skolenheter och i 236 skolkommuner. Det är 9 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 8 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2017 och andelen fristående skolenheter likaså vilka idag är 34 till antalet.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2017 var det 12 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen och 18 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Andelen elever som erhåller en examen är större idag för elever på offentlig jämfört med elever som började år 2014. Men eftersom andelen elever som läser hos en enskild huvudman är så pass liten kan andelen med examen förändras kraftigt från år till år.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 38 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen sjönk i år för tredje året i rad. Det är en större andel av eleverna med utländsk bakgrund, 21 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever med svensk bakgrund, 15 procent.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 35 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 31 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 20 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 15 procent.

Programinriktat val

Programinriktat val syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och ska så snart som möjligt kunna antas till det nationella programmet. Hemkommunen ansvarar för att alla elever som är behöriga till programinriktat val erbjuds programmet³⁴. Huvudmän beskriver utmaningar i att erbjuda ett allsidigt urval av de nationella program som kommunen anordnar eller erbjuder genom samverkansavtal och som de enligt skollagen är skyldiga att göra. De menar att dessa elever därmed tar platser från elever som är behöriga till programmet.

Eleverna på programmet

Hösten 2022 var det 7 951 elever som läste på programmet. Av dem var det 3 096 elever som påbörjade gymnasiestudier för första gången. Majoriteten av eleverna är registrerade i år 1 på programmet.

³⁴ Skollagen (2010:800) kap 17 § 16

Tabell 180. Elever på programinriktat val

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Nybjörjarelever						
Antal nybjörjarelever i år 1	2 544	2 546	2 830	2 676	2 807	3 096
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	131,2	131,8	132,1	126,2	127,3	128,8
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,7	3,0	3,6	3,2	3,2	3,2
på introduktionsprogram	10,2	12,9	18,0	18,3	19,7	19,2
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	3 822	4 125	4 859	4 263	4 314	4 447
varav antal elever i år 2	1 814	1 898	2 444	2 634	2 201	2 239
varav antal elever i år 3	1 117	1 147	1 206	1 630	1 575	1 265
Totalt antal elever samtliga år	6 753	7 170	8 509	8 527	8 090	7 951
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	45,7	42,6	43,6	45,5	48,8	51,5
Andel (%) män	54,3	57,4	56,4	54,5	51,2	48,5
Andel (%) svensk bakgrund	54,4	48,5	45,1	45,1	45,7	47,4
Andel (%) utländsk bakgrund	45,6	51,5	54,9	54,9	54,3	52,6
Andel (%) offentlig huvudman	69,5	64,3	65,2	63,8	64,4	62,0
Andel (%) enskild huvudman	30,5	35,7	34,8	36,2	35,6	38,0
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	77,1	76,0	74,2	72,7	72,2	70,8
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	22,9	24,0	25,8	27,3	27,8	29,2

Tabell 181. Programinriktat vals spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	176	170	181	189	181	182
Antal skolenheter som har programmet i år 1	477	493	554	569	576	561
varav offentlig huvudman	354	360	413	418	432	403
varav enskild huvudman	123	133	141	151	144	158

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 561 skolenheter i 182 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Av de elever 3 146 elever som påbörjade programmet 2019 är det 36 procent som har slutfört ett nationellt program med examen tre år senare.

Tabell 182. Genomströmning för nybörjarelever på programinriktat val

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	2 144	2 452	2 153	2 544	2 546	3 146
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	29,7	33,0	31,6	36,8	37,8	35,8
...efter fyra år	34,6	37,6	35,8	41,0	42,9	
...efter fem år	35,4	38,1	36,7	42,1		
Varav andel (%) som efter fem år erhållit studiebevis om minst 2500 poäng	14,1	12,7	12,9	11,8		
Varav andel (%) som efter sex år är kvar i gymnasieskolan	0,0	0,3	0,5	0,2		
Andel (%) med examen efter fem år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	33,7	36,5	36,2	44,6		
...är män	36,9	39,5	37,1	39,8		
...har svensk bakgrund	37,8	39,7	37,4	42,6		
...har utländsk bakgrund	29,8	34,5	35,1	41,2		
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	34,0	37,2	34,6	38,4		
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	39,2	40,1	41,2	50,1		
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	33,9	36,7	36,4	41,0		
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	40,2	42,5	37,9	44,9		

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 52 procent kvinnor.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns idag på 561 skolenheter i 182 skolkommuner. Det är 25 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 28 procent av eleverna läser hos dessa.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 53 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 29 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning.

Språkintroduktion

Språkintroduktion syftar till att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket vilket möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning³⁵. Att utveckla språkkunskaper står i fokus på detta program. Nyanlända elever som börjar på språkintroduktion ska få sina kunskaper kartlagda och bedömda. Resultatet av bedömningen ska ligga till grund för den individuella studieplanen³⁶. Skolverket erbjuder stöd till programmet på olika sätt. Inom de generella insatserna finns Samordnare för nyanländas lärande³⁷ samt Utveckling av gymnasieskolans introduktionsprogram – styrning³⁸ vilka båda syftar till att ge stöd att utveckla utbildning och undervisning så att fler elever får möjlighet att nå målen med sin utbildning. Två gånger per år samlar myndigheten de insatser som stödjer nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska i en insatslista³⁹.

Eleverna på programmet

Hösten 2022 fortsatte antalet elever på programmet att minska. Totalt är det under innevarande läsår 8 614 elever som läser på programmet. Majoriteten av eleverna är registrerade i år 1 på programmet. Programmet var under flera år det överlägset största introduktionsprogrammet, men sedan tre år tillbaka är det fler elever som läser individuellt alternativ än språkintroduktion.

³⁵ Skollagen kap 17 § 3

³⁶ Skollagen kap 17 § 14a

³⁷ Samordnare för nyanländas utbildning

³⁸ Utveckla gymnasieskolans introduktionsprogram-styrning

³⁹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/nyanlandas-utbildning/samordnare-for-nyanlandas-utbildning#skvtableofcontent7617>

Tabell 183. Elever på språkintröduktion

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Nyörjarelever						
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	57,3	61,6	63,4	63,3	67,7	70,2
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	14,5	9,8	6,6	4,7	4,0	4,0
på introduktionsprogram	54,3	42,9	33,2	27,0	24,1	23,6
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	20 248	13 689	8 989	6 289	5 270	5 450
varav antal elever i år 2	7 712	5 005	3 339	2 774	2 194	2 111
varav antal elever i år 3	4 225	4 187	2 503	1 784	1 388	1 053
Totalt antal elever samtliga år	32 185	22 881	14 831	10 847	8 852	8 614
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	23,1	27,9	38,6	43,0	44,5	45,3
Andel (%) män	76,9	72,1	61,4	57,0	55,5	54,7
Andel (%) svensk bakgrund	0,1	0,2	0,5	0,4	0,5	0,7
Andel (%) utländsk bakgrund	99,9	99,8	99,5	99,6	99,5	99,3
Andel (%) offentlig huvudman	14 751	7 196	1 929	1 116	980	1 999
Andel (%) enskild huvudman	93,7	92,9	94,0	95,7	96,5	97,0
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	6,3	7,1	6,0	4,3	3,5	3,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	73,7	75,1	76,7	78,4	78,7	76,4
Uppgift saknas (antal)	26,3	24,9	23,3	21,6	21,3	23,6
	24 908	15 770	7 884	4 754	3 862	4 531

Tabell 184. Språkin introduktions spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	241	239	228	215	211	214
Antal skolenheter som har programmet i år 1	412	391	341	291	276	272
varav offentlig huvudman	355	340	307	268	258	256
varav enskild huvudman	57	51	34	23	18	16

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Avslutad gymnasieutbildning

Av de 7 561 elever som påbörjade programmet 2017 är det 16 procent som har slutfört ett nationellt program med examen fem år senare. Ytterligare 5 procent har slutfört gymnasiestudier med ett studiebevis om minst 2 500 poäng. Andelen elever som har en examen från ett nationellt program efter fem år är densamma jämfört med kullen som påbörjade programmet 2014. Jämfört med föregående år är det en lite mindre grupp som fortfarande befinner sig i gymnasieskolan efter sex år, knappt 6 procent.

Tabell 185. Genomströmning för nybörjarelever på språkintröduktion

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	4 528	5 574	6 229	7 561	5 910	4 798
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
...efter fyra år	6,7	7,7	7,2	9,0	8,0	
...efter fem år	15,7	16,9	15,8	16,4		
Varav andel (%) som efter fem år erhållit studiebevis om minst 2500 poäng	3,8	4,5	3,9	4,6		
Varav andel (%) som efter sex år är kvar i gymnasieskolan	7,8	6,5	6,5	5,5		
Andel (%) med examen efter fem år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	16,4	18,4	17,5	18,7		
...är män	15,1	15,8	14,9	15,2		
...har svensk bakgrund	23,8	11,1	23,7	8,3		
...har utländsk bakgrund	15,7	16,9	15,9	16,4		
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	15,5	16,9	15,5	15,6		
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	34,0	17,1	21,7	26,8		
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	16,3	16,6	14,6	15,5		
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	23,8	29,7	28,1	28,4		

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 45 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan den stora tillströmningen av elever till programmet 2016. Av de elever som påbörjade studier på programmet 2017 var det 19 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 15 procent av männen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns idag på 272 skolenheter i 214 skolkommuner. Det är 6 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 4 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman var som störst 2018 då 7 procent av eleverna fick sin utbildning på en fristående skolenhet. Andelen fristående skolenheter var som störst 2017 då de utgjorde 14 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2017 var det 27 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen och även 16 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Andelen elever som erhåller en examen är större innevarande år jämfört med 2014. Eftersom andelen elever som läser hos en enskild huvudman är så pass liten förändras andelen med examen kraftigt från år till år.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är nästan uteslutande elever med utländsk bakgrund på programmet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 24 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Det finns ett stort antal elever på programmet vars föräldrars utbildningsbakgrund är okänd. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 28 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 16 procent.

Yrkesintroduktion

Yrkesintroduktion syftar till att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden. Det kan också leda till studier på ett yrkesprogram⁴⁰. I detta samarbetar många huvudmän med de nationella yrkesprogrammen, med vuxenutbildningen och med det lokala arbetslivet. En del erbjuder de nationella yrkespaketen, andra utformar egna lokala varianter. De nationella yrkespaketen har givit legitimitet och struktur åt undervisningen på yrkesintroduktion för elever som vill gå direkt mot ett yrke och inte vill göra en övergång till nationellt program⁴¹.

Eleverna på programmet

Hösten 2022 minskade antalet elever på programmet för tredje året i rad efter att ha ökat kontinuerligt sedan 2017. Totalt är det under innevarande läsår 7 648 elever som läser på programmet varav 2 307 är nybörjarelever. Majoriteten av eleverna är registrerade i år 1 på programmet.

⁴⁰ Skollagen kap. 17 § 5

⁴¹ Skolverket (2021). *Yrkespaket-i-gymnasieskolan*. Rapport 2021:1.

Tabell 186. Elever på yrkesintroduktion

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Nybjörjarelever						
Antal nybjörjarelever i år 1	2 328	2 235	2 616	2 461	2 307	2 538
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	86,5	84,3	83,0	79,2	79,4	82,8
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	3,1	3,4	3,5	3,3	3,0	3,0
på introduktionsprogram	11,7	15,0	17,6	19,0	18,4	17,9
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	4 363	4 795	4 755	4 422	4 023	4 146
varav antal elever i år 2	1 777	2 383	2 591	2 532	2 229	2 063
varav antal elever i år 3	1 229	1 284	1 727	1 787	1 804	1 439
Totalt antal elever samtliga år	7 369	8 462	9 073	8 741	8 056	7 648
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	30,9	27,8	29,5	32,7	36,5	38,8
Andel (%) män	69,1	72,2	70,5	67,3	63,5	61,2
Andel (%) svensk bakgrund	39,6	36,5	33,5	36,6	39,8	42,9
Andel (%) utländsk bakgrund	60,4	63,5	66,5	63,4	60,2	57,1
Andel (%) offentlig huvudman	68,6	70,1	70,6	68,3	66,6	65,6
Andel (%) enskild huvudman	31,4	29,9	29,4	31,7	33,4	34,4
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	78,6	77,9	77,2	76,5	74,8	73,5
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	21,4	22,1	22,8	23,5	25,2	26,5
Uppgift saknas (antal)	1 711	2 952	2 968	2 096	1 279	808

Tabell 187. Yrkesintroduktions spridning i landet, år 1

	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	177	174	176	166	155	155
Antal skolenheter som har programmet i år 1	368	370	397	373	350	356
varav offentlig huvudman	280	272	285	261	251	247
varav enskild huvudman	88	98	112	112	99	109

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Avslutad gymnasieutbildning

Av de 2 327 elever som påbörjade programmet 2017 är det 19 procent som har slutfört ett nationellt program med examen fem år senare. Ytterligare 6 procent har slutfört gymnasiestudier med ett studiebevis om minst 2 500 poäng. Andelen elever som har en examen från ett nationellt program efter fem år har ökat jämfört med första kullen som påbörjade programmet 2011. Gruppen som fortfarande befinner sig i gymnasieskolan efter sex år är ca 1 procent.

Tabell 188. Genomströmning för nybörjarelever på yrkesintroduktion

	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019
Antal nybörjarelever	1 899	1 991	2 041	2 327	2 235	2 603
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	6,6	6,9	9,2	8,1	8,8	8,0
...efter fyra år	14,5	14,9	16,2	17,0	18,2	
...efter fem år	16,1	17,2	18,5	19,3		
Varav andel (%) som efter fem år erhållit studiebevis om minst 2500 poäng	6,4	5,5	5,9	6,0		
Varav andel (%) som efter sex år är kvar i gymnasieskolan	1,1	1,0	1,0	1,3		
Andel (%) med examen efter fem år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	14,7	18,0	16,2	18,9		
...är män	16,8	16,8	19,8	19,4		
...har svensk bakgrund	15,6	16,8	15,0	17,1		
...har utländsk bakgrund	16,9	17,8	22,4	21,2		
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	14,2	15,4	15,3	17,7		
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	22,5	22,4	25,8	23,2		
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	14,7	17,2	17,3	19,0		
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	21,2	17,7	21,6	20,1		

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 39 procent kvinnor. Av de elever som påbörjade studier på programmet 2017 var det 19 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och även 19 procent av männen. Andelen som erhåller en examen har ökat för båda könen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns idag på 356 skolenheter i 155 skolkommuner. Det är 31 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 34 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något procentenheter sedan 2017, medan andelen elever som läser hos offentlig huvudman har minskat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 23 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen och 18 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Andelen elever som erhåller en examen är större idag för både offentlig och enskild huvudman jämfört med 2014.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 57 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen sjönk för andra året i rad. Det är 21 procent av eleverna med utländsk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet och 17 procent av eleverna med svensk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 27 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2017 då den var 21 procent. Det är 20 procent av eleverna vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet.

Bilaga: Förklaringar och definitioner

I de uppgifter som gäller ”Gymnasieskolan totalt” ingår samtliga programtyper. Kategorin yrkesprogram inkluderar, utöver de nationella yrkesprogrammen, även elever som läser riksrekryterande utbildningar med egna examensmål⁴². Riksrekryterande utbildningar med egna examensmål redovisas i ett eget avsnitt. Elever som läser särskild variant, spetsutbildning eller lärlingsutbildning särredovisas inte utan ingår i uppgiften för respektive program/inriktning.

Källor

I den programvisa redovisningen sammanfattas dels Skolverkets uppföljningsstatistik om elever på respektive program enligt Gy 2011, med utgångspunkt från rapporterade uppgifter om förstahandsval till gymnasieskolan och elevuppgifter per 15 oktober respektive år, dels Skolverkets statistik om betyg och studieresultat i gymnasieskolan respektive läsår samt uppgifter om etablering på arbetsmarknaden tre kalenderår efter slutförd gymnasieutbildning för examenskullen 2016/17⁴³.

Skolverkets referensskolor är skolor (skolenheter) som Skolverket samarbetar med för att få synpunkter på styrdokument och stödmaterial, idéer till fortsatt stöd och kunskap om hur programmen utvecklas i enlighet med examensmålen, programstrukturer, ämnesplaner och yrkesutgångar. Skolverket har även referensskolor för introduktionsprogrammen. Urvalet är av praktiska orsaker begränsat varför det inte är att betrakta som ett representativt urval.

Skolverkets nationella programråd finns för varje yrkesprogram. Diskussionerna som förs med programråden kan exempelvis handla om arbetsmarknadens behov eller innehållet i utbildningen. Ledamöterna har en tydlig anknytning till nationella arbetsgivar-, arbetstagar- och branschorganisationer med relevans för programmets yrkesområde. Även myndigheter som till exempel Arbetsförmedlingen, Elsäkerhetsverket och Socialstyrelsen finns representerade i programråden. *För de sex högskoleförberedande programmen finns inga nationella programråd.* Skolverket har dock ett egeninitierat råd för de högskoleförberedande programmen. Ledamöterna är representanter för lärosäten inom olika ämnesområden och representanter för Universitets- och högskolerådet (UHR), Universitetskanslers-ämbetet (UKÄ) och Sveriges Elevkårer. Här diskuteras exempelvis frågor som rör

⁴² Här ingår flygteknikutbildning, marinteknikutbildning, samiska näringar, sjöfartsutbildning, tågteknikutbildning och yrkesdansutbildning.

⁴³ Skolverkets statistik om förstahandssökande till gymnasieskolan samlas in från antagningskanslier och från de skolor som sköter sin egen antagning. Skolverkets statistik om gymnasieskolans elever hämtas från elevuppgifter som rapporteras in till Centrala studiestödsnämnden (CSN). Skolverkets statistik om genomströmning och studieresultat bygger på betygsuppgifter som huvudsakligen rapporteras in till Universitets- och högskolerådet (UHR) samt till viss del direkt till Statistiska centralbyrån (SCB).

högskoleförberedelse och gymnasiearbete. Det finns även ett nationellt råd för vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år samt Rådet för dansarutbildningen. Skolverket inrättade 2019 ett råd för introduktionsprogrammen vilket är rådgivande och kan vara vägledande när det gäller utveckling av introduktionsprogrammen. Rådet har också till uppgift att ge stöd åt myndigheten i uppföljning av programmen och i att ta fram beprövad erfarenhet och lärande exempel på området.

Elever på programmet

Förstahandssökande avser de elever som sökt ett aktuellt program i första hand. Uppgiften redovisas enbart för de nationella programmen. Andelen förstahandssökande räknas ut som kvoten mellan antalet förstahandssökande till det aktuella programmet och det totala antalet förstahandssökande till nationella program. Uppgifter om förstahandssökande samlas in i samband med den slutliga antagningen den 1 juli respektive år.

Prognos över antalet elever i gymnasieskolan baseras på övergången från grundskolan, genomsnittligt antal studieår i gymnasieskolan och den förväntade invandringen till Sverige. Det innebär att prognosen beskriver en sannolik utveckling under förutsättning att inga större förändringar görs av skolväsendet eller inträffar i samhället i övrigt.

Nybörjarelever i år 1 åsyftar dem som är registrerade i gymnasieskolans år 1 den 15 oktober eller närliggande vardag respektive år och som inte varit registrerade i gymnasieskolan tidigare, samt är högst 20 år det år de påbörjar sin gymnasieutbildning. Elever med tillfälliga personnummer, dvs. de som saknar personnummer t.ex. för att de är nyanlända eller har skyddad identitet, ingår inte i redovisningen av uppgifter om nybörjarelever. Beräkningen av andelen nybörjarelever utgår från uppgifter om elever i år 1 som har personnummer.

Elever i år 1 avser samtliga elever som är registrerade i år 1, dvs. både nybörjarelever och elever som tidigare varit registrerade i gymnasieskolan, och oavsett om eleverna har personnummer eller inte.

Genomsnittligt meritvärde avser elevers slutbetyg från grundskolans år 9. I beräkningen av genomsnittligt meritvärde per program i gymnasieskolan ingår de elever i år 1 som det finns uppgifter för och som har ett meritvärde som är större än 0 – dvs. de elever som har minst ett godkänt betyg. Meritvärdet beräknas som summan av elevens 16 bästa betyg. Under den beskrivna tidsperioden har betygsskalan i grundskolan förändrats. Detta medför ett tidsseriebrott mellan läsåren 2012/13 och 2013/14 i redovisningen, då majoriteten av eleverna i år 1 läsåret 2012/13 fått grundskolebetyg enligt tidigare betygsskala (G/VG/MVG) och majoriteten av eleverna i år 1 läsåret 2013/14 enligt den nya betygsskalan (F-A). Fr.o.m. läsåret 2013/14 ska elever som har godkänt betyg i moderna språk som språkval få söka till gymnasieskolan med ett meritvärde om 17 ämnen. I denna redovisning har vi inte inkluderat uppgifter om meritvärden om 17 ämnen

bland elever i gymnasieskolans år 1. Anledningen till detta är att insamlingarna inte alltid har hållit tillräcklig kvalitet.

Antalet lärlingar har från och med läsåret 2018/19 beräknats på elevuppgifter från CSN om antalet rapporterade lärlingar. Tidigare har antalet lärlingar på yrkesprogrammen utgått ifrån information om rekvirerade statsbidrag från Skolverket respektive hösttermin.

Svensk bakgrund anses de elever ha som är födda i Sverige och som har minst en förälder född i Sverige.

Utländsk bakgrund har elever som är födda utomlands eller elever som är födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Elever med okänd bakgrund exkluderas från redovisningen.

Föräldrarnas högsta utbildningsnivå redovisar den av elevens biologiska föräldrar som har högst utbildningsnivå. Till kategorin högst gymnasial räknas elever vars föräldrar har utbildning motsvarande grundskola eller gymnasieskola. Till kategorin eftergymnasial räknas elever som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning om motsvarande minst 30 högskolepoäng. I redovisningen ingår enbart de elever som har uppgift om minst en förälders utbildningsnivå.

Elevernas fördelning på programmets inriktningar

Elever per programinriktning i år 3 redovisar de elever som är registrerade på en nationellt fastställd inriktning i relation till samtliga elever i år 3. Att det saknas registrerade uppgifter för vissa elever kan bero på ofullständig rapportering eller att eleven inte påbörjat en inriktning vid mättillfället den 15 oktober respektive år. Särskild variant eller spetsutbildning är inte nationellt fastställda programinriktningar.

Elever som stannat kvar eller bytt program

Samtliga uppgifter utgår här från gruppen nybörjarelever i år 1 respektive läsår (se definition ovan).

Samma program avser elever som är registrerade på samma program som nybörjarprogrammet efter ett respektive två studieår.

Bytt program avser elever som är registrerade på ett annat program än nybörjarprogrammet efter ett respektive två studieår.

Ej registrerad i gymnasieskolan avser elever som varit nybörjare ett visst läsår men som inte är registrerade i gymnasieskolan ett respektive två studieår därpå.

Skolenheter och huvudmän

I och med att skollagen 2010:800 började tillämpas ersattes skola som organisatorisk enhet med begreppet skolenhet.

Skolkommun avser skolenhetens lägeskommun.

Skolenhet är en administrativ enhet där undervisning bedrivs och där det finns en rektor som ansvarar för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet. Skolverket anpassade sin statistik till skolenhetsbegreppet läsåret 2012/13, vilket innebär att uppgifter om skolenheter saknas för det första läsåret med den reformerade gymnasieskolan, 2011/12. Förändringen av antalet skolenheter som har elever på respektive program påverkas bland annat av att skolenheter kan ombildas, slås samman eller delas upp.

Offentlig huvudman avser här kommuner, landsting och kommunalförbund som huvudman för en offentlig skolenhet.

Enskild huvudman avser huvudman för en fristående skolenhet.

Genomströmning och studieresultat

Uppgifterna om **genomströmning** utgår från det program en elev var registrerad på som nybörjare i gymnasieskolan (se definition ovan), oavsett vilket program man avslutade utbildningen på. Uppgifterna om studieresultat avser det program en elev avslutat sin gymnasieutbildning på, oavsett vilket program man påbörjat som nybörjare eller antal studieår.

Avgångselever är de elever som tagit gymnasieexamen eller erhållit ett studiebevis som innefattar betygsatta kurser som tillsammans omfattar minst 2 500 poäng. Elever som slutfört utbildning på ett introduktionsprogram och fått gymnasieintyg räknas inte som avgångselever.

Yrkesexamen innebär att en elev på ett yrkesprogram ska ha läst 2 500 poäng varav 2 250 ska vara godkända. Eleven ska ha godkänt i svenska 1, eller svenska som andraspråk 1, engelska 5 och matematik 1. Eleven ska också ha godkänt i 400 poäng av de programgemensamma ämnena. Dessutom ska eleven ha ett godkänt gymnasiearbete.

Högskoleförberedande examen innebär att en elev på ett högskoleförberedande program ska ha läst 2 500 poäng, varav 2 250 ska vara godkända. De godkända poängen ska innefatta en eller flera kurser i svenska eller svenska som andraspråk om sammanlagt 300 gymnasiepoäng, engelska om sammanlagt 200 gymnasiepoäng samt matematik om sammanlagt 100 gymnasiepoäng. Dessutom ska eleven ha ett godkänt gymnasiearbete.

Slutförd **International Baccalaureate (IB)** likställs med examen i tabellen ”Genomströmning för nybörjarelever HT 2011”. I tabellen ”Studieresultat för elever som avslutat gymnasieskolan” ingår elever som avslutat ett IB-program i antalskolumnen. De är dock exkluderade från samtliga beräknade mått.

Studiebevis ska utfärdas istället för ett examensbevis för den elev som inte uppfyller kraven för gymnasieexamen.

Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program avser de elever som slutfört samma program som de påbörjade som nybörjare.

Genomsnittlig betygspoäng (GBP) gäller elever som blivit betygsatta i kurser om minst 2 500 poäng och fått gymnasieexamen eller studiebevis. GBP beräknas genom att poäng tilldelas för vart och ett av en elevs kursbetyg. Betyget E i en kurs ges värdet 10, betyget D 12,5 poäng, betyget C 15 poäng, betyget B 17,5 poäng, betyget A 20 poäng och F ger 0 poäng. Betygspoängen per kurs multipliceras sedan med kursernas omfattning i gymnasiepoäng. Summan av de viktade betygspoängen divideras sedan med 2 400, vilket är den totala mängden gymnasiepoäng som eleven betygsätts i, med betygen F till A. Gymnasiearbetet som endast har två betygssteg (E och F) samt kurser lästa inom utökad program exkluderas från beräkningen. Måttet skiljer sig från den meritpoäng som beräknas för antagning till universitet och högskola eftersom inga extrapoäng ges för meritpoängsgivande kurser i exempelvis matematik eller moderna språk.

Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet är de elever på yrkesprogram som förutom uppnådda krav för examen har minst godkänt (betyget E) i kurserna matematik 1, engelska 5 och 6 samt svenska eller svenska som andraspråk 1, 2 och 3. En gymnasieexamen från ett högskoleförberedande program omfattar kraven för grundläggande behörighet till högskola. Se därför ”andel (%) med examen” för uppgift om andelen med grundläggande behörighet på de högskoleförberedande programmen. En yrkesexamen ger inte automatiskt grundläggande behörighet men kan kompletteras med behörighetsgivande kurser.

Efter skolan

Det centrala mått som används i statistiken är etableringsstatus. Det baseras på uppgifter om arbete och vidare studier efter gymnasieskolan. Måttet bygger på data från Statistiska centralbyråns (SCB) LISA-databas,⁴⁴ i vilken informationen hämtas från bland annat sysselsättningsregistret, SCB:s register över personer i utbildning och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens händelsedatabas.

⁴⁴ Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier. Individregistren är färdigställda cirka 16 månader efter mättidpunkt (31 december), vilket leder till den relativt långa eftersläpningen för statistik om etableringsstatus.

Villkor för kategorisering av personer enligt etableringsmålet.

Status	Definition
Etablerad på arbetsmarknaden	<p>Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen</p> <p>Sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november månad)</p> <p>Ingen förekomst av arbetslöshet på hel- /deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier under året</p>
Osäker ställning på arbetsmarknaden	<p>Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen och upp till den övre inkomstgränsen</p> <p>Inte klassificerad som studerande</p> <p>ELLER</p> <p>Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen och minst ett av följande villkor:</p> <p>a) Under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, upp till 274 dagar,</p> <p>b) Inte klassificerad som sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition</p> <p>Inte klassificerad som studerande</p>
Svag ställning på arbetsmarknaden	<p>Förvärvsinkomst upp till den lägre inkomstgränsen Inte klassificerad som studerande</p> <p>ELLER</p> <p>Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen samt under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, mer än 274 dagar</p> <p>Inte klassificerad som studerande</p>
Högskolestuderande	<p>Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen och har erhållit någon form av studiemedel samma</p>

Status	Definition
	<p>år och/eller har avklarade högskolepoäng samma år</p> <p>Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden</p> <p>ELLER</p> <p>Registrerad på högskolans forskarutbildning vårterminen eller höstterminen</p> <p>Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden</p>
Övriga studier	<p>Erhållit någon form av studiemedel under aktuellt år eller har avklarade poäng från komvux under aktuellt år</p> <p>Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden eller högskolestuderande</p>
Varken arbete eller studier	<p>Avsaknad av förvärvsinkomst aktuellt år</p> <p>Inte klassificerad som studerande</p>

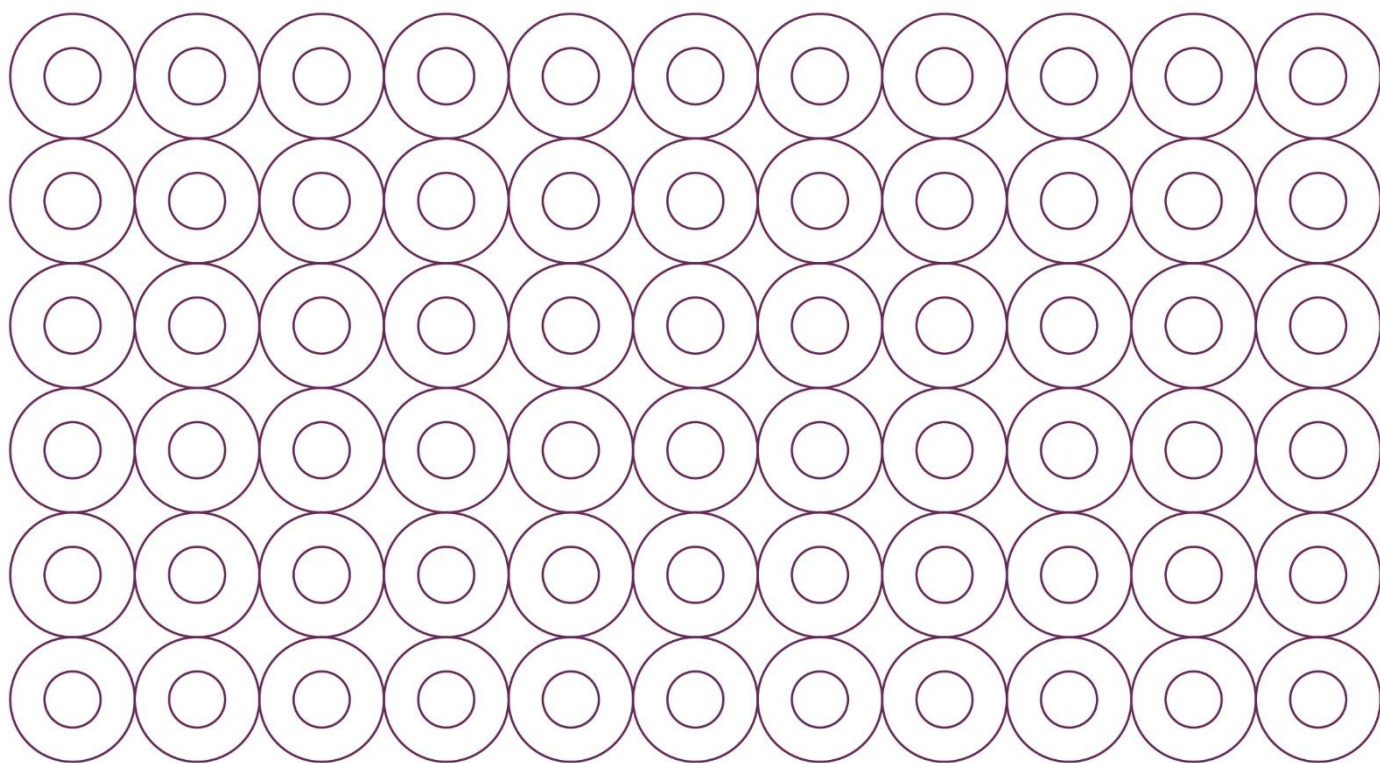
Inkomstgränserna för åren 2016, 2018 och 2020:

- 2016: Lägre inkomstgräns 162 300 kr, högre inkomstgräns 191 800 kr
- 2018: Lägre inkomstgräns 171 300 kr, högre inkomstgräns 202 400 kr
- 2020: Lägre inkomstgräns 178 800 kr, högre inkomstgräns 211 200 kr

Uppgifter om yrke redovisas bara för ungdomar som är klassificerade med en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Yrkesuppgifterna kommer från yrkesregistret vid SCB. Redovisningen är på 3-siffernivå, s.k. yrkesgrupper, enligt nomenklaturen svensk standard för yrkesklassificering (SSYK 2012). De saknade uppgifterna har hanterats som ett svarsbortfall i en postenkät eller en intervjuundersökning. Ett uppräkningsförfarande, kalibrering, som utnyttjar hjälpinformation från register har använts för att reducera den skevhet som bortfallet kan ge upphov till. Den hjälpinformation som har använts är gymnasieprogram, kön, SNI, etableringsstatus och företagsstorlek. Den uppräkningsvikt som fås från kalibreringen gör att en ”svarande” person dels representerar sig själv dels en del av bortfallet av yrkesuppgifter för andra personer med samma kön, program, näringsgren och etableringsstatus. Tänk därför på att uppgifter om yrke är behäftad med viss osäkerhet. Osäkerheten är större för inriktningar med färre individer. För inriktningar med färre än 120 individer (skattat antal) visas endast de vanligaste yrkena men inte andel per yrke. Andel per yrke redovisas inte för yrken som har färre än 30 individer (skattat antal)

När man tolkar statistiken är det viktigt att känna till:

- Klassificeringen SSYK finns på fyra nivåer, beroende på vilken detaljnivå som är lämplig. I redovisningen används tre-siffernivån vilket gör att vissa yrkeskategorier som man kan förvänta sig efter en viss inriktning kan ligga i en underkategori och syns därför inte i statistiken. Ett tydligt exempel är för uppgifter om yrke efter inriktningen frisör. Där anges det vanligaste yrket som skönhets- och kroppsterapeuter men det är viktigt att känna till att yrket frisör ingår i denna kategori. Detta kommenteras i texten eller vid tabellen där det förekommer tydliga exempel.
- För klassificeringen SSYK definieras ett arbete främst utifrån de arbetsuppgifter och göromål som utförs eller ska utföras av en person som är anställd. Det är arbetsgivaren som kodar yrken enligt SSYK 2012 med hjälp av en enkätvägledning och kodningshjälpmedel. Det är de kvalifikationer som arbetet kräver, inte de kvalifikationer som arbetstagaren har, som ger grund för en viss klassificering.
- Alla tänkbara yrkesbenämningar kan inte finnas med i yrkesklassificeringen (SSYK), och framkommer därmed inte i statistiken. Detta kan vara en anledning till att man inte ser vissa specifika yrken i statistiken som man förväntar sig.

Skolverket

www.skolverket.se